

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1964

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1961. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1961

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1964

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
MANUFACTURING AND MINING

METAL AND MINING INDUSTRIES
1961

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS

STATISTISKA CENTRALBUREÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

STOCKHOLM 1964
K L BECKMANS TRYCKERIER AB

F Ö R O R D

Berättelsen om rikets bergshantering år 1961 föreligger härmed. Den ansluter sig i allt väsentligt i fråga om plan och uppställning till närmast föregående års berättelse. Tabellerna i texten har erhållit nya beteckningar, som anger vilket kapitel respektive tabell hänför sig till. Klasificeringen av varorna följer nu praktiskt taget genomgående Tulltaxa med statistisk varuförteckning. Hänsyn har tagits till de i denna t. o. m. den 1 juli 1961 införda förändringarna.

Preliminära uppgifter har i viss utsträckning publicerats i Kommerciella meddelanden, häfte 5 år 1962.

Sammanställningen av tabeller och text har huvudsakligen omhänderhåfts av t. f. förste aktuarien Allan Ljungberg i samråd med t. f. byrådirektör Bertil Nyvander beträffande samordningen med den årliga industristatistiken i övrigt.

Stockholm den 27 februari 1964.

INGVAR OHLSSON

ÅKE LÖNNQVIST

INNEHÅLL

	Sid.
Texttabeller	VI
Tabellavdelning	IX
Översättning till engelska av i tabellerna ofta förekommande svenska ord.....	X
Översikt på engelska	XII

Text

I. Tillämpade redovisningsgrunder	1
1. Till bergshantering hörande verk- samhetsgrenar	1
2. Principerna för redovisningen av produktionen	2
3. Använd varunomenklatur 1961 ..	3
4. Övriga uppgifter	3
II. Allmän översikt	4
III. Gruvor och stenindustriella anlägg- ningar	7
1. Produktion:	
1.1. Järnmalm	7
1.2. Andra malmer än järnmalm	12
1.3. Stenkol, eldfast lera och klinker- lera	14
1.4. Oarbetad sten och stenarbeten ..	14
2. Förbrukning av vissa råvaror m. m.	15
3. Bränsle, smörjmedel och elenergi..	16
4. Drivkraft	17
5. Förvaltnings- och arbetarpersonal ..	17
6. Fyndigheters förvärvande och för- svar	19
IV. Järn- och stålverk, ferrolegerings- samt metallframställningsverk.....	22
1. Produktion:	
1.1. Tackjärn	22
1.2. Ferrolegeringar och järnsvamp ..	24
1.3. Smidbara mellanprodukter	25
1.4. Smidda, valsade och dragna pro- dukter av väll- och götmetall ...	27
1.5. Andra metaller än järn	30
2. Förbrukning av råvaror m. m.	31
3. Bränsle, smörjmedel och elenergi..	35
4. Drivkraft	38
5. Förvaltnings- och arbetarpersonal..	39

CONTENTS

	Page
Tables in the text	VI
Tables	IX
Translation of Swedish words frequently occurring in the tables	X
Summary in English.....	XII

Text

I. Methods used for the statistics	1
1. Branches belonging to metal and mining industries	1
2. Principles of report on production	2
3. Nomenclature of commodities used 1961	3
4. Further dates	3
II. General survey	4
III. Mines and stone working industry...	7
1. Production:	
1.1. Iron ore.....	7
1.2. Other ores than iron ore	12
1.3. Coal, fireclay and clinker clay ...	14
1.4. Crude stone and stone manufac- tures	14
2. Consumption of raw materials, etc.	15
3. Fuel, lubricants and electric energy	16
4. Motive power	17
5. Administrative staff and workers..	17
6. Acquirement and defence of con- cessions	19
IV. Iron and steel works, ferro-alloys plants and metal manufacturing works	22
1. Production:	
1.1. Pig iron	22
1.2. Ferro-alloys and sponge iron...	24
1.3. Crude steel and wrought iron ...	25
1.4. Forged, rolled and drawn products of steel and wrought iron	27
1.5. Other metals than iron and steel	30
2. Consumption of raw materials, etc.	31
3. Fuel, lubricants and electric energy	35
4. Motive power	38
5. Administrative staff and workers..	39

	Sid.		Page
Texttabeller		Tables in the text	
Tab. II: 1. Summariska uppgifter beträffande verksamheten inom bergverken (tidigare tab. A.)	4	Tab. II: 1. Summary concerning the activity of metal and mining industries (earlier tab. A.)	4
Tab. II: 2. Använd drivkraft samt förbrukningen av elenergi inom bergverken (tidigare tab. B.)	5	Tab. II: 2. Motive power used and consumption of electric energy in metal and mining industries (earlier tab. B.)	5
Tab. II: 3. Drivkraft för omedelbar maskinkraft, använd vid bergverken, fördelad på olika slag av motorer (tidigare tab. C.)	5	Tab. II: 3. Motive power used in metal and mining industries by type of motor (earlier tab. C.)	5
Tab. II: 4. Bränsleförbrukningen vid bergverken åren 1959—1961 (tidigare tab. D.)	6	Tab. II: 4. Consumption of fuel in metal and mining industries in 1959—1961 (earlier tab. D.)	6
Tab. II: 5. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade efter arbetsgivare (tidigare tab. E.)	6	Tab. II: 5. Mines and metal works and number of workers engaged by type of employer (earlier tab. E.)	6
Tab. III: 1. Produktionen av järnmalm inom olika län åren 1959—1961 (tidigare tab. F.)	8	Tab. III: 1. Production of pig iron in each county in 1959—1961 (earlier tab. F.)	8
Tab. III: 2. Berg- och malmbrytningen i järnmalmgruvorna samt malmvärdet inom olika län (tidigare tab. G.)	9	Tab. III: 2. Extraction from iron ore mines and value of ore in each county (earlier tab. G.)	9
Tab. III: 3. Fördelning av direkt användbar malm efter järnhalt, fosforhalt och svavelhalt inom olika län (tidigare tab. H.)	10	Tab. III: 3. Ore, directly applicable for smelting, according to content of iron, phosphorus and sulphur in each county (earlier tab. H.)	10
Tab. III: 4. Fördelning av bearbetat anrikningsgods och slig efter järnhalt (tidigare tab. I.)	11	Tab. III: 4. Ore for concentration and concentrates according to content of iron (earlier tab. I.)	11
Tab. III: 5. Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott åren 1957—1961 (tidigare tab. J.)	12	Tab. III: 5. Mining according to work under ground and in open pits in 1957—1961 (earlier tab. J.)	12
Tab. III: 6. Omsättningen av direkt användbar malm, slig och sinter av järnmalm åren 1960 och 1961 (tidigare tab. K.)	13	Tab. III: 6. Sales of ore, directly applicable for smelting, concentrates and sinter of iron ore in 1960—1961 (earlier tab. K.)	13
Tab. III: 7. Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1958—1961 (tidigare tab. L.)	13	Tab. III: 7. Production of other ores than iron ore in 1958—1961 (earlier tab. L.)	13

	Sid.		Page
Tab. III: 8. Produktionen av stenkol, eldfast lera och klinkerlera åren 1957—1961 (tidigare tab. M.)	15	Tab. III: 8. Production of coal, fireclay and clinker clay in 1957—1961 (earlier tab. M.)	15
Tab. III: 9. Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur (tidigare tab. N.)	16	Tab. III: 9. Kilns used for burning of lime, dolomite and infusorial earth (earlier tab. N.)	16
Tab. III: 10. Bränsleförbrukningen vid gruvor och stenindustriella anläggningar (tidigare tab. O.)	17	Tab. III: 10. Consumption of fuel by mines and stone working industry (earlier tab. O.)	17
Tab. III: 11. Vid gruvor och stenindustriella anläggningar använda motorer för omedelbar maskindrift 1957—1961 (tidigare tab. P.)	18	Tab. III: 11. Motors used by mines and stone industry in 1957—1961 (earlier tab. P.)	18
Tab. III: 12. Förvaltningspersonalen inom gruvföretag och stenindustriella anläggningar (tidigare tab. R.)	19	Tab. III: 12. Administrative staff in mines and stone working industry (earlier tab. R.)	19
Tab. III: 13. Antal bergsverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom gruvor och stenindustriella anläggningar (tidigare tab. S.)	20	Tab. III: 13. Number of workers by sex and age and number of working-hours in mines and stone working industry (earlier tab. S.)	20
Tab. III: 14. Arbetarpersonal vid malm- och stenkolsbrytning (tidigare tab. T.)	21	Tab. III: 14. Workers engaged in the extraction of ore and coal (earlier tab. T.)	21
Tab. III: 15. Antal mutsedlar gällande malmer och andra inmutningsbara mineral (tidigare tab. U.)	21	Tab. III: 15. Number of claim certificates for ores and minerals (earlier tab. U.)	21
Tab. III: 16. Sättet för bibehållande av äganderätt till utmälen år 1961 (tidigare tab. W.)	22	Tab. III: 16. Procedures for retaining right of ownership of mines in 1961 (earlier tab. W.)	22
Tab. IV: 1. Produktionen av tackjärn inom olika län åren 1959—1961 (tidigare tab. X.)	23	Tab. IV: 1. Production of pig iron in each county in 1959—1961 (earlier tab. X.)	23
Tab. IV: 2. Ugnar för tackjärnsframställning (tidigare tab. Y.)	24	Tab. IV: 2. Furnaces for pig iron production (earlier tab. Y.)	24
Tab. IV: 3. Tackjärnsproduktionen per masugn inom olika län åren 1957—1961 (tidigare tab. AA.)	25	Tab. IV: 3. Production of pig iron per blast furnace in each county in 1957—1961 (earlier tab. AA.)	25
Tab. IV: 4. Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt åren 1959—1961 (tidigare tab. BB.)	26	Tab. IV: 4. Output of pig iron according to method of production in 1959—1961 (earlier tab. BB.)	26
Tab. IV: 5. Produktionen av ferrolegeringar åren 1959—1961 (tidigare tab. CC.)	26	Tab. IV: 5. Production of ferro-alloys in 1959—1961 (earlier tab. CC.)	26

VIII

	Sid.		Page
Tab. IV: 6. Produktionen av götstål åren 1957—1961 (tidigare tab. DD.)	27	Tab. IV: 6. Production of steel 1957—1961 (earlier tab. DD.)	27
Tab. IV: 7. Ugnar för götstålsframställning (tidigare tab. EE.)	28	Tab. IV: 7. Furnaces for steel production (earlier tab. EE.)	28
Tab. IV: 8. Fördelning av bessemer- och martingöstål efter olika metallurgiska processer åren 1959—1961 (tidigare tab. FF.)	28	Tab. IV: 8. Bessemer and open hearth steel by type of metallurgical process in 1959—1961 (earlier tab. FF.)	28
Tab. IV: 9. Produktionen av smidda, varmvalsade och varmdragna produkter av väll- och götstål åren 1959—1961 (tidigare tab. HH.)	29	Tab. IV: 9. Production of forged, hot rolled and hot drawn products of steel and wrought iron in 1959—1961 (earlier tab. HH.)	29
Tab. IV: 10. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn åren 1960 och 1961 (tidigare tab. II.)	30	Tab. IV: 10. Production of other metals than iron in 1960 and 1961 (earlier tab. II.)	30
Tab. IV: 11. Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid framställningen av järn och stål, ferrolegeringar, andra metaller samt vid varmbearbetningen av järn och stål år 1961 (tidigare tab. JJ.)	32	Tab. IV: 11. Consumption of raw materials at the production of iron and steel, ferro-alloys, other metals and hot rolled and drawn products of steel (earlier tab. JJ.)	32
Tab. IV: 12. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk (tidigare tab. KK.)	35	Tab. IV: 12. Consumption of fuel by iron and steel works, ferro-alloys plants and metal manufacturing works (earlier tab. KK.)	35
Tab. IV: 13. Bränsleförbrukningen vid tillverkningen av järn- och stål, ferrolegeringar samt vid varmbearbetningen av järn och stål (tidigare tab. LL.)	36	Tab. IV: 13. Consumption of fuel at the production of iron and steel, ferro-alloys, other metals and hot rolled and drawn products of steel (earlier tab. LL.)	36
Tab. IV: 14. Kvantitet av förbrukat träkol vid verk med framställning av järn och stål (tidigare tab. MM.)	37	Tab. IV: 14. Quantity value of charcoal consumed at the production of iron and steel (earlier tab. MM.)	37
Tab. IV: 15. Vid järn- och stålverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk använda motorer (tidigare tab. NN.)	38	Tab. IV: 15. Motors used by iron and steel works, ferro-alloys plants and metal manufacturing works (earlier tab. NN.)	38
Tab. IV: 16. Förvaltningspersonal vid järn- och stålverk, ferrolegerings- samt metallframställningsverk (tidigare tab. OO.)	38	Tab. IV: 16. Administrative staff at iron and steel works, ferro-alloys plants and metal manufacturing works (earlier tab. OO.)	38

Tab. IV:17. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom järn- och stålverk, ferrolege- rings- samt metallframställ- ningsverk (tidigare tab. PP.)	39
--	----

Tab. IV:17. Number of workers by sex and age and number of working- hours at iron and steel works, ferro-alloys plants and metal manufacturing works (earlier tab. PP.)	39
--	----

Tabellavdelning

Tab. 1. Uppfordringen ur järnmalms- gruvorna	42
Tab. 2. Anrikning av järnmalm	50
Tab. 3. Uppfordringen ur andra malm- gruvor än järnmalmsgruvor	56
Tab. 4. Sintring av järnmalm (tidigare tab. 7.)	60
Tab. 5. Uppfordringen ur stenkolsgru- vorna (tidigare tab. 4.)	61
Tab. 6. Stenindustrins och kalkbrukens avsaluproduktion, fördelad på län (tidigare tab. 5.)	62
Tab. 7. Bergverkens produktion år 1961 av varor fördelade i huvuddrag enligt SITC-Revised samt i detalj enligt Tulltaxa med statistik varu- förteckning (Brysselnomenklatu- rens systematik)	63
7.1. Avsaluproduktionen av obear- betad sten och stenarbeten (tidi- gare tab. 6.)	63
7.2. Produktionen av malmer inklusi- ve guldmalm	67
7.3. Tillverkningen av tackjärn, järn- svamp och ferrolegeringar (tidi- gare tab. 8.)	68
7.4. Tillverkningen av vällmetall, göt och stålgiutgoods (tidigare tab. 9.)	70
7.5. Tillverkningen av smidda, valsade och dragna produkter av väll- och götmetall (tidigare tab. 10.)	71
7.6. Tillverkningen av metaller utom järn och stål men inklusive guld och guldlegeringar	74
Tab. 8. Drivkraft använd inom bergver- ken, fördelad på län (tidigare tab. 11.)	76
Tab. 9. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade på län (tidigare tab. 12.)	77

Tables

Tab. 1. Extraction from iron ore mines	42
Tab. 2. Dressing of iron ore	50
Tab. 3. Extraction from other ore mines than iron ore mines	56
Tab. 4. Sintering of iron ore (earlier tab. 7.)	60
Tab. 5. Extraction from coal mines (ear- lier tab. 4.)	61
Tab. 6. Stone industry and lime kilns: production for sale in each county (earlier tab. 5.)	62
Tab. 7. Production of different commo- dities within the metal and mining industries, principally distributed according to the SITC-Revised, in detail according to »Tulltaxa med statistisk varuförteckning» (Customs Tariffs with a Statistical commodity List), based upon the Brussels Nomenclature	63
7.1. Crude stone and stone manufac- tures, etc.: production for sale (earlier tab. 6.)	63
7.2. Production of ores, auriferous ore included	67
7.3. Production of pig iron, sponge iron and ferro-alloys (earlier tab. 8.)	68
7.4. Production of wrought iron and crude steel (earlier tab. 9.)	70
7.5. Production of forged, rolled and drawn products of wrought iron and steel (earlier tab. 10.)	71
7.6. Production of metals except iron and steel but gold and goldalloys included	74
Tab. 8. Motive power used in metal and mining industries in each county (earlier tab. 11.)	76
Tab. 9. Establishments and workers in metal and mining industries in each county (earlier tab. 12.)	77

Translation of Swedish words frequently occurring in the tables

Alunskiffer	Alum shale	I dagbrott	In open pits
Andra malmgruvor ..	Other ore mines	Induktionsugn	Induction furnace
Anläggning	Plant, mill	Industrigrenar	Branches of industry
Antal	Number	Inmuta	Take out a claim
Anrikning	Dressing		
Arbetare	Worker	Järnhalt	Iron content
Arbetarpersonal	Workers	Järnmalmgruvor ...	Iron ore mines
Arbetsställe	Establishment	Järnsvamp	Sponge iron
Avhugg	Scrap	Järnverk	Steel works
Avsalu	Sale		
Basisk	Basic	Kalk, kalksten	Lime, limestone
Belägenhet	Situation	Kalk- och kritbruk ..	Lime and chalk mills
Bessemer	Bessemer	Kapacitet	Capacity
Bly	Lead	Klinkerlera	Clinker clay
Blästermasugn	Blast furnace	Koks	Coke
Bränning	Burning	Kolgruvor	Coal mines
Bränsle	Fuel	Kontinuerlig	Continuous
		Kvantitet	Quantity
Direkt användbar		Kvinnor	Women
malm	Ore directly applicable		
	for smelting		
Driftstid	Working time	Lager	Stocks
Drivkraft	Motive power	Ljusbågsugn	Electric arc furnace
Dygn	Day and night	Län	County
Eldfast lera	Fireclay	Marmor	Marble
Elektrisk generator-		Martingöt	Open hearth ingots
drift	Electric generator ope-	Masugn	Blast furnace
	ration	Masugns gas	Blast furnace gas
Elektro-	Electric	Medelhalt	Average content
Elektrod-	Electrode	Metallframställnings-	
Elenergi	Electric energy	verk	Metal manufacturing
			works
Ferrolegeringsverk ...	Ferro alloys mills	Motor	Motor
Fosforhalt	Content of phosphorus	Mutsedel	Claim certificate
Fyndighet	Deposit	Män	Men
Förbrukning	Consumption		
Förvaltningspersonal .	Administrative staff	Omedelbar maskin-	
		drift	Direct machine work-
			ing operation
Genomsnittlig	Average		
Granit och gnejs	Granite and gneiss	Periodisk	Periodical
Gruva	Mine		
Gruvfält	Mine-area	Salutillverkningar ...	Sales products
Gråberg	Rock	Saluvärde	Sales value
Göt	Ingots	Silver- och blymalm .	Silver and lead ore
		Sinter	Sinter
Hjälparbetare	Auxiliary worker	Skifferoljeverk	Shale oil plant
Hård	Hearth	Skrot	Scrap
Hästkraft (hk)	Horsepower (H P)		

Slig	Concentrates	Träbränsle	Wood fuel
Smältning	Smelting	Träkol	Charcoal
Smidd, -a	Forged		
Sovring	Sorting	Ugn	Furnace, kiln, retort
Stenkol	Coal	Under jord	Underground
Stålgjutgods	Steel castings	Uppfordring	Hoisting, extraction
Sur	Acid	Utgjorda arbetstimmar	Hours worked
Svavel	Sulphur	Utmål	Concession area
Svavelhalt	Content of sulphur		
Svavelkis	Iron pyrites	Varmdragna	Hot drawn
Sönade	Forfeited concessions	Varmvalsade	Hot rolled
		Vattenturbiner	Water turbines
Tackjärn	Pig iron	Ved	Firewood
Tegel	Bricks	Vällmetall	Wrought iron
Tillverkningar	Products, manufact- ures	Värde	Value
Timmar	Hours	Ångturbiner	Steam turbines
Torv	Peat	Äldre varp	Old waste
Totalt	Total	Ämnen	Blooms, billets, slabs

Summary

This annual special report on the metal and mining industries in Sweden published by the Central Bureau of Statistics contains more details concerning those branches than the general report on industry. Plan and disposition of the report mainly is the same as in the preceding year. New indications, referring to respective chapters have, however, been used for all tables in the text and, further, practically through all the report the commodities have now been classified according to »Tulltaxa med statistisk varuförteckning» (Customs Tariffs with a statistical Commodity List), based upon the Brussels Nomenclature. The statistics are based on data given by the producers concerned. The following branches are covered in the report: 1) iron ore mines and dressing, briquetting and sintering plants; 2) other ore mines and dressing plants; 3) coal mines; 4) iron and steel works and ferro-alloys plants; 5) metal manufacturing works; 6) stone working industry, i. e. feldspar and quartz mills, paving stone works, other stone quarries and crude stone works, stone processing industry; 7) lime and chalk mills; 8) shale oil plants.

The output of the mining and primary metal industries continued to increase in 1961. The centre of gravity in this rise was, as previously, mainly to be found in the production of steel and rolled products, but there was also a not inconsiderable rise in the iron ore production.

The output of iron ores increased by 8,8 % and amounted to 23,6 million tons in 1961 in comparison with 21,7 millions in 1960. The production of sinter was 3 460 378 tons, an increase of 24,5 % in comparison with the previous year.

The total extraction of other metal ores amounted during 1961 to 16 662 tons of ore directly applicable for smelting and 799 156 tons of concentrates of different kinds to a total value of 160,4 million crowns. During recent years the mining, as regards the different products, was distributed as has been shown in table III: 7 in the text and table 7.2. A calculation of the different ores, has given as a result the quantities shown on page 14. Most important as regards exports was zinc ore both in respect of quantity and value.

The extraction of coal was somewhat less in 1961 than in 1960 (table III: 8).

Amongst the different kinds of stone wares the production of paving stone has decreased. At the lime and chalk kilns there was an increase in the production of burnt lime from 592 000 tons in 1960 to 613 162 tons in 1961. The quantities of slaked lime were slightly lower during the year covered by the report than in the previous year, while the quantities of burnt dolomit were about 3 % higher.

The production of oil from alum shale on an industrial scale required 3 172 640 tons of shale. Among other

products 25 870 m³ of petrol and 30 980 tons of sulphur were produced in 4 retorts.

During the year 1 760 188 tons of pig iron were produced. The figure is higher by 16,5 % than the previous peak production of 1 510 870 tons of the year 1960. As regards the fuel used in the production of pig iron, there was a large increase of coke pig iron, in 1961, by 256 347 tons to 1 646 248 tons. The output of charcoal pig iron increased during 1961 by 2 656 tons.

The manufacture of ferro-alloys showed a great increase and amounted to 139 425 tons in comparison with 121 072 tons in 1960.

The quantity of sponge iron produced was 155 625 tons to a value of 67,4 million crowns. Corresponding figures for 1960 were 141 227 tons and 62,2 million crowns.

The output of crude steel increased from 3 189 728 tons in 1960 to 3 531 168 tons in 1961. The output of 1961 represents the highest figure hitherto reached for these products. There was a continued increase in the production of open hearth ingots and higher qualities of electric and furnace ingots. The production of electric steel, which during recent years has covered an increasing share of the total steel pro-

duction, was in 1961 about 45,7 % thereof, corresponding to 48,6 % the preceding year.

Also the output of forged and hot rolled products was considerably higher than in the previous year. Especially may be mentioned an increased manufacture of concrete reinforcement bars, beams and sheet metal.

The production of other metals than steel increased most in the case of gold and silver.

The total consumption of electric energy of the metal and mining industries during 1961 surpassed the year before by 5,9 % or 337 million kWh. This increase concerned mainly the steel works and the iron ore mines while there were no change at all or minor reductions in some other branches.

The consumption of different kinds of fuel during the year covered by the report was on the whole characterized by the same tendencies as in the preceding year, which is apparent from table II: 4.

The total number of workers employed amounted to 71 398, of which 67 840 men and 3 558 women. The corresponding total for 1960 was 69 006. The increase in 1961 was apparent in all branches except mining.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	Repetition
Intet finns att redovisa	—	Magnitude nil
För litet att upptagas	0,0	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig	..	Data not available

I. Tillämpade redovisningsgrunder

I. 1. Till bergshantering hörande verksamhetsgrenar

Statistiska centralbyråns berättelse om Sveriges bergshantering, som utgör en specialberättelse beträffande bergverken, innehåller mera detaljerade uppgifter om dessa än centralbyråns allmänna industriberättelse. Följande industrigrenar behandlas i bergverksberättelsen: 1) järnmalmsgruvor samt anriknings-, briketterings- och sintringsverk (inkl. sjö- och myrالمstäckter), 2) andra malmgruvor och anrikningsverk, 3) kolgruvor, 4) järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk, 5) metallframställningsverk, 6) stenindustri, d. v. s. fältspats- och kvartsbrott, gatstenshuggerier, andra stenbrott och grovstenshuggerier samt finare stenförädlingsindustri, 7) kalk- och kritbruk samt 8) skifferoljeverk, vilka sistnämnda i industrierättelsen ingår i gruppen kemisk och kemiskt-teknisk industri.

Bergverksstatistiken bygger på uppgifter lämnade av vederbörande näringsidkare. Jämlikt gruvlagen, § 77, och lagen den 28 maj 1886 angående stenkolsfyndigheter m. m., § 42, skall gruvägaren respektive koncessionsinnehavaren årligen före den 1 mars året näst efter redogörelseåret till bergmästaren insända statistiska uppgifter över sin verksamhet. Samma skyldighet föreligger jämlikt kungl. kungörelsen den 16 maj 1913 (nr 84) för var och en, vilken såsom näring idkar bergverksdrift, varvid den till bergmästaren insända uppgiften i särskilt angivna fall även skall omfatta fabrik, som drives i samband med bergverk. Uppgifterna

inhämtas på blanketter, som fastställts av kommerskollegium¹ efter samråd med olika statliga myndigheter och näringsorganisationer.

Beträffande statistikens täckningsgrad gäller i stort sett samma regler som tillämpas i industristatistiken. Detta innebär att som huvudregel gäller att, med vissa nedan angivna undantag, omfattar statistiken endast arbetsställen där antalet sysselsatta (ägare samt förvaltnings- och arbetarpersonal men exkl. hemarbetare) i årsgenomsnitt utgör minst 5 personer. Undantagna från huvudregeln är malm- och kolgruvor, järnverk och metallframställningsverk samt de större firmornas stenbrott och gatstenshuggerier för vilka gäller att samtliga arbetsställen oberoende av storlek ingår i bergverksstatistiken. Det bör även påpekas att produktionsuppgifterna genomgående hänför sig till samtliga anläggningar oberoende av storlek. — Beträffande de tidigare gällande reglerna hänvisas till 1948 års bergverksberättelse.

Principiellt räknas i bergverksstatistiken varje lokalt fristående arbetsställe (anläggning) som en industriell enhet. Med avseende på malmgruvorna gäller dock, att en anläggning stundom representerar en sammanslagning av såväl inom samma malmfält som i vissa fall inom olika malmfält belägna under samma förvaltning stående gruvbrytningsföretag. I samma grupper som gruvorna ingår även anriknings-, briketterings- och sintringsverk. I de fall, då dessa är direkt kombinerade med

¹ Fr.o.m. redovisningsåret 1962 sker detta vid statistiska centralbyrån.

gruvbrytning, har de ej räknats som självständiga arbetsställen.

Gruppen järn- och stålverk sammanfaller i huvudsak med de i industriberättelsen under samma rubrik redovisade anläggningarna. I bergverksberättelsen har emellertid medtagits vissa verk, som vid sidan av järnframställning till övervägande delen driver järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och därför i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper. Dessa senare verk har i denna berättelse sammanförts under rubriken andra järnframställningsverk. Drivs järn- och stålverken i kombination med anriknings-, briketterings- eller sintringsverk respektive med ferrolegeringsverk, redovisas dessa anslutna verk som självständiga arbetsställen inom vederbörande grupper.

Den i bergverksberättelsen redovisade gruppen metallframställningsverk omfattar anläggningar, vilka huvudsakligen framställer metaller ur malmer samt purple-ore.

För stenbrott och stenhuggerier har det på grund av denna industrigrens speciella karaktär ansetts lämpligt att sammanföra inom samma kommun och av samma företagare drivna anläggningar till ett arbetsställe. Undantag härifrån utgör gatsstensfabriker och storbrott, vilka var för sig räknas såsom särskilda arbetsställen.

Till kalk- och kritbruk förs utom egentliga kalk- och kritbruk även kiselgur-, kalkstensmjöls- eller gödningskalkfabriker samt självständiga kaolinbruk. Anmärkas bör, att i produktionssiffrorna för bränd kalk även ingår den kalk, som erhålles från kalkbränningen vid karbidfabriker, kopparverk, sockerbruk och sulfatmassesfabriker.

I. 2. Principerna för redovisningen av produktionen

Produktionen vid de i bergverksberättelsen redovisade företagen meddelas i tabellavdelningens sju första tabeller, varvid i tabellerna 1—5 och 7: 2—7: 5 den totala tillverkningen redovisas, oavsett om denna försålts eller ej under redogörelseåret. I tabellerna 7: 2—7: 5 anges även produktionen för avsalu samt i tabellerna 6 och 7: 1 enbart avsaluproduktionen. Såsom tillverkningarnas respektive avsaluproduktionens värde redovisas de salufärdiga produkternas försäljningsvärde fritt banvagn, fartyg eller bil etc., med frånräkning av rabatter men med inräkning av emballerings- och andra försäljningskostnader samt kostnad för transport med egna transportmedel. Då produktionen icke i dess helhet försålts under året, beräknas värdet för den osålde delen efter försäljningspriset på respektive produkter vid redogörelseårets slut. I fråga om legosmältningen av metaller och ferrolegeringar redovisas den av företagen intjänata bruttoersättningen inberäknat värdet av tillsläppta material o. d. Där emot redovisas legovalsning av järnverksprodukter med dessa produkters totala försäljningsvärde, såsom även sker i fråga om legoanrikning av malmer. Vidare bör nämnas, att såsom avsaluproduktion även räknats produkter, som överförts från ett arbetsställe till annat uppgiftslämnaren tillhörigt arbetsställe för vidare bearbetning där.

Beträffande varor som framställts helt eller delvis med sikte på ytterligare bearbetning inom samma arbetsställe inhämtas från och med 1959 icke uppgifter om saluvärde för hela årsproduktionen. I tabellerna 7: 2—7: 5 i tabellavdelningen anges hela årsproduktionen därför endast med kvantiteter.

I. 3. Använd varunomenklatur 1961

I tabellerna över produktionen i denna berättelse tillämpas en varunomenklatur, som anknyter såväl till Bryssel-nomenklaturen, vilken därjämte utgör grunden för den svenska tulltaxan, som till FN:s system för varuklassificering i statistiken, SITC. Varuindelningen enligt systematiken i Bryssel-nomenklaturen framgår t. ex. av Industrierättelse för år 1961 tabell 2. En uppställning utvisande itemnivån enligt SITC finns i tabell 3 i samma publikation. Definitioner av de skilda varuslagen återfinns i Tullverkets varuhandböcker.

Genom den gemensamma varunomenklaturen möjliggörs direkta jämförelser mellan uppgifterna om produktion och uppgifter om export och import. Varuspecifikationen går emellertid i vissa fall längre i bergverksstatistiken än i utrikeshandelsstatistiken. Detta gäller exempelvis sådana varor, som för närvarande i relativt mindre omfattning är föremål för internationell handel. Vidare är det ibland motiverat att göra uppdelningar med hänsyn till produktionsnivåer eller framställnings-sätt.

En närmare redogörelse för de särskilda varunomenklaturproblemen återfinns beträffande bergverkens produktion i Bergshantering berättelse för år 1959 och för speciellt järnverkens tillverkning i Kommersiella meddelanden 1962, häfte 5.

Nomenklaturerna har i uppställningen av tabellerna i tabellavdelningen i stort sett tillämpats så, att uppdelningarna på skilda tabeller och tabellavdelningar gjorts enligt systematiken i SITC medan detaljuppdelningen skett enligt Brysselnomenklaturens systematik med angivande längst till vänster i tabellerna av statistiskt nummer enligt tulltaxa med statistisk varuförteckning.

De flerårsöversikter som återfinns i textavdelningen är i allmänhet uppgjorda enligt äldre indelningar. I regel har dock varurubrikerna anpassats till Tulltaxa med statistisk varuförteckning varvid även år 1961 tillämpliga statistiska nummer angivits. I vissa fall har de sjuställiga sifferkoderna kompletterats med en åttonde siffra, som anger att en ytterligare uppdelning av varunummer skett. För en orientering i systematiken hänvisas härvid till tabellbilagan.

I. 4. Övriga uppgifter

Även vad beträffar redovisningen av förbrukade råvaror har en anknytning till Tulltaxa med statistisk varuförteckning gjorts enligt vad som ovan sagts beträffande produktionen i textavdelningen. Uppgifter om råvaror m. m., bränsle, smörjmedel och elenergi samt använd drivkraft och sysselsatt personal, återfinns i redogörelser i texten under respektive rubriker.

II. Allmän översikt

En fortsatt ökning i produktionen inom gruvor, järn- och stålverk samt stenindustriella anläggningar förelåg år 1961. Tyngdpunkten i denna uppgång var alltså hänförlig till järn- och stålverken. Järnmalmsbrytningen överträffade kvantitativt sett redan år 1960 de höga produktionssiffror som uppnått 1957. Då gruvornas produktion per enhet räknat betingade ett lägre saluvärde än 1957 var det först i och med den starka uppgången i produktionen 1961 som även saluvärdet av denna översteg motsvarande värde år 1957.

Produktionen av direkt användbar malm och slig låg kvantitetsmässigt 9 % över 1960 års siffra. Exporten var obetydligt högre än 1960 och utgjorde 19,8 milj. ton styckemalm och slig.

Tackjärnsproduktionen steg under 1961 med ca 17 % jämfört med närmast föregående redovisningsår. Tillverkningen av järnsvamp ökade icke obetydligt och utgjorde ca 156 000 ton mot ca 141 000 ton år 1960 och ca 114 000 ton år 1959.

Tillverkningen av göt och stålsgjutgods år 1961 var 11 % högre än 1960 och uppnådde sin hittills högsta nivå. För de varmvalsade och varmdragna produkterna förelåg likaledes en betydande uppgång totalt sett.

Brytningen och bearbetningen av de olika stenindustriella produkterna föredde liksom år 1960 en oenhetlig och i många fall minskande tendens.

Tabell II: 1, som fr. o. m. år 1961 även omfattar uppgifter rörande förädlingsvärdet inom bergverken visar, att

Tab. II: 1. Summariska uppgifter beträffande verksamheten inom bergverken (tidigare Tab. A)

Grenar	Antal arbets- ställen	Förvalt- nings- personal	Arbetar- personal	Arbets- timmar i 1 000-tal	Summa salu- värde ¹ 1 000 kr	Föräd- lings- värde ² 1000 kr
Järnmalmsgruvor	69	2 318	10 685	20 049	1 261 598	1 001 894
Andra malmgruvor	24	793	2 572	4 856	161 366	125 393
Kolgruvor	9	46	527	847	7 557	5 867
Järn- och stålverk	38	9 720	37 724	76 100	3 183 491	1 553 659
Andra järnframställningsverk ³ ...	9	4 172	9 775	19 873	676 522	331 731
Ferrolegeringsverk	7	256	1 448	2 938	219 470	79 142
Metallframställningsverk	5	663	1 676	3 304	251 218	58 478
Kalk- och kritbruk	42	190	1 300	2 682	68 676	46 265
Fällspats- och kvartsbrott	13	36	188	377	9 793	7 234
Andra stenindustriella anläggningar	256	768	4 797	9 261	166 174	150 645
Skifferoljeverk	1	245	706	1 485	29 489	
Summa: 1961	473	419 207	71 398	141 772	6 035 354	3 360 308
1960	474	17 045	69 006	137 999	5 499 082	—

¹ Som salutillverkning har räknats även sådan tillverkning, som vid ett verk framställts för leverans till annat verk tillhörande samma ägare, ävensom förädling av främmande vara mot lön.

² Summa saluvärde med avdrag av kostnader för råvaror, emballage, bränsle och elenergi samt bortlämnade lönarbeten.

³ Dessa verk har i industrierättelsen förts under grupperna järn- och stålmanufaktur eller »andra mekaniska verkstäder och gjuterier».

⁴ Därav 806 personer hänförliga till 7 huvudkontor, som fr. o. m. år 1961 ingår i statistiken.

Tab. II: 2. Använd drivkraft samt förbrukningen av elenergi inom bergverken (tidigare Tab. B)

Grenar	Drivkraft i eff. hk för omedel- bar drift av maskiner o. apparater	Förbrukning av elenergi 1 000 kWh
Järnmalmgruvor	354 381	635 909
Andra malmgruvor	128 966	240 576
Kolgruvor	9 652	19 312
Järn- och stålverk	1 229 176	2 972 365
Andra järnframställningsverk	218 483	397 753
Ferrolegeringsverk	19 592	964 713
Metallframställningsverk	58 162	603 904
Kalk- och kritbruk	29 839	28 219
Fältspats- och kvartsbrott	4 370	5 428
Andra stenindustriella anläggningar	73 237	57 676
Skifferoljeverk	33 567	112 510
Summa: 1961	2 159 425	6 028 365
1960	2 039 238	5 691 293

¹ År 1960 redovisades 10 551 (1 000 kWh)

totalt sett en ökning förelåg beträffande såväl arbetarpersonalen som salutillverkningarnas värde. Även antalet anställda inom gruppen förvaltningspersonal fortsatte att stiga.

Salutillverkningarnas värde överensstämmer ej med motsvarande värdesummor i tabellerna 1—7, beroende bl. a. på att i tabell II: 1 angivna saluvärde även innefattar andra tillverk-

Tab. II: 3. Drivkraft för omedelbar maskindrift¹, använd vid bergverken, fördelad på olika slag av motorer

(tidigare Tab. C)

Grenar	Vattenturbiner		Ångmaskiner(m) Ångturbiner		Olje- och gasmotorer		Elektriska motorer		Summa motorer	
	antal	hk	antal	hk	antal	hk	antal	hk	antal	hk
Järnmalmgruvor	—	—	—	—	25	734	12 203	353 647	12 228	354 381
Andra malmgruvor	—	—	—	—	34	1 207	7 250	127 759	7 284	128 966
Kolgruvor	—	—	—	—	1	4	784	9 648	785	9 652
Järn- och stålverk	—	—	—	—	1	80	60 694	1 229 096	60 695	1 229 176
Andra järnframställningsverk ...	—	—	—	—	—	—	23 388	218 483	23 388	218 483
Ferrolegeringsverk	—	—	—	—	—	—	2 633	19 592	2 633	19 592
Metallframställningsverk	—	—	—	—	—	—	6 036	58 162	6 036	58 162
Kalk- och kritbruk	—	—	—	—	—	—	2 589	29 839	2 589	29 839
Fältspats- och kvartsbrott	—	—	—	—	10	582	370	3 788	380	4 370
Andra stenindustriella anläggning.	1	500	—	—	117	6 058	4 993	66 679	5 111	73 237
Skifferoljeverk	—	—	—	—	—	—	2 315	33 567	2 315	33 567
Summa: 1961	1	500	—	—	188	8 665	123 255	2 150 260	123 444	2 159 425
1960	—	—	—	—	218	9 109	118 747	2 030 129	118 965	2 039 238

¹ Beträffande drivkraft för elektrisk generatordrift se texten.

Tab. II: 4. Bränsleförbrukningen vid bergverken åren 1959—1961
(tidigare Tab. D)

År	Stenkol	Koks	Torv	Träkol	Trä- bränsle, (ved m. m.)	Ben- sin, foto- gen m. m.	Motor- och pann- bränn- olja	Masugns- och koks- ugns gas	Summa bränsle med reduk- tion till stenkol ¹
	ton	ton	ton	1 000 hl	m ³	ton	ton	1 000 m ³	ton
1959	68 760	1 029 842	84	1 951	212 125	5 600	557 564	2 098 456	2 103 778
1960	78 534	1 134 486	90	2 427	203 026	7 593	655 151	2 118 200	2 291 409
1961	72 242	1 318 089	101	2 177	193 100	9 322	707 832	2 616 121	2 594 582

¹ Angående reduktionstal se not till tab. III:10. Förbrukningen av masugns- och koksugns gas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen.

ningar än de i ovannämnda tabeller redovisade samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av i tabell II: 1 meddelade saluvärden.

En översikt över den under 1961 vid

bergverken använda drivkraften m. m. lämnas i tabell II: 2. Detaljerad redovisning för de särskilda slagen av nyttjade motorer lämnas i tabell II: 3. Effekten anges därvid i effektiva hästkraftsstyrkan av de vid årets slut befintliga

Tab. II: 5. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade efter arbetsgivare
(tidigare Tab. E)

Grenar	Enskilda personer		Aktiebolag		Annat bolag, stiftelse el. dyl.		Ekonomisk förening		Kommun		Staten	
	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare	Arbets- ställen	Arbetare
Järnmalmgruvor	1	15	67	10 545	1	125	—	—	—	—	—	—
Andra malmgruvor	—	—	22	2 110	2	462	—	—	—	—	—	—
Kolgruvor	1	2	8	525	—	—	—	—	—	—	—	—
Järn- och stålverk	—	—	38	37 724	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra järnframställningsverk ..	—	—	9	9 775	—	—	—	—	—	—	—	—
Ferrolegeringsverk	—	—	7	1 448	—	—	—	—	—	—	—	—
Metallframställningsverk	—	—	5	1 676	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalk- och kritbruk	4	26	35	1 241	—	—	2	25	—	—	—	—
Fältspats- och kvartsbrott	2	16	8	151	3	21	—	—	—	—	—	—
Andra stenindustriella anläggn.	32	302	178	3 893	39	473	6	116	2	21	—	—
Skifferoljeverk	—	—	1	706	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa: 1961	40	361	378	69 794	45	1 081	8	141	2	21	—	—
1960	50	488	369	67 285	44	1 068	9	144	2	21	—	—

motorerna. Beträffande uppgifter om antalet effektiva hästkrafter för drivande av elgeneratorer må erinras om att dessa motorer 1957—59 överförts till gruppen elverk i årsberättelsen *Industri*, och att ifrågavarande anläggningar betraktas som självständiga arbetsställen. Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabell 8, i vilken uppgifter meddelas angående hästkraftsstyrkan hos de för omedelbar drift av maskiner och apparater använda förbrännings- respektive elektriska motorerna. Beträffande nyttjade vattenturbiner hänvisas till tabell II: 3. Några kolvångmaskiner eller ångturbiner har ej redovisats 1961.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle under åren 1959—1961 lämnas i tabell II: 4.

I likhet med föregående år har vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslen. Resultatet av dessa beräkningar framgår av kolumnen längst till höger i tabell II: 4. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 2 594 582 ton stenkol, vilket innebär en ökning med 11 % i förhållande till 1960 års förbrukning. Givetvis kan vid detta slags beräkningar hänsyn

ej tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampstillverkningen, där de kol, som används, till stor del är svenska.

Med hänsyn till de särskilda slagen av arbetsgivare fördelas bergverken i sex grupper, nämligen i sådana där arbetsgivaren utgöres av 1) enskild person, 2) aktiebolag, 3) annat bolag (kommanditbolag, handelsbolag, enskilt bolag inkl. oskift dödsbo), stiftelse eller dylikt, 4) ekonomisk förening, 5) kommun eller 6) staten. Fördelningen göres helt efter de formella ägandeförhållandena, så att exempelvis till de båda sista av ovan angivna ägaregrupper föras endast anläggningar, som drivs direkt (alltså ej i aktiebolagsform eller dylikt) av kommun eller staten. Föregående tabell (tabell II: 5) utvisar för de olika bergverksgränarna anläggningarnas fördelning på skilda kategorier av arbetsgivare.

III. Gruvor och stenindustriella anläggningar

III.1. Produktion

III. 1. 1. *Järnmalm*. Brytningen av järnmalm ökade avsevärt och låg på betydligt högre nivå än 1960. Den under 1961 vunna kvantiteten uppgick till 23 593 000 ton mot 21 690 000 ton år 1960 (se tabell på sidan 8).

Brytningen av direkt användbar malm fortsatte vid Smålands Taberg, vilken

malm huvudsakligen gått till export. Vid Malmberget framställdes 77 ton apatitslig. Denna kvantitet är i berättelsens tabeller inräknad bland järnmalm.

Tabell III: 2 (se sidan 9) avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika län. I den direkt användbara malmen och anrik-

Årligen	Antal med malmfångst arbetade ut mål	Vunnen malm (direkt användbar malm och slig) (26.01.110 2, 120 1)	
		Totalt	Därav mangan- haltig järn- malm ¹
		1 000 ton	1 000 ton
1936—1940	330	13 040	169
1941—1945	376	8 437	115
1946—1950	339	11 277	95
1951—1955	377	16 399	46
1956—1960	413	19 445	78
1956	403	18 947	117
1957	417	19 924	47
1958	409	18 312	62
1959	425	18 351	69
1960	410	21 690	94
1961	405	23 593	76

ningsgodset har ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avser däremot all under året vunnen direkt användbar malm.

Av all under året vunnen direkt användbar malm, 20 516 966 ton, hade vid i samband med gruvbrytningen drivna sovrings- och separeringsverk erhållits följande kvantiteter:

	Antal	Ton
Magnetiska verk	24	14 608 651
Våtmekaniska verk	2	300 868
Kombinerade verk	5	2 089 224

År 1960 redovisades följande kvantiteter erhållna vid:

	Antal	Ton
Magnetiska verk	24	12 428 362
Våtmekaniska verk	2	202 184
Kombinerade verk	4	1 788 265

I tabell III: 3 har sammanställts uppgifter länsvis beträffande den direkt användbara malmens halt av järn, fosfor och svavel. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Från gruvorna erhålles förutom direkt användbar malm även anrikningsmalm, år 1961 utgörande 6 048 716 ton.

Därav härrörde från sovrings- och separeringsverk följande kvantiteter:

	Antal	Ton
Magnetiska verk	29	2 745 656
Våtmekaniska verk	2	229 812
Kombinerade verk	6	1 780 570

Tab. III:1. Produktionen av järnmalm inom olika län åren 1959—1961 (tidigare Tab. F)

Län	Vunnen malm (direkt användbar malm och slig) (26.01.110 2, 120 1)					
	1959		1960		1961	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	9 697	0,1	5 074	0,0	1 815	0,0
Uppsala län	211 815	1,2	366 932	1,7	394 523	1,6
Södermanlands län	72 990	0,4	80 655	0,4	87 970	0,4
Jönköpings län	2 046	0,0	3 962	0,0	48	0,0
Värmlands län	88 875	0,5	84 610	0,4	76 795	0,3
Örebro län	495 524	2,7	1 098 961	5,1	1 182 198	5,0
Västmanlands län	377 446	2,0	482 506	2,2	603 580	2,6
Kopparbergs län	2 997 802	16,3	3 253 528	15,0	3 464 632	14,7
Gävleborgs län	113 620	0,6	134 099	0,6	137 654	0,6
Norrbottnens län	13 981 057	76,2	16 179 284	74,6	17 643 812	74,8
Hela riket	18 350 872	100,0	21 689 611	100,0	23 593 027	100,0

¹ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangan-kvantiteten i järnmalmerna se sidan 14.

Tab. III: 2. Berg- och malmbrytningen i järnmalmegruvorna samt malmvärdet inom olika län
(tidigare Tab. G)

Län	Inom fyndigheterna bruten malm och berg							All producerad direkt användbar malm	
	Totalt	Därav							
		direkt användbar malm (26.01.110 2)		anrikningsmalm (26.01.110 1)		gråberg (25.16.100)		Värde	Medelvärde per ton
		1000 ton	%	1000 ton	%	1000 ton	%		
Stockholms län	6	—	—	4	66,7	2	33,3	—	—
Uppsala län	704	297	42,2	210	29,8	197	28,0	11 114	37,42
Södermanlands län	215	21	9,7	176	81,9	18	8,4	529	25,19
Jönköpings län	0	0	0,0	—	—	—	—	1	..
Värmlands län	235	1	0,4	171	72,8	63	26,8	37	37,00
Örebro län	2 884	550	19,1	1 338	46,4	996	34,5	19 747	35,90
Västmanlands län	1 416	188	13,3	995	70,3	233	16,4	5 216	27,74
Kopparbergs län	6 111	2 491	40,8	1 895	31,0	1 725	28,2	99 767	40,05
Gävleborgs län	384	—	—	185	48,2	199	51,8	—	—
Västernorrlands län	1	—	—	0	—	1	100,0	—	—
Norrbottnens län	24 965	16 730	67,0	922	3,7	7 313	29,3	727 600	43,49
Hela riket: 1961	36 921	20 278	55,0	5 896	16,0	10 747	29,0	864 011	42,61
1960	32 313	18 916	58,6	5 019	15,5	8 378	25,9	801 204	41,95

Av de redovisade magnetiska verken användes även 10 stycken för sovrning och separering av direkt användbar malm.

År 1960 utgjorde totalkvantiteten anrikningsmalm 5 137 374 ton, varav 2 360 986 ton erhållits från magnetiska sovrings- och separeringsverk. Anrikningsmalmen bearbetas vidare till järnmalmsslig, varav större delen genom sintring överföres i styckeform vid speciella verk. Beträffande produktionen av slig och sinter under åren 1957—1961 lämnas här invid en översikt. Briketteringen av järnmalmsslig har helt upphört sedan flera år tillbaka.

Den tillverkade sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodset belyses i tabell III: 4.

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 47,2 %. Motsvarande utbyte år 1960 var 48,6 %.

År	Kvantitet	Värde
	Ton	1 000 kr

Järnmalmsslig (26.01.120 1)

1957	1 831 240	104 044
1958	1 914 705	113 463
1959	1 912 185	101 726
1960	2 589 770	127 492
1961	3 076 561	154 333

Järnmalmssinter (26.01.130)

1957	2 568 832	207 457
1958	2 350 033	184 301
1959	2 535 647	187 397
1960	2 779 705	215 017
1961	3 460 378	262 427

På sidan 11 redovisas den producerade sligen för år 1961 fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, varvid forsforhalten omräknats till 50 % järnhalt.

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1961 på sidan 11 redovisat resultat.

Tab. III: 3. Fördelning av direkt användbar malm¹ efter järnhalt, fosforhalt och svavelhalt inom olika län. Ton (tidigare Tab. H)

	Uppsala län	Söderman-landslän	Jönköpings län	Värmlands län	Örebro län	Västman-landslän	Kopparbergs län	Norrbottnens län	Hela riket	
									1961	1960
<i>Järnhalt</i>										
Under 40 %	—	—	48	—	—	—	—	575	623	424 115
Fr. o. m. 40 % intill 50 %	185 720	19 913	—	—	185 403	183 376	12 808	229 952	817 172	384 275
» 50 % » 60 %	111 611	722	—	721	370 273	—	1 548 465	9 148 781	11 180 573	10 585 526
» 60 % » 70 %	—	—	—	—	—	4 998	934 211	7 579 389	8 518 598	7 705 925
<i>Fosforhalt²</i>										
Under 0,006 %	297 331	—	—	—	—	48 351	67 364	64 717	477 763	389 267
Fr. o. m. 0,006 % intill 0,04 %	—	20 635	—	721	555 676	140 023	128 391	685 705	1 531 151	1 628 160
» 0,04 % » 0,1 %	—	—	48	—	—	—	16 841	806 509	823 398	718 091
» 0,1 % » 0,7 %	—	—	—	—	—	—	828 722	6 138 312	6 967 034	6 498 935
» 0,7 % » 1,0 %	—	—	—	—	—	—	1 454 166	14 498	1 468 664	1 414 653
1,0 % och däröver ..	—	—	—	—	—	—	—	9 248 956	9 248 956	8 450 735
<i>Svavelhalt</i>										
Under 0,01 %	—	—	—	721	343 063	119 096	2 037 250	440 839	2 940 969	2 370 815
Fr. o. m. 0,01 % intill 0,05 %	—	—	48	—	108 137	20 927	309 541	15 744 081	16 182 734	15 446 246
0,05 % och däröver ..	297 331	20 635	—	—	104 476	48 351	148 693	773 777	1 393 263	1 282 780
Summa direkt användbar malm	297 331	20 635	48	721	555 676	188 374	2 495 484	16 958 697	20 516 966	19 099 841

¹ Stat. nr 26.01.110 2

² Omräknad till 50 % järnhalt.

	Totalkvantitet malm	Innehållen järnmängd	Medelhalt i %	
	Ton	Ton	1961	1960
Direkt användbar malm (26.01. 110 2).....	20 516 966	12 306 639	60,0	59,2
Slig (26.01. 120 1)	3 076 061	1 964 573	63,9	64,8
Summa: 1961	23 593 027	14 271 212	60,5	—
1960	21 689 611	12 984 646	—	59,9

Fördelningen av slig (26.01.120 1) efter:

Fosforhalt	Ton
Under 0,006 %	909 948
0,006—0,04 %	1 469 339
0,04 —0,1 %	224 127
0,1 —0,7 %	472 570
0,7 % och däröver	177
Summa	3 076 061

Svavelhalt	Ton
Under 0,01 %	1 047 096
0,01—0,05 %	1 351 812
0,05 och däröver	677 153
Summa	3 076 061

¹ Apatitslig

Vid tillverkningen av sinter ingår i rågodset utöver slig även krossad styckemalm m. m. Antal i gång varande sintringsverk under 1961 uppgick till 20. Den genomsnittliga drifttiden per

verk utgjorde 6 841 timmar. År 1961 förbrukades vid sintringsverken förutom 2 525 356 ton slig 616 560 ton krossad styckemalm, 43 569 ton glödspån o. d. samt 466 796 ton slagg, kalksten m. m.

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1961 vid två kopparverk erhållits s. k. purple-ore (med 55 å 60 % järnhalt) som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka utländsk svavelkis till övervägande delen utgjort råvara. Denna produktion av purple-ore uppgick till 75 393 ton, medan kvantiteten för år 1960 utgjorde 65 333 ton. Av den totala purple-oreproduktionen har 205 ton med ett värde av 20 000 kr angivits

Tab. III:4. Fördelning av bearbetad anrikningsgods och slig efter järnhalt (tidigare Tab. I)

Bearbetat rågods (26.01. 110 1)		Därav framställd slig (26.01. 120 1) i ton med en genomsnittlig järnhalt av					Kvantitet slig i förhållande till bearbetat rågods i %
Med en genomsnittlig järnhalt av	Ton	under 50 %	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa	
Under 30 %	532 464	81 900	—	102 811	—	184 711	34,7
Fr. o. m. 30 intill 40 % ..	3 502 936	—	124 647	1 310 126	—	1 434 773	41,0
» 40 » 50 % ..	2 391 139	77	—	935 006	460 911	1 395 994	58,4
» 50 » 60 % ..	2 888	—	—	1 770	—	1 770	61,3
» 60 % o. däröver	44 607	—	—	35 570	—	35 570	79,7
Summa: 1961	6 474 034	81 977	124 647	2 385 283	460 911	3 052 818	47,2
1960	5 291 021	—	126 677	1 995 288	448 675	2 570 640	48,6

¹ Härutöver har framställts 23 243 ton järnmalmsslig (järnhalt 60—70 %) ur sammanlagt 204 806 ton rågods med en järnhalt av under 30 %, varur huvudsakligen utvunnits annan slig än järnmalmsslig. Jfr not 6 på sidan 50—51, not 8 på sidan 52—53 och not 4 på sidan 54—55.

vara avsedda till avsalu. Vid det ena av verken har av 85 892 ton purple-ore framställts 84 192 ton briketter till ett värde av 5 219 904 kr. Briketteringen pågick i 8 760 timmar. Vid det andra verket framställdes av 26 341 ton purple-ore 24 848 ton sinter till ett värde av 1 491 000 kr. Sintringen pågick i 8 040 timmar.

Sysselsättningens fördelning under senare år på gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud belyses i tabell III: 5. Fr. o. m. 1960 saknas dock vissa uppgifter rörande arbete i dagbrott.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avser produktionen från järnmalmsgruvor. Därjämte har under år 1961 upptagits obetydliga kvantiteter sjö- och myrmalm ur några småländska sjöar. Någon produktion av limonitmalm förekom icke vid Stollbergsfältet under året.

Lagren av direkt användbar malm ökade under 1961 med 713 000 ton. Tabell III: 6 över omsättningen av järnmalm visar även, att lagren av slig ökade, vilket delvis sammanhängde med minskade leveranser för export.

III. 1. 2. Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tabell 3 i tabellavdelningen, under år 1961 till 16 662 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 545 000 kr jämte 4 068 385 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 12 anrikningsverk, vilka med få undantag använda flotationsanrikningsmetoden, behandlades under redogörelseåret 2 397 014 ton rågods. Av nämnda verk har två även framställt järnmalmsslig. En del av rågodset utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning. Sammanlagt framställdes 799 156 ton slig av skilda slag med ett värde av 160,4 miljoner kr. Verken för anrikning av huvudsakligen annan malm än järnmalm var i gång sammanlagt 89 298 timmar.

Under senare år har malmfångsten fördelat sig på de olika produkterna på sätt som visas i tabell III: 7, där redovisning skett enligt tidigare gällande varugruppering. Kvantiteter jämte värden fördelade på direkt användbar malm och slig återfinnes fr. o. m. 1961 i tabellbilagan (tabell 7: 2). I denna är posterna grupperade på varugrup-

Tab. III:5. Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott åren 1957—1961

(tidigare Tab. J)

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme	I dagen brutet berg och malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme	Totala kvantiteten vunnna malm	Ton per arbetare	Ton per arbetstimme
	Ton			Ton			Ton		
1957	19 793 564	4 474	2,43	9 590 021	20 232	9,31	19 923 569	1 885	0,97
1958	20 371 936	4 508	2,39	6 085 078	19 629	9,54	18 312 128	1 684	0,87
1959	21 749 305	4 951	2,61	4 807 617	16 986	8,80	18 350 872	1 834	0,98
1960	26 779 679	6 099	3,75	5 834 501	..	..	21 689 611	2 105	1,15
1961	30 561 132	7 063	3,92	6 357 215	..	..	23 593 027	2 295	1,23

Tab. III: 6. Omsättningen av direkt användbar malm, slig och sinter av järnmalm åren 1960 och 1961. 1 000 Ton
(tidigare Tab. K)

	Direkt använd- bar malm (26.01.110 2)		Slig (26.01.120 1)		Sinter (26.01.130)	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
<i>Lager vid årets början</i> ¹	2 015	1 164	626	803	52	56
<i>Produktion under året</i>	19 100	20 517	2 590	3 076	2 779	3 460
<i>Leveranser under året, totalt</i>	19 583	19 771	2 473	2 987	2 770	3 468
därav:						
a) till egna verk	191	277	1 354	1 687	2 457	3 084
b) för annan inhemsk förbrukning	899	814	270	480	101	10
c) för export	18 493	18 680	849	820	212	374
<i>Lagerjustering</i>	— 368	— 33	+ 60	+ 50	— 3	+ 8
<i>Lager vid årets slut</i> ¹	1 164	1 877	803	942	58	56

¹ Uppgifterna avser totala lagren vid gruvor, anriknings- och sintringsverk samt i hamnar lagrad malm m. m. från redovisade gruvor och anrikningsverk.

per enligt SITC samt därunder med fördelning enligt Brysselnomenklaturen.

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat de på nästa sida redovisade kvantiteterna. I denna tablå har av svavel endast medräknats vad som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 8 655 ton. Dessutom må även erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 2 683 ton ren mangan), flerstädes i mellan-

svenska bergslagen bryts järnmalmer med stundom betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1961 enligt tabeller 1 och 2, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 541 109 ton direkt användbar malm och 189 807 ton slig, tillsammans innehållande 25 420 ton mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 28 103 ton.

Beträffande förändringar i lagren av andra malmer än järnmalm må framhållas, att lagren av zinkmalm ökade

Tab. III: 7. Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1958—1961. Ton
(tidigare Tab. L)

	1958	1959	1960	1961
Grafitmalm (del av 26.01.990)	538	—	—	—
Guldsmalt (26.01.930 3)	71 824	56 205	53 820	52 129
Kopparmalm (26.01.250 3)	75 999	73 706	72 677	75 304
Manganmalm (26.01.710, 790 2)	5 563	10 468	8 660	16 662
Silver- och blymalm (26.01.400 3, 810)	58 807	67 083	76 121	87 372
Svavelkis (25.02.000)	334 759	346 875	412 882	438 243
Volframsmalt (26.01.550 3)	530	295	336	372
Zinkmalm (26.01.450 3)	128 121	141 589	131 145	142 523
Summa	676 141	696 221	755 641	812 605

från 25 306 ton vid 1960 års slut till 31 671 ton vid motsvarande tidpunkt 1961. Även lagren av svavelkis ökade och uppgick till 110 352 ton vid årsskiftet 1961/62.

III. 1. 3. *Stenkol, eldfast lera och klinkerlera*. Brytningen av stenkol minskade. Beträffande klinkerlera uppvisades dock högre kvantiteter under 1961 än under året före.

Stenkolsproduktionen redovisas i tabell III: 8 fördelad på tre olika kva-

År	Brytningsmängd berg, stenkol o. lera Ton	Antal arbetare	Ton per arbeta- re	arbets- timme
1957	684 923	817	838	0,47
1958	659 469	805	819	0,47
1959	555 177	629	883	0,51
1960	532 735	564	945	0,55
1961	473 190	527	898	0,56

liteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde år 1961 enligt ovanstående tabell 898 ton mot 945 ton föregående år. Den totala brytningsmängden är likväl större än vad dessa siffror ger vid handen, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer bryts men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

III. 1. 4. *Öarbetad sten och stenarbeten*. Det totala produktionsvärdet inom stenindustrien (inkl. skifferoljeverk) uppgick till 274,1 miljoner kronor under 1961 mot 257,9 miljoner året förut. Denna uppgång, som även motsvarades av en kvantitativ ökning beträffande flertalet stenprodukter, ägde rum inom nästan samtliga stenindustriella grupper. I fråga om produktionsförändringen för de olika varuslagen kan bl. a. påpekas, att gatstensproduktionen undergick en minskning från 15 090 ton till 7 240 ton. Av krossad sten och makadam (av granit och gnejs) framställdes något större kvantiteter än år 1960. Brytningen av blocksten av vanliga röda och grå graniter minskade, medan produktionen av svarta och gröna graniter ökade under året.

Vid egentliga kalk- och kritbruk har uppgång ägt rum i produktionen av osläckt kalk från 591 894 ton 1960 till 613 162 ton 1961. Såväl produktionen av släckt kalk som framställningen av bränd dolomit höll sig i stort sett konstant. Under året levererad, för jordförbättring avsedd kalk har redovisats med 41 006 ton osläckt och 7 981 ton släckt kalk samt 43 343 ton kalkstensmjöl förutom 5 621 ton mjölkalk; motsvarande siffror år 1960 var 36 915, 9 066, 43 437 resp. 4 120 ton. Nämda siffror för osläckt kalk och kalkstensmjöl torde genomgående vara något för höga. I dessa torde nämligen även ha inräknats mindre kvantiteter, som använts såsom murbrukskalk eller för annat industriellt ändamål.

	Bly ton	Fosfor ton	Guld kg	Koppar ton	Mangan ton	Silver kg	Svavel ton	Volfram ton	Zink ton
I direkt användbar malm	—	10	—	—	2 683	—	—	—	—
I slig	63 973	—	2 702	18 186	—	91 748	223 961	188	79 431
Summa: 1961	63 973	10	2 702	18 186	2 683	91 748	223 961	188	79 431
1960	55 305	5	2 926	17 477	1 299	85 722	208 890	169	74 230

Förutom den ovannämnda kalken, framställd vid de egentliga kalkbruken, brännes kalk för industriens eget behov vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt kopparverk och sockerbruk. Produktionssiffrorna för ifrågasvarande kalk utgjorde 163 186 ton mot 144 771 ton år 1960. Av denna kalk tillverkades under 1961 10 625 ton vid sulfatmassefabriker, 109 402 ton vid karbidfabriker och 43 159 ton vid sockerbruk. Uppgifter om ur ombränd kalkmesa utvunnen kalk inhämtas icke till bergverksstatistiken.

För framställning av olja ur alunskiffer i industriella former användes 3 172 640 ton alunskiffer. Följande produkter erhöles:

Stat.nr	Varuslag	m ³	Värde 1000 kr
(27.10.220)	Bensin	25 870	4 186
(27.10.505)	Eldningsolja	76 400	6 813
		Ton	
(27.11.100)	Gasol	8 300	4 605
(25.03.000)	Svavel	30 980	5 283
(31.02.400)	Ammoniumsulfat	2 178	491
27.14.100)	Asfalt	—	—

Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m. redovisas i tabell 6 länsvis och i tabell 7:1 med fördelning enligt den gällande varunomenklaturen. En redogörelse för denna

varunomenklatur lämnas på sidan 3. Till den årliga bergverksstatistiken insamlas jämväl uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras ej i tabellavdelningen. För redogörelse-året är dessa totala brytningsmängder följande.

Stat.nr	Varuslag	Ton
(25.14.000)	Alunskiffer	3 455 519
	därav till bränsle.	268 124
(25.21.100)	Kalksten	7 078 736
(25.12.100 1)	Kiselgur	1 539
(25.08.100)	Krita	19 500
(25.06.100 3, 4)	Kvartsit	652 046
(25.14.000 4)	Lerskiffer	11 149
(25.16.900 2)	Sandsten	33 412

Antalet ugnar, som 1961 användes vid kalkbränningen, framgår av tabell III: 9.

III. 2. Förbrukning av vissa råvaror m. m.

Förbrukningen av de viktigaste slipmedlen o. d. vid de stenindustriella anläggningarna har under 1961 uppgått till följande kvantiteter:

Stat. nr	Varuslag	Kg
(78.01.100)	Bly	1 321
(28.56.100)	Karborundum ..	72 625
(25.19.000)	Magnesit	4 204
(del av 25.13.900)	Pimsten	1 022
(25.13.100)	Smärgel	6 078
(del av 73.04.000)	Stålsand	1 692 812
(del av 26.03.900)	Tennaska	3 152
(38.07.200)	Terpentin	587

Tab. III:8. Produktionen av stenkol, eldfast lera och klinkerlera åren 1957—1961 (tidigare Tab. M)

År	Stenkol (27.01.190)	Därav			Eldfast lera (25.07.190)	Klinkerlera (25.07.901 1)
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
	Ton					
1957	304 192	91 890	59 202	153 100	197 907	58 924
1958	318 753	97 240	70 877	150 636	154 377	58 875
1959	272 220	73 750	82 241	116 229	130 509	51 527
1960	250 522	66 920	94 083	89 519	147 576	49 676
1961	200 438	58 940	89 204	52 294	157 629	50 127

Tab. III: 9. Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur
(tidigare Tab. N)

	Periodisk bränning		Kontinuerlig bränning					Andra ugnar
	Kalk- fyrar och jord- ugnar	Fält- ugnar	Schaktugnar		Ringugnar		Rote- rande bränn- ugnar	
			Gas- eldade	Andra	Gas- eldade	Andra		
<i>För kalkbränning</i>	9	64	48	26	—	5	1	—
därav vid: kalkbruk	9	64	144	9	—	5	—	—
sulfatmassefabriker	—	—	—	1	—	—	21	—
karbidfabr. o. kopparv.	—	—	4	2	—	—	—	—
sockerbruk	—	—	—	14	—	—	—	—
<i>För dolomitbränning</i>	—	—	—	—	—	—	—	8
<i>För bränning av kiselgur</i>	—	2	—	—	—	—	—	3
Summa: 1961	9	66	48	26	—	5	21	11
1960	9	67	49	30	—	5	1	11

¹ 2 ugnar även använda för bränning av dolomit. — ² Även använd för mesa ombränning.

Stat.nr	Varuslag	Järn-malms-gruvor	Andra malm-gruvor	Kol-gruvor	Fält-spats- o. kvarts-brott	Skiffer-oljeverk	Andra stenindu-striella anlägg.	Summa
(del av 36,01/02)	Sprängämnen (ton)	6 939	1 087	44	49	241	1 187	9 547
(34.04.100, 200)	Tändhatter (1 000 st)	5 045	1 136	292	85	16	1 387	7 961
(44.03.501/509)	Gruvvirke (m ³)	18 465	11 553	6 723	—	—	—	36 741

Vid gruvor och stenindustriella anläggningar har förbrukats ovanstående kvantiteter sprängämnen, tändhatter och gruvvirke.

Åtgången av vissa flotationsreagenser och avfosforeringsmedel (kvantiteter i ton) vid malmgruvorna framgår av nedanstående specifikation.

Xantater	611
Skumbildare (pine-oil m. m.)	100
Bränd kalk	7 731
Klorkalcium	2 104
Soda och natronlut	518
Svavelsyra	4 088
Cyanid	13
Kopparsulfat	671
Zinksulfat	264
Kromater	168
Salpetersyra	1 605
Saltsyra	875
Vattenglas	94

III. 3. Bränsle, smörjmedel och elenergi

Bränsleförbrukningen vid här ifrågasvarande bergverksgrupper framgår av tabell III: 10. I gruppen andra stenindustriella anläggningar ingår även skifferoljeverket.

Vid gruvor och stenindustriella anläggningar redovisades följande konsumtion av smörjmedel:

Smörjfetter	214 516 kg
Borr- o. gängoljor, även vattenlösliga	37 537 »
Smörjoljor för motorer, maskiner etc.	1 623 880 »

Ovanstående siffror innefattar även förbrukningen av smörjmedel för transportmedel, använda för industridriften,

Tab. III: 10. Bränsleförbrukningen vid gruvor och stenindustriella anläggningar (tidigare Tab. 0)

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid					
		Järnmalmsgruvor		Andra malmgruvor	Kolgruvor	Kalk- och kritbruk	Andra stenindustriella anläggningar
		Totalt	Därav för brikettering och sintring ¹				
Stenkol (inkl. stybb) o. kolbriketter	ton	291	—	561	973	38 748	857
Koks (inkl. stybb) o. koksstybbriketter	»	141 493	139 491	163	—	18 186	503
Torvbränsle (inkl. torvbriketter)	»	—	—	—	—	—	101
Träkol (inkl. stybb)	hl	99 638	97 752	554	—	—	286
Träbränsle:							
ved i större stycken	m ³	4 845	—	6 271	—	72 063	2 653
andra slag	»	3 373	288	—	—	31 757	821
Flytande bränsle:							
bensin	ton	475	—	261	6	143	811
eldningsolja och motorbrännolja:							
nr 1 och 2 ²	»	12 855	5 158	2 042	89	1 740	6 716
nr 3	»	6 936	1 601	1 365	80	3 728	3 379
nr 4	»	10 934	8 842	6 592	—	30 455	3 806
nr 5	»	—	—	—	—	—	4
fotogen	»	58	—	46	0	59	330
Masugns- och koksugns gas	1000 m ³	153 753	153 753	—	—	13 101	—
Alunskiffer	ton	—	—	—	—	168 875	99 249
Summa bränsle med reduktion till stenkol ³	»	198 616	171 556	17 293	1 237	160 930	44 467

¹ Omfattar samtliga verk, jämför tabell 4. — ² Eldningsolja nr 2 redovisas 1961 till en mindre del tillsammans med nr 3. — ³ De använda reduktionstalen är för: koks och koksstybb 1,05; träkol, träkolsstybb och bilkol 0,017; torvbränsle 0,5; ved i större stycken 0,17; annat träbränsle 0,09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1,6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1,5, tjärolja 1,3; alunskiffer 0,2. Masugns- och koksugns gas ingår ej.

och avser kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskins smörj-system. Under året har dessutom redovisats förbrukning av 688 kg härdningsolja och 30 212 kg transformatorolja.

Förbrukningen av elenergi under 1961 framgår av tabell II: 2 sidan 5.

III. 4. Drivkraft

En översikt över de under 1961 vid gruvor (inkl. anriknings-, briketterings- och sintringsverk) samt stenindustriella anläggningar använda motorerna för omedelbar maskindrift meddelas i tabell III: 11 på sidan 18. Uppgifter om antalet effektiva hästkrafter för drivan-

de av elgeneratorer återfinnes numera endast under gruppen elverk i årsberättelsen Industri. Enligt tabell III: 11 har den totala drivkraften ökat från föregående år med 2 %. Jämför man 1961 års siffra med 1957 års, finner man en ökning med ca 25 %.

III. 5. Förvaltnings- och arbetarpersonal

Den under redogörelseåret vid gruvor och stenindustriella anläggningar anställda förvaltningspersonalen framgår av tabell III: 12.

I tabellerna III: 12 och III: 13 över förvaltnings-resp. arbetarpersonalen har ej inräknats de ägare (enskilda per-

Tab. III: 11. Vid gruvor och stenindustriella anläggningar använda motorer för omedelbar maskindrift 1957—1961. Effektiva hästkrafter (tidigare Tab. P)

Grenar	1957	1958	1959	1960	1961
Järnmalmgruvor.....	267 918	281 275	306 789	354 178	354 381
Andra malmgruvor.....	105 269	113 582	121 361	122 492	128 966
Kolgruvor.....	9 951	10 215	10 598	10 621	9 652
Kalkbruk och kalkbrännerier.....	21 681	21 466	23 588	24 655	28 555
Kritbruk och kiselgurfabriker.....	1 217	1 171	1 099	1 099	1 284
Fältspats- och kvartsbrott.....	3 710	3 657	3 552	3 931	4 370
Gatstenschuggerier, andra stenbrott och grovstenshuggerier.....	40 658	41 546	42 896	46 118	51 040
Finare stenförädlingsindustri.....	21 417	21 279	20 864	21 285	22 197
Skifferoljeverk.....	37 162	32 319	31 573	34 544	33 567
Summa	508 983	526 510	562 320	618 923	634 012

soner eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning förlagd till av dem redovisade bergverk antingen i egenkap av företagsledare eller såsom deltagare i det egentliga fabriktionsarbetet.

Vid kolgruvorna har redovisats 1 manlig ägare, vid fältspats- och kvartsbrotten 2 manliga och 2 kvinnliga, vid kalk- och kritbruk 4 manliga ägare samt vid andra stenindustriella anläggningar 90 manliga och 3 kvinnliga ägare.

För var och en av grupperna järnmalmgruvor, andra malmgruvor, stenkolsgruvor och skifferoljeverk har i genomsnitt under året sysselsatts ett mindre antal arbetare än 1960 (tabell III: 13). En jämförelse mellan antalet arbetstimmar per arbetare vid olika slag av gruvarbete i samband med järnmalmsbrytning visar, att det genomsnittliga antalet arbetstimmar vid underjordsbrytning gått upp från 1 755 till 1 801 och vid brikettering och sintring sjunkit från 1 964 till 1 958 timmar. En uppgång i motsvarande siffra redovisas för personal vid dag-

brottsbrytning, inklusive mottagare, skrädare, sovringspersonal o. d. från 1 833 till 1 935 och för annan vid malm-brytningen sysselsatt personal (hjälp-arbetare) var antalet arbetstimmar 1 910 mot 1 854 år 1960.

Såsom hjälparbetare har redovisats maskinister och eldare, lager- och transportarbetare, arbetare för reguljära underhålls- och reparationsarbeten, vaktpersonal, fast anställda städskor m. fl. Till denna grupp arbetare har sedan 1941 vid stenkolsgruvorna förts all personal, som ej deltagit vid själva brytningen och som tidigare huvudsakligen ingått under rubriken »gruvarbete i dagen», samt vid andra malmgruvor än järnmalmgruvor viss tidigare ej redovisad personal, sysselsatt med för gruvbrytningen förberedande arbeten.

Utöver i tabell III: 13 upptagna arbetare vid stenindustriella anläggningar var en del arbetare sysselsatta vid 189 sådana fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalk- och kritbruk, vilka ej medräknats såsom anläggningar men vilkas produktion dock medtagits i tabellerna 6 och

Tab. III: 12. Förvaltningspersonalen inom gruvföretag och stenindustriella anläggningar
(tidigare Tab. R)

Grenar	Företagsledare		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl	Kontorspersonal		Kontorsbud,-vaktmästare, telefonister o. d.		Socialvårdspersonal		Resande i firmans tjänst	Övrig försäljningspersonal	Summa
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Män	
Järnmalmgruvor...	33	—	539	75	874	436	310	30	11	4	5	—	1	2 318
Andra malmgruvor .	18	—	243	55	259	124	67	12	5	2	5	—	3	793
Kolgruvor	—	—	8	—	17	12	9	—	—	—	—	—	—	46
Kalk- och kritbruk..	24	—	28	1	66	34	28	2	—	—	—	1	6	190
Fältspats- o. kvartsbrott	4	—	2	—	14	6	7	1	1	—	—	1	—	36
Andra stenindustriella anläggningar...	98	2	59	1	256	185	114	5	2	—	—	26	20	768
Skifferoljeverk	5	—	70	4	52	61	38	4	1	—	—	10	—	245
Summa: 1961	182	2	949	136	1 538	858	573	54	20	6	10	38	1 30	4 396
1960	180	2	929	100	1 459	810	541	57	18	9	14	44	20	4 183

¹ Därav 1 kvinna. — ² Därav 3 kvinnor. — ³ Därav 108 personer hänförliga till 4 huvudkontor, som fr. o. m. år 1961 ingår i statistiken.

7: 1. Antalet av dessa arbetare — företagsledare, arbetsbefäl samt i egna företag sysselsatta arbetsgivare inräknade — var för redogörelseåret 426 män, av vilka 14 var sysselsatta vid kalk- och kritbruken.

För framställning av den på sidan 65 not 2 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 51 män över 18 år med ett sammanlagt antal arbetstimmar av 36 217 vid sockerbruken, 10 män över 18 år med totalt 23 810 arbetstimmar vid sulfatmassefabrikerna samt 35 män över 18 år med 78 462 arbetstimmar vid karbidfabrikerna. Av dessa arbetare har ingen angetts vara hjälp-arbetare.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabell III: 14.

Fr. o. m. 1960 föreligger ej separata uppgifter rörande antalet personer sysselsatta med det egentliga brytningsarbetet i dagen, utan dessa arbetare

redovisas sammanslagna med antalet i dagen verksamma mottagare, skrädare, sovringspersonal o. d. Dagbrottsbrytning i malmfält förekom liksom föregående år i ringa omfattning under 1961. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete vid stenkolsbrytning och vid brytning av annan malm än järnmalm. Vid stenbrotten, såväl fältspats- och kvartsbrott som granit-, kalkstens- o. d. stenbrott, förekommer underjordsbrytning ej i någon nämnvärd omfattning.

I redogörelsen ovan är ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer i de småländska länen, under året utgörande försvarsarbete i mycket obetydlig omfattning.

III. 6 Fyndigheters förvärvande och försvar

Antalet under år 1961 utfärdade mutsedlar framgår av tabell III: 15. Tabel-

Tab. III:13. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom gruvor och stenindustriella anläggningar (tidigare Tab. 8)

	Män		Kvinnor		Summa arbetare		Arbetstimmar	
	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav av under-åriga
	1 000 timmar							
Järnmalsbrytning	9 284	¹ 263	459	¹ 15	9 743	¹ 278	18 164	541
därav hjälparbetare o. d.	3 948	..	433	..	4 381	..	8 367	..
Järnmalsanrikning	486	..	52	..	538	..	1 091	..
Brikettering och sintring	402	..	—	..	402	..	787	..
Annan malmbrytning	2 259	² 127	55	² 11	2 314	² 138	4 345	231
därav hjälparbetare o. d.	1 045	..	55	..	1 100	..	2 144	..
Anrikning av annan malm	254	..	4	..	258	..	511	..
Kolgruvor	522	1	5	—	527	1	847	1
därav hjälparbetare o. d.	71	..	5	..	76	..	147	..
Kalk- och kritbruk	1 283	10	17	1	1 300	11	2 682	14
därav hjälparbetare o. d.	326	..	12	..	338	..	716	..
Fältspats- och kvartsbrott	183	4	5	—	188	4	377	7
därav hjälparbetare o. d.	54	..	1	..	55	..	109	..
Andra stenindustriella anläggningar ..	4 776	85	21	1	4 797	86	9 261	150
därav hjälparbetare o. d.	652	..	18	..	670	..	1 285	..
Skifferoljeverk	706	8	—	—	706	8	1 485	17
därav hjälparbetare o. d.	391	..	—	..	391	..	821	..
Summa: 1961	20 155	498	618	28	20 773	526	39 550	961
1960	20 289	479	614	45	20 903	524	39 408	966

¹ Inklusive anrikning, brikettering och sintring. — ² Inklusive anrikning.

len visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar. Beträffande den lokala fördelningen av mutsedlarna kan nämnas, att huvuddelen utfärdats inom norra och östra bergmästardistriktet.

Enligt 2 § i 1938 års gruvlag skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov på malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämligt denna bestämmelse har under 1961 anvisats 45 utmål, nämligen 12 för järnmalm och 33 för övriga malmer. Mot-

svarande antal utmål föregående år uppgick till 62.

Tabell III: 16 visar, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1961 bevarats i 5 229 utmål (år 1960 5 173) och 41 koncessioner (42). Dessutom har 26 sjömalmsutmål försvarats genom arbete. Under redogörelseåret har 4 utmål anmälts sönade. År 1960 uppgick antalet sönade utmål till 6.

Rätt till de malmer eller mineral, som enligt 1938 års gruvlag är inmutbara, kan efter utmålsläggningen bibehållas endast genom betalning av försvarsavgift. Enligt gruvstadgan kunde gruvrätt försvaras även med arbete, eventuellt giltigt även för flera angränsande ut-

Tab. III: 14. Arbetarpersonal vid malm- och stenkolsbrytning
(tidigare Tab. T)

	Gruvarbete			Allt annat arbete i dagen ² Hjälparbetare		Summa
	Under jord	I dagen				
	Män	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
Järnmalsbrytning	4 327	1 009	26	3 948	433	9 743
Annan malmbrytning	1 147	67	—	1 045	55	2 314
Stenkolsbrytning	407	44	—	71	5	527
Summa: 1961	5 881	1 120	26	5 064	493	12 584
1960	6 014	1 162	41	5 032	485	12 734

¹ Inklusive arbete utfört av mottagare, skrädare, sovringspersonal o. d. — ² Se texten på sidan 18.

mål eller för flera år framåt. Härjämte kunde under vissa förutsättningar vilostånd få åtnjutas, d. v. s. att försvaret under visst antal år fick nedläggas utan att gruvrätten förverkades. Då 1884 års gruvstadga med vissa modifikationer enligt 45 § av 1886 års lag angående stenkolsfyndigheter m. m. är giltig för försvaret av de stenkolsfyndigheter, till vilka rätten uppkommit före stenkolslagens ikraftträdande, försvaras fortfarande dessa äldre rättigheter med arbete.

Koncessioner enligt stenkolslagen kan försvaras endast genom arbete. Detta gäller ej blott, då koncessionen avser stenkol, utan även beträffande fyndigheter av salt, olja, gas och alunskiffer, beträffande vilka bestämmel-

serna i detta avseende dock äro sinsemellan olika.

Koncession för uran-, torium- och berylliumhaltiga mineral har av Konungen meddelats enligt stenkolslagen för ansökningar inkomna före utgången av år 1960. Koncessionen avser rätt till antingen undersökning eller till bearbetning av fyndighet. I det förra fallet är giltighetstiden normalt begränsad till omkring tre år. Koncessionsområde omfattar område ej överstigande 1 600 hektar. Antalet enligt stenkolslagen gällande koncessioner framgår av tablå överst å sidan 22.

Undersökningstillstånd respektive koncession enligt uranlagen, gällande från och med den 2 december 1960, har ej beviljats under år 1961.

Tab. III: 15. Antal mutsedlar gällande malmer och andra inmutningsbara mineral
(tidigare Tab. U)

	Antal mutsedlar		Summa	
	å nyupptäckta fyndigheter	å förut inmutade fyndigheter	1961	1960
Järnmalm	881	378	1 259	1 988
Övriga malmer	281	574	855	2 459
Summa	1 162	952	2 114	4 447

	Bearbetnings- koncessioner	Under- sökningss- koncessioner
Vid 1961 års ingång	6	570
Beviljade under året	—	7
Summa	6	577

Tab. III: 16. Sättet för bibehållande av äganderätt till utmälen år 1961 (tidigare Tab. W)

	Utmål för malmgruvor		Utmål o. koncessioner för stenkol m. m.			Summa
	för- svarade genom erlägg- ande av avgift	sönade under året	för- svarade genom arbete	under vilo- stånd	sönade under året	
Utmål för: järnmalmgruvor	3 495	—	—	—	—	3 495
andra malmgruvor	¹ 1 414	4	—	—	—	1 418
stenkolgruvor	—	—	316	—	—	316
Koncessioner för: stenkolsgruvor	—	—	32	3	—	35
alunskiffer	—	—	² 3	—	—	3
uran	—	—	3	—	—	3
olja och gas	—	—	—	—	—	—
Summa	4 909	4	354	3	—	5 270

¹ Varav 2 varputmål, som försvarats genom arbete. — ² Varav 1 även gäller uran.

IV. Järn- och stålverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk

IV. 1. Produktion

IV. 1. 1. *Tackjärn*. Tablån på sidan 23 visar tackjärnsproduktionen i års-medeltal för perioden 1931—1960. Dessutom anges årssiffror för de senaste fem åren. Av tablån framgår det, att produktionen av tackjärn år 1961 ökade med ca 17 %, om man jämför med 1960 års kvantitet, och med ca 22 % i jämförelse med 1957 års höga siffra. Årsmedeltalet för perioden 1957—1961 ligger 226 % högre än medeltalet för åren 1936—1940.

Efterföljande översikt (tabell IV: 1) av tackjärnstillverkningens fördelning på olika län visar, att ökad produktion förekom inom flertalet län. Den redovisade kvantiteten inom Jönköpings län utgjordes helt och inom Södermanlands, Värmlands, Västmanlands och Kopparbergs län delvis av syntetiskt tackjärn.

Fördelas tackjärnsproduktionen efter det bränsleslag, som använts vid tillverkningen, framträder en mycket stark ökning i produktionen av kokstack-

Tackjärnsproduktionen
(73.01. exkl. skrot)

År	Ton/år
1931—1935	414 329
1936—1940	658 445
1941—1945	772 181
1946—1950	749 290
1951—1955	1 003 451
1956—1960	1 402 997
1957	1 446 067
1958	1 324 087
1959	1 402 027
1960	1 510 870
1961	1 760 188

Produktionen av elektrotackjärn har
under åren 1956—1961 uppgått till:

År	Ton
1956	172 722
1957	188 660
1958	181 870
1959	149 177
1960	185 678
1961	181 462

I tabell 7:3 i tabellavdelningen har tackjärnsproduktionen fördelats på olika slag av tackjärn enligt den från 1959 gällande varunomenklaturen (närmare härom sidan 3). Som framgår av denna tabell har 1 640 726 ton angivits vara avsedda för järn- och stålframställning, medan 119 462 ton redovisats som gjuteritackjärn. I förstnämnda kvantitet ingår 1 190 735 ton tackjärn eller 72,6 %, som i flytande form gått direkt till stålframställning. Motsvarande siffror under åren 1956—1960 var:

År	Ton	%
1956	903 536	74,6
1957	987 016	75,5
1958	937 239	77,2
1959	990 231	76,6
1960	1 028 427	74,3

järn. Denna stegring var icke mindre än 256 347 ton. Även produktionen av träkolstackjärn ökade under året. På grund av den starka uppgången i produktionen av kokstäckjärn ökade dettas andel från 96,1 % år 1960 till 96,6 % av den totala tackjärnsproduktionen år 1961, syntetiskt tackjärn icke inräknat. Den kvantitet, som kokstäckjärnet sålunda utgjorde, var 1 646 248 ton. Det kan i detta sammanhang anmärkas, att elektrotackjärnet minskade från 185 678 ton år 1960 till 181 462 ton år 1961. Minskningen utgjorde sålunda 2,3 %.

Tab. IV:1. Produktionen av tackjärn¹ inom olika län åren 1959—1961
(tidigare Tab. X)

Län	1959		1960		1961	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	35 445	2,5	40 777	2,7	37 723	2,1
Uppsala län	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län	138 594	9,9	147 351	9,7	286 541	16,3
Östergötlands län	1 570	0,1	—	—	—	—
Jönköpings län	7 265	0,5	6 786	0,5	4 330	0,2
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län	38	0,0	—	—	—	—
Värmlands län	30 440	2,2	36 440	2,4	38 238	2,2
Örebro län	41 508	3,0	63 263	4,2	62 288	3,5
Västmanlands län	167 406	12,0	193 031	12,8	185 097	10,5
Kopparbergs län	533 388	38,0	555 414	36,7	614 169	34,9
Gävleborgs län	81 175	5,8	105 618	7,0	113 867	6,5
Norrbottnens län	365 198	26,0	362 190	24,0	417 935	23,8
Hela riket	1 402 027	100,0	1 510 870	100,0	1 760 188	100,0

¹ (73.01. exkl. skrot).

Tab. IV: 2. Ugnar för tackjärnsframställning
(tidigare Tab. Y)

Ugnstyp	Samtliga ugnar		Därav sådana ugnar, som var i gång under året				
	Antal	Kapacitet per år	Antal	Kapacitet under året	Produktion		
					Ton	i % av kapaciteten för	
						1 000 ton	använda ugnar
		1 000 ton		1 000 ton			
<i>A. Masugnar</i>	27	2 084	23	1 903	1 704 901	82	90
Bläster- för: träkol.....	¹ 2	31	2	31	24 214	78	78
koks.....	16	1 811	14	1 676	1 499 234	83	89
Elektro- för: träkol.....	² 3	55	2	36	34 448	63	96
koks.....	6	187	5	160	147 014	79	92
<i>B. Andra elektriska ugnar än masugnar</i>	5	66	5	66	³ 49 617	75	75

¹ Dessutom 5 reservugnar med en kapacitet av 54 000 ton. — ² Dessutom 1 reservugn med en kapacitet av 17 000 ton. — ³ Härutöver har framställts 3 790 ton perlittackjärn i martin- och ljusbågsugn samt 1 871 ton syntetiskt tackjärn, framställt i högfrekvensugnar.

Vissa uppgifter om kapacitet och produktion beträffande ugnar, avsedda för tackjärnsframställning, har sammanställts i tabell IV: 2. Med kapacitet avses därvid praktiskt möjlig toppproduktion, d. v. s. den högsta produktion, som under en längre tidsperiod kan uppnås då knapphet ej råder på arbetskraft, elkraft, bränsle och material.

I tabell IV: 3 har redovisats uppgifter angående medeltillverkningen per masugn inom olika län för de senaste fem åren. Fr. o. m. 1959 inhämtas ej uppgifter om driftstiden.

Det framställda tackjärnet är i tabell IV: 4 fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Under år 1961 förekom även produktion av 3 790 ton perlittackjärn i martin- samt ljusbågsugn, vilket i tabell 7: 2 förts under rubriken annat tackjärn (gjuteritackjärn).

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Norrbottens län, elektrotackjärn förutom i de tre sistnämnda länen även i Värmlands och

Örebro län. Elektrotackjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Jönköpings, Västmanlands och Kopparbergs län.

Om värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion inhämtas fr.o.m. år 1959 ej uppgift. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen, 351 187 ton, redovisas ett värde av 108 miljoner kronor, vilket per ton motsvarar 308 kronor mot 328 kronor per ton år 1960.

IV. 1. 2. *Ferrolegeringar och järnsvamp.* Tillverkningen av ferrolegeringar (inkl. kiselmetall) visade en ökning med inemot 15 % under 1961 och uppnådde sålunda sin hittills högsta nivå.

Beträffande kromjärn, kisel-mangan-järn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade avsalusiffrorna. Vad åter angår de biprodukter, som framkommit i samband med tillverkningen, redovisas produktionen av dessa i industriberättelsen.

Tab. IV: 3. Tackjärnsproduktionen per masugn inom olika län åren 1957—1961 (tidigare Tab. AA)

Län	Medeltillverkning per masugn. Ton.				
	1957	1958	1959	1960	1961
Stockholms län	32 360	27 800	35 445	40 777	37 723
Södermanlands län	126 197	78 432	140 367	140 811	142 335
Värmlands län	15 057	14 309	13 145	16 370	17 224
Örebro län	12 084	8 894	10 377	15 816	20 763
Västmanlands län	37 470	27 136	32 970	47 978	46 145
Kopparbergs län	98 896	85 288	124 844	127 149	142 350
Gävleborgs län	24 804	21 195	20 294	26 405	37 956
Norrbottens län	93 566	89 139	91 300	90 548	104 484
Hela riket	52 015	43 768	51 714	60 246	74 127

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från 7 verk med sammanlagt 47 ugnar. Av de redovisade ugnarna användes 35 uteslutande för tillverkning av ferrolegeringar (inklusive kiselmetall) samt 11 för framställning av huvudsakligen annan produkt. Den sammanlagda drifttiden vid de förstnämnda ugnarna utgjorde 9 299 dygn eller i genomsnitt 266 dygn per ugn. Vid de ugnar, som använts för framställning av andra produkter, var drifttiden 1 512 dygn.

Järnsvamp producerades under 1961 vid sju verk, och den tillverkade kvantiteten uppgick till 155 625 ton. Avsalukvantiteten, 79 837 ton, hade ett saluvärde av 34,6 miljoner kr. Uppgift om drifttid saknas. Årets produktion utgjorde ca 90 % av ugnarnas totala kapacitet.

IV. 1. 3. Smidbara mellanprodukter. Tillverkningen av vällmetall enligt lancashiremetoden, som 1960 uppgick till 1 022 ton, ökade under år 1961 till 1 354 ton.

Total årstillverkning samt avsaluproduktion med värde av under 1957—1961 framställd vällmetall redovisas i följande tablå:

År	Hela årstillverkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
1957	2 249	1 752	2 203
1958	1 831	1 540	1 972
1959	309	69	87
1960	1 022	866	1 052
1961	1 354	1 272	1 349

Av de 7 befintliga, brukbara härdarna har 5 använts under redogörelseåret. I procent av kapaciteten för samtliga befintliga respektive under året använda härdar uppgick 1961 års produktion till 39 % respektive 50 %.

I tabell IV: 6 redovisas produktionen av götstål under den senaste femårsperioden med fördelning efter ugnprocess. Det är att märka att med götstål här förstås totala produktionen av göt samt stål för stålsgjutgods med korrigering (avdrag) för produktion framställd medelst duplexprocess men med stålsgjutgodset upptaget till vikt före skrotning. I de uppgifter, som i berättelsen år 1959 och tidigare redovisats i tabell IV: 6 ingick beträffande stålsgjutgods endast den kvantitet, som motsvarar gjutgodsets vikt efter skrotning. Framställningen av götstål ökade med 10,7 % jämfört med 1960 års uppgift. 1961 års siffra är den högsta pro-

Tab. IV:4. Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt åren 1959—1961
(tidigare Tab. BB)

Ugnstyp	1959		1960		1961	
	Antal an-vända ugnar	Tillverkning	Antal an-vända ugnar	Tillverkning	Antal an-vända ugnar	Tillverkning
		Ton		Ton		Ton
Blästermasugn	18	1 195 385	16	1 260 229	16	1 523 448
därav med enbart träkol	5	21 868	3	23 266	2	24 214
» » » koks	13	1 173 517	13	1 236 963	14	1 499 234
Elektrisk masugn ¹	8	149 177	8	185 678	7	181 462
därav med enbart träkol	2	26 290	2	32 740	2	34 448
» » koks och koksstybb i blandning	6	122 887	6	152 938	5	147 014
Annan elugn än masugn	7	43 822	7	58 423	5	49 617
Summa	33	² 1 388 384	31	³ 1504 330	28	⁴ 1 754 527

¹ Till elektriska masugnar räknas även elektriska lågschaktugnar. — ² Härutöver har framställts 38 ton tackjärn i elugn, som huvudsakligen använts för annan tillverkning samt 4 150 ton perlittackjärn i martinugn och 9 455 ton syntetiskt tackjärn, framställt i högfrekvensugnar. — ³ Härutöver har framställts 3 700 ton perlittackjärn i martinugn och 3 700 ton syntetiskt tackjärn, framställt i högfrekvensugnar. — ⁴ Se not till tabell IV:2.

Tab. IV:5. Produktionen av ferrolegeringar åren 1959—1961
(tidigare Tab. CC)

Stat. nr ¹	Slag av ferrolegeringar ²	1959	1960	1961
		Ton		
28.04.800	Kiselmetall	2 293	5 463	4 348
73.02.101, 105	Ferromangan	16 124	24 176	23 583
73.02.201/209	Kiseljärn (ferrokisel)	20 796	23 730	31 704
73.02.301, 305	Kiselmanganjärn (ferrokiselmangan)	10 913	11 795	11 992
72.02.401/403	Ferrokrom	37 116	39 296	51 395
73.02.405	Ferrokiseltitan	11 363	12 755	12 579
73.02.500	Ferrotitan	130	—	—
73.02.600	Ferrowolfram	408	399	562
73.02.700	Ferromolybden	1 150	1 772	1 789
73.02.800	Ferrovanadin	203	343	350
73.02.900	Andra ferrolegeringar:			
1	— Kisel-, kiselman- och manganbriketter	612	1 326	1 107
2	— Andra slag	29	17	16
	Summa	101 137	121 072	139 425

¹ Avser år 1961 tillämpliga stat.nr enligt Tulltaxa med varuförteckning.

² Inklusive kiselmetall.

Tab. IV: 6. Produktionen av götstål¹ åren 1957—1961
(tidigare Tab. DD)

År	Bessemergötstål		Martingötstål		Elektrogötstål		Annat götstål ²		Summa götstål
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton
1957	472 212	19	820 640	33	1 147 113	46	67 035	2	2 507 000
1958	469 865	19	767 778	32	1 108 680	46	76 677	3	2 423 000
1959	441 287	15,5	931 923	32,6	1 380 200	48,3	101 653	3,6	2 855 063
1960	456 341	14,2	1 088 543	33,8	1 563 240	48,6	110 048	3,4	3 218 172
1961	510 908	14,3	1 220 649	34,3	1 626 555	45,7	204 059	5,7	3 562 171

¹ Se texten. — ² Från kaldoughn. — ³ Uppgiften är uppskattad.

duktionssiffra, som registrerats för ifrågavarande produkt. Stegringen har gällt i första hand martingöt och götstål från kaldoughn som framgår av tabell IV: 6.

Uppgifter om kapacitet och produktion beträffande ugnar för götstålframställning redovisas i tabell IV: 7. Produktionsuppgifterna är här icke direkt jämförbara med de uppgifter, som lämnas i tabell 7: 4. Vid duplexprocesser avser nämligen produktions-siffrorna i texttabellen den totala produktionen från resp. ugnar. Härtill kommer, att produktion av stålgiutgoods här är upptagen med beräknad vikt före skrotning. I tabell IV: 8 belyses framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat giutgoods efter användningen av sur eller basisk infodring. Beträffande fördelningen av göt och skrotat giutgoods på olika kvaliteter hänvisas till tabell 7: 4 i tabellbilagan. I den gällande varunomenklaturen motsvaras begreppet kvalitetsprodukt av legerat stål samt olegerat kolrikt stål, vilka hänförs till position 73.15.

Kvantiteten göt i varmt tillstånd direkt till vidare bearbetning har åren 1957—1961 uppgått till:

År	Ton
1957	1 103 286
1958	1 087 876
1959	1 242 414
1960	1 428 116
1961	1 685 611

IV. 1. 4. *Smidda, valsade och dragna produkter.* I tabell 7: 5 redovisas produktionen år 1961 av smidda, valsade och dragna produkter med fördelning enligt den fr. o. m. 1959 för all näringsstatistik gällande varusystematiken. (Se närmare sidan 3. Produkterna är grupperade på varugrupper enligt SITC samt därunder med fördelning enligt Brysselnomenklaturen och med angivande längst till vänster i tabellen av stat. nr enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning.

I tabellen redovisas även kallvalsade och kalldragna produkter, dock endast sådana som framställts vid järnverk och andra järnframställningsverk. Särskilt dragen tråd framställs i stor utsträckning även vid andra anläggningar.

De skilda posterna i tabellen omfattar i varje särskilt fall såväl olegerade produkter som produkter av legerat eller kolrikt stål i överensstämmelse med principen för SITC. Detta innebär att de två sistnämnda slagen av produkter ej i likhet med vad som är

Tab. IV:7. Ugnar för götstålframställning
(tidigare Tab. EE)

Ugnstyp	Samtliga ugnar		Därav sådana, som var i gång under året					
	Antal	Kapacitet per år	Antal	Kapacitet under året	Produktion			Därav i duplex- process
					Ton	i % av kapa- citeten för	använda	
		1 000 ton		1 000 ton		samtliga ugnar	ugnar	Ton
Bessemmerugnar:								
sura	¹ 2	40	2	40	35 955	90	90	10 254
basiska (thomas- ugnar)	7	708	7	708	680 696	86	86	195 489
Martinugnar:								
sura	¹ 18	378	18	378	342 190	91	91	—
basiska	23	1 005	21	996	920 467	92	92	42 008
Elektrostålugnar:								
ljusbågsugnar	69	1 583	68	1 578	1 454 591	92	92	9 550
induktionsugnar	² 36	200	36	200	183 830	92	92	2 316
Annan stålugn (kaldo)	4	436	4	436	207 774	48	48	3 715
Summa	159	..	156	..	..	..	..	..

¹ Dessutom 1 reservugn. — ² Dessutom 4 reservugnar.

Tab. IV:8. Fördelning av bessemer- och martingötstål efter olika metallurgiska processer åren 1959—1961
(tidigare Tab. FF)

Tillverkningar	1959		1960 ¹		1961 ¹	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	Ton					
Bessemergöt	36 034	405 253	34 035	422 306	25 701	485 207
Martingöt	297 634	634 289	327 355	761 188	342 190	878 459
Martingjutgods, skrotat						
Summa	333 668	1 039 542	361 390	1 183 494	367 891	1 363 666
	1 373 210		1 544 884		1 731 557	

¹ Produktionen i tabell IV:7, minskad med tillverkningen i duplexprocess.

fallet i den gemensamma varunomenklaturen enligt Bryssel kommer att specificeras under en särskild position, 73.15. Denna position återfinnes följaktligen inte i tabellen. Med hänsyn till att position 73.15 i den gemensamma nomenklaturen är detaljerat uppdelad på skilda slag av valsade

och dragna produkter kan genom sammanslagning t. ex. i handelsstatistiken lätt erhållas siffror som är jämförbara med motsvarande uppgifter i tabell 7: 5.

I kolumnen över hela årstillverkningen redovisas för varje varuslag hela produktionen inberäknat också den del som varit avsedd för vidare

Tab. IV:9. Produktionen av smidda, varmvalsade och varmdragna produkter av väll- och götstål åren 1959—1961
(tidigare Tab. HH)

Stat. nr ¹	Varuslag	1959	1960	1961
		Totala kvantiteten Ton	Totala kvantiteten Ton	Totala kvantiteten Ton
73.06.100	1. Smidda och varmvalsade produkter av vällmetall: Smältstycken och räskenor ² 3	69	866	1 272
73.07.500	2. Smidda produkter av götmetall: Ämnen, grovt tillformat genom smidning ³	..	..	..
73.10.297 2, 299 2	Annat (inkl. smidd stång) ²	92 798	98 108	106 460
73.40.400 I o. 2				
73.07.100, 73.08.000, 73.10.293	3. Varmvalsade eller varmdragna produkter av götmetall: Ämnen ² 3 4	218 296	276 149	356 219
73.16.110, 150	Annat: ²	1 731 478	1 932 495	2 103 464
73.16.901	råler	104 382	72 282	61 135
73.11.120/170 ²	skarvjärn och underläggsplattor	51 268	17 010	23 526
73.11.180/259	bredflänsig I-balk, samt I- och U-stång med en höjd av 80 mm eller däröver	35 261	39 961	42 206
73.10.120, 130	annan profilstång	84 133	93 450	104 380
73.10.291	armeringsjärn	283 657	290 245	293 580
73.09., 73.10.295, 297 1, 299 1	ihålligt bergborrstål	12 450	13 460	13 095
73.12.111/125	annan stång (ej profilstång) samt universaljärn och universalstål	335 645	402 700	455 556
73.10.110	band, icke överdraget med metall	131 439	140 893	146 076
73.13.111, 115	valstråd	202 507	260 294	246 339
73.13.130	plåt, icke överdragen med metall: tjocklek icke mindre än 4,76 mm (grovplåt)	174 330	258 967	376 010
73.13.150/190	tjocklek mindre än 4,76 mm men icke mindre än 3 mm (mediumplåt) tjocklek mindre än 3 mm (tunnplåt)	48 434 130 233	50 025 139 147	56 781 127 663
73.18.213, 412	sömlösa rör: ² kullagerör och andra ämnesrör	55 655	70 644	76 204
73.18.211, 212, 215/219, 411, 415/419	andra rör (inkl. handelsrör)	82 084	83 417	80 913
	Summa (1—3)	2 042 641	2 307 618	2 567 415
73.03.900 5 o. 6	4. Skrot och avfall (fallet vid produktionen av varmbearbetade produkter samt kassation av äldre göt och ämnen)	909 986	1 056 883	1 154 541

¹ Avser år 1961 tillämpliga stat. nr enligt Tulltaxa med varuförteckning.

² Omfattar även motsvarande produkter av legerat och kolrikt stål, hänförliga till stat. nr inom position 73.15. Se även texten.

³ Av ämnen har endast medräknats för avsatt avsedda ämnen.

⁴ Blooms, billets, slabs och platinor, plåtämnen av järn och stål i ringar eller rullar samt runda tub-ämnen, avsedda att varmbearbetas.

⁵ Enbart varmbearbetade samt kallbearbetade rör.

bearbetning vid samma arbetsställe. I varmbearbetade produkter ingår sålunda även den produktion, som senare kommer att kallbearbetas. Undantagna från denna regel är dock sömlösa rör. I stället har i detta sammanhang redovisats primärproduktion av sömlösa rör med angivande av vikt före bearbetningen till handelsfärdig produkt.

Beträffande definitionerna av skilda produkter hänvisas till Kommerciella meddelanden 1962 häfte 5 samt Tullverkets varuhandböcker. Här kan nämnas att positionen 73.08, plåtämnen i ringar eller rullar ibland benämnas »breda band» (se även anm. till tabell 7:5) samt 73.09 universaljárn och universalstål »bred plattstång».

En viss uppfattning om produktionsutvecklingen beträffande dessa produkter erhålles genom tabell IV:9 på föregående sida. I stort sett överensstämmer tabellens uppställning med närmast föregående år. Varurubrikerna har dock anpassats till den gemensamma varunomenklaturen enligt Bryssel

och försetts med år 1961 tillämpliga stat. nr. För en mer fullständig bild av produktionens fördelning enligt den gällande varusystematiken hänvisas till tabell 7:5.

Av den totala produktionen av smidda samt varmuvalsade och varmdragna produkter under 1961 på 2 567 415 ton har 105 000 ton erhållits genom legovalsning. De viktigaste legovalsade produkterna utgjordes av platinor och andra ämnen, ej specificerade valsjárn, bandjárn, plåt och valstråd.

IV. 1. 5. *Andra metaller än járn.* I nedanstående tabell (IV: 10) redovisas i enlighet med tidigare år en sammanställning av producerade kvantiteter ädlare metaller vid de i denna berättelse under rubriken metallframställningsverk inräknade anläggningarna. Dessa kvantiteter, jämte avsaluvärden återfinns fr. o. m. 1961 även i tabellbilagan (tabell 7:6) grupperade på varugrupper enligt SITC samt därunder med fördelning enligt Brysselenomenklaturen. (Se närmare sidan 3. Beträffande

Tab. IV:10. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller m. m. än járn åren 1960 och 1961
(tidigare Tab. II)

Tillverkningar ¹	1960	1961		
	Hela tillverkningen	Hela tillverkningen	Därav ur	
			inhemskt skrot	utländskt råmaterial
				skrot annat
	Kg	Kg	Kg	
Guld	4 255	² 5 342	8	1 522 857
Silver	83 199	³ 125 784	4 220	34 232 10 397
Aluminium och aluminiumlegeringar ..	16 696 319	16 966 067	1 124 182	— 15 621 084
Bly	44 826 000	39 021 570	244 000	— —
Cementkoppar, för avsalu	1 547 200	1 925 000	—	— 1 925 000
Koppar: elektrolyt	37 498 000	436 606 000	9 060 000	6 842 000 4 887 000

¹ Angående framställning av svavel se sidan 15. — ² Därav legotillverkning av 1 481 kg guld. — ³ Därav legotillverkning av 4 490 kg silver. — ⁴ Därav legotillverkning av 7 255 000 kg koppar.

den totala tillverkningen av dessa metaller oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Produktionen av andra metaller än järn kännetecknades av ökad utvinning av guld och silver. Den under 1961 framställda guldkvantiteten var ca 26 % större än under föregående år. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutaffinerats, medtages i statistiken för respektive år. En väsentlig del av kopparproduktionen utgjordes liksom under tidigare år av legosmältning av skrot m. m. Råvaran till aluminiumframställningen var nästan helt av utländskt ursprung.

IV.2. Förbrukning av råvaror m. m.

I tabell IV:11 (sidan 32) har sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa viktigare råvaror och material inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1961. Under rubrikerna tackjärn och götmetall har därvid även inräknats smärre kvantiteter råmaterial, vilka förbrukats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej är hänförliga till bergverk. I denna berättelse redovisas således samtliga inom riket framställda kvantiteter tackjärn och götmetall och däremot svarande råvaruförbrukning oberoende av om anläggningen, vid vilken de framställts, hänföres till bergverk eller ej. I förevarande textavdelning är vissa totalsiffror i denna tabell närmare specificerade.

Den kvantitativa förbrukningen av råmaterial vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken har naturligen i stort sett förändrats på likartat sätt som produktionssiffrorna, ehuru vissa förskjutningar skett mellan olika

slag av råvaror. Sålunda har vid tackjärnstillverkningen förbrukningen av styckemalm minskat med ca 45 %, medan sinterkonsumtionen ökat med ca 20 %. Den höga siffran över förbrukningen av sinter i förhållande till slig förklaras av att kvantiteterna avser vad som har beskickats i masugn. Beträffande framställningen av sinter hänvisas till tabell 4.

Den för tackjärnstillverkningen redovisade slagkvantiteten utgjordes av hytt-, väll- och stålugnsslagg.

Vid ferrolegeringsverken förelåg ökad förbrukning av de flesta av de i tabell IV:11 specificerade malmerna. Av den förbrukade krommalmen utgjordes 9 931 ton av slig, medan den redovisade molybdenmalmen bestod av 420 ton slig. De i tabellen vid tillverkningen av ferrolegeringar angivna totalsiffrorna för förbrukningen av andra malmer, metaller, kemikalier m. m. är närmare specificerade nedan (kvantiteter i ton). För ferrolegeringsverk, som för vidare bearbetning tillverkar halvfabrikat, redovisas i tabell IV:11 och i nedanstående tablå fr. o. m. 1961 i princip endast förbrukningen av de verken tillförda ursprungliga råmaterialen.

Andra malmer:	Ton
Bauxit (del av 38.03.900).....	57
Tantalmalm (del av 26.01.923).....	3
	60
Metaller, kemikalier m. m.:	
Aluminium (76.01.100, 200)	492
Kalciumklorid (28.30.200).....	11
Kaliumperklorat (del av 28.32.200)....	25
Kisel (28.04.800).....	21
Kiselkrom (del av 81.04.909).....	592
Salpeter (28.39.300)	36
Vanadinsyra (del av 28.28.902)	545
	1 722

Vid götståltillverkning ökade åtgången av såväl träkolstackjärn som

Tab. IV: 11. Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid framställningen av järn och stål, ferrolegeringar, andra metaller samt vid varmbearbetningen av järn och stål år 1961
(tidigare Tab. JJ)

32

Stat. nr	Varuslag	Förbrukning för framställning av						
		tack-järn	ferro- ¹ lege-ringar	järn-svamp a) och väll-metall b)	göt-metall, stål-gjutgods	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
		Ton						
(26.01.110 2)	Järnmalm	31 002	—	—	64 872	—	—	95 874
(26.01.120 1)	Järnmalmsslig	2 605	2 070	a) 87 933	8 607	—	1 525	102 740
(26.01.130)	Sinter (av slig)	2 908 084	—	a) 137 547	37 870	—	18	3 083 519
(73.05.500)	Järnsvamp	2 054	—	—	128 055	—	—	130 109
	Andra malmer (inkl. slig):							
(26.01.600)	krommalm	—	131 973	—	97	—	121	132 191
(26.01.710, 790 2)	manganmalm	7 379	52 160	—	31	—	1 029	60 599
(26.01.921)	molybdenmalm	—	2 531	—	—	—	80	2 611
(26.01.550 3)	volframalm	—	917	—	2	—	65	984
..	andra malmer o. d.	—	260	—	29	—	2286 884	286 953
(73.01.101 1)	Tackjärn: träkols-	—	—	b) 1 478	39 243	—	—	40 721
(73.01.103/109 (exkl. skrot)	koks-	3 888	—	a) 68	1 563 570	—	—	1 567 526
(del av 73.03.100)	Gjutjärnsskrot: kokiller	443	—	—	85 708	—	—	86 151
(del av 73.03.100)	annat	13 059	—	—	71 467	—	—	84 526
(73.03.900)	Smidesskrot	52 141	12 590	a) 7 307	2 011 791	110	6 273	2 090 212
..	Annat skrot	—	—	—	210	—	222 888	23 098
	Ferrolegeringar:							
(73.02.201)	kiseljärn, högst 15 % kisel	—	—	—	203	—	—	203
(73.02.205)	» , 15—60 % »	236	—	a) 30	10 016	—	209	10 491
(73.02.209)	» , över 60 % »	227	2 055	a) 70	7 681	—	9	10 042
(73.02.301, 305)	kiselmanganjärn	4	—	—	6 607	—	—	6 611
(73.02.401)	kromjärn, högst 0,2 % kol	—	—	—	25 345	—	—	25 345
(73.02.402)	» , 0,2—4 % »	—	—	—	1 227	—	—	1 227
(73.02.403)	» , över 4 % »	8	193	—	5 946	—	—	6 147
(73.01.500, 73.02.101, 105)	mangan- och spegeljärn	105	67	a) 1	25 719	—	75	25 967
73.01.600)	volframjärn	—	—	—	835	—	2	837

Stat. nr	Varuslag	Förbrukning för framställning av						
		tack-järn	ferro- ¹ lege-ringar	järn-svamp a) och väll-metall b)	göt-metall, stål-gjutgods	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
		Ton						
..	andra ferrolegeringar	—	817	—	² 3 289	—	—	4 106
..	Metaller, kemikalier m. m.	1 905	² 1 722	a) 6	² 16 125	14 333	² 62 717	96 808
..	Slagg	3 650	—	—	387	—	—	4 037
(25.21.100, 900)	Kalksten	54 435	1 353	a) 6 519	28 374	337	9 093	100 111
(25.22.100)	Kalk, bränd	2 783	34 826	a) 3 742	208 939	13	268	250 571
(25.18.000 1)	Dolomit: rå	914	3 043	a) 5 075	34 860	—	—	43 892
(25.18.000 2)	bränd	50	159	a) 243	44 652	10	—	45 114
(25.06.100, 900)	Kvarts och kvartsit	1 935	107 555	b) 25	25 823	73	19 417	154 828
(25.16.900 2)	Sandsten	—	—	—	2 251	—	—	2 251
(25.31.100, 900)	Fluss- och fältspat	747	253	a) 12	8 287	—	455	9 754
(del av 25.05.900)	Kaolinsand	174	—	—	3 921	—	—	4 095
(69.02. 300)	Kvarts-, kvartsit- o. silikategel	21	—	—	10 743	437	5	11 206
(69.02. 100)	Magnesit- och krommagnesit-egel	—	1 102	a) 123	17 225	799	955	20 204
(69.02.200)	Chamottetegel, -kapslar o. -skrot	2 539	659	a) 6 144	34 362	4 954	354	49 012
(25.19.000)	Sintermagnesit och magnesitmjöl	110	3	a) 22	886	130	173	1 324
(25.07.100, 900)	Eldfast lera	2 209	214	a) 95	7 662	1 010	29	11 219
..	Övrigt eldfast infodringsmaterial	1 488	109	—	1 762	564	—	3 923
(84.24.204, 209)	Kolektroder	—	1 101	—	—	—	230	1 331
(84.24.201, 205)	Grafit elektroder	30	246	a) 79	6 828	33	251	7 467
(38.19.930)	Elektrodmassa o. d.	4 170	5 294	a) 114	181	40	10 783	20 582

¹ Omfattar endast förbrukningen av de ferrolegeringsverken tillförda ursprungliga råmaterialen. — ² Se specification i textavdelningen.

kokstackjärn. Vidare redovisades en uppgång i konsumtionen av bl. a. smidesskrot och de flesta slag av ferrolegeringar. Av manganjärnet redovisas 2 779 ton med en kolhalt av högst 2,5 % och 22 805 ton med en kolhalt av mer än 2,5 %.

I följande översikt är förbrukningen av vissa av de varuslag, som ej specificerats i tabellen, närmare angiven.

Andra malmer:	Ton
Svavelkis (del av 26.01.200).....	9
Andra ferrolegeringar:	
Fosforjärn (del av 73.02.900)	47
Kiseljärnzirkonium (del av 73.02.900) ..	2
Kiselkromjärn (73.02.405)	189
Molybdenjärn (73.02.700)	2 313
Niobjärn (del av 73.02.900)	1
Svaveljärn (del av 73.02.900)	2
Titanjärn (73.02.500)	507
Vanadinjärn (73.02.800)	210
Övriga	18
	3 289

Metaller, kemikalier m. m.:	
Aluminium (76.01.100, 200)	685
Kalciumkarbid (28.56.200)	736
Kiselkarbid (28.56.100)	16
Kiselkalcium	352
Kiselkrom (del av 81.04. 909)	364
Kobolt (81.04.100)	151
Koppar (74.01.210, 290)	3
Krom (81.04.150)	66
Mangan (81.04.901)	414
Natriumkarbonat (28.42.210)	851
Nickel (75.01.200, 300)	9 530
Salpetersyra (28.09.100)	1 755
Saltsyra (28.06.200)	11
Svavelsyra (28.08.100)	1 191
	16 125

Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avser i huvudsak råmaterial för framställning av smitt, varmvatsat och varmdraget järn och stål. I totalsiffran för förbrukningen av metaller, kemikalier m. m. ingår 344 ton zink, 347 ton koksalt och 7 190 ton svavelsyra. — Järn- och stålverkens förbrukning av tackjärn och skrot m. m. för framställning av vanligt tackjärns-

gjutgods är icke medräknad här utan ingår i den allmänna industriberättelsens hithörande redovisning.

Vid metallframställningen ökade under året den totala konsumtionen av järnmalm och manganmalm. Nedan lämnas en något utförligare specifikation av åtgången av andra malmer, annat skrot samt metaller, kemikalier m. m.

Andra malmer:	Ton
Arsenikslig	50 789
Blymalmslig (26.01.400)	64 106
Bauxit (del av 38.03.900)	53
Kisbränder (del av 26.01.200)	84 614
Kopparmalm(inkl. slig) (26.01.250) ..	87 262
Titanmalm (26.01.922)	60
	286 884
Annat skrot:	
Aluminiumskrot (76.01.300)	473
Blyskrot (78.01.300)	272
Kopparskrot (inkl. askor) (74.01.400, 500)	22 143
	22 888

Metaller, kemikalier m. m.:	
Aluminium (76.01.100, 200)	31
Aluminiumfluorid (del av 28.29.200) ..	552
Aluminiumoxid (28.20.100)	29 930
Blisterkoppar (74.01.290)	5 849
Kisel (28.04.800)	304
Koksalt (del av 25.01.900)	12 181
Kopparskärsten (74.01.100)	8 486
Natriumbikromat (del av 28.47.100) ..	58
Natronsalteter (del av 31.02.802)	41
Salpetersyra (28.09.100)	40
Soda, kalcinerad (28.42.210)	576
Svavelsyra (28.08.100)	4 585
Zinkoxid (28.19.100)	84
	62 717

För metallframställningsverk, som för vidare bearbetning tillverkar halvfabrikat, redovisas endast förbrukningen av de verken tillförda ursprungliga råmaterialen.

Beträffande redovisningen i tabell IV: 11 och i ovanstående specialtablåer måste framhållas, att de uppgiftsblanketter på vilka förbrukningen av råvaror skall redovisas, för år 1961 liksom för tidigare år innehåller särskilda rubriker

endast för de viktigaste slagen av råvaror. De uppgifter, som i övrigt avlämnas under diverserubriker (t. ex. kvantiteterna övriga metaller, kemikalier m. m.), kan vara behäftade med vissa brister. Storleken av den ofullständighet, som därvid kan ha uppkommit, är det på grund av primärmateriallets beskaffenhet icke möjligt att uttala sig om.

IV.3. Bränsle, smörjmedel och elenergi

En översikt över järn- och stålverkens, ferrolegeringsverkens och metallframställningsverkens förbrukning av bränsle- och drivmedel lämnas i tabell IV: 12. Tabell IV: 14 över träkolsförbrukningen är närmast en specialtabell, avsedd att belysa konsumtionen av träkol av skogs- och stubbved samt av sågverksribb vid samtliga järn- och stålverk samt andra järnframställningsverk. Den i ifrågavarande tabell redovisade totalkvantiteten är den sammanlagda förbrukningen av träkol vid dessa verk vid framställningen av tackjärn, väll- och götmetall, smidda, varmvalsade och varmdragna produkter samt i anslutning därtill framställda kallvalsade och kalldragna produkter. Däremot är ej förbrukningen av träkol vid tillverkning av sinter och ferrolegeringar inräknad i tabellen över järn- och stålverkens träkolsförbrukning, men kvantiteterna ifråga redovisas i tabellerna III: 10 respektive IV: 13. I sistnämnda tabell ingår ej uppgifter om förbrukningen av bränsle för industriernas egna transportmedel samt för uppvärmning av fabriks- och kontorslokaler m. m., vilka kvantiteter däremot är medräknade i uppgifterna om den totala bränsleåtgången vid järn- och stålverken i tabell IV: 12.

Tab. IV: 12. Bränsleförbrukningen vid järn- och stålverken, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverken (tidigare Tab. KK)

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk	Metallframställningsverk
Stenkol (inkl. stybb) o. kolbriketter . . .	ton	29 148	1 764
Koks (inkl. stybb) och koksstybbriketter .	»	1 155 026	2 718
Träkol (inkl. stybb)	hl	2 070 626	6 384
Träbränsle:			
ved i större stycken	m ³	11 118	—
andra slag	»	60 199	—
Flytande bränsle:			
bensin	ton	1 354	60
motorbrännoljor o. eldningsoljor: nr 1			
o. 2 ¹	»	85 702	760
nr 3	»	122 428	265
nr 4	»	327 735	8 928
nr 5	»	71 293	—
fotogen	»	5 609	110
Masugns- och koksugns- och koksugns-	1 000 m ³	2 449 267	—
Summa bränsle med reduktion till stenkol ²	ton	2 205 752	19 918

¹ Eldningsolja nr 2 redovisas 1961 till en mindre del tillsammans med nr 3. — ² Förbrukningen av masugns- och koksugns- och koksugns- är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen. Ang. reduktionstal se not till tabell III: 10.

Beträffande uppgifterna om bränsle vid järn- och stålverken och ferrolegeringsverken torde observeras, att dessa ej överensstämmer med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk. Anledningen är, att såsom förut framhållits, under rubriken järn- och stålverk i föreliggande berättelse även ingår en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driver järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull

Tab. IV: 13. Bränsleförbrukningen vid tillverkningen av järn och stål, ferrolegeringar samt vid varmbearbetningen av järn och stål år 1961
(tidigare Tab. LL)

Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av						Summa
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp ¹	väll- metall	göt och stål- gjutgods	smidda samt varm- valsade o. varm- dragna produkter	
Stenkol (inkl. stybb) och kolbriketter.....	ton	—	3 549	3 584	—	6 490	2 715	16 338
Koks	»	990 909	70 847	11 283	—	8 083	99	1 081 221
Koksstybb och koksstybbriketter	»	36 502	..	27 991	—	913	—	65 406
Torvbränsle (inkl. torvbriketter)	»	—	—	—	—	—	—	—
Träkol: industrikol ...	hl	1 838 385	136 732	664	48 547	19 155	3 314	2 046 797
stybb	»	7 293	..	250	—	164	—	7 707
Träbränsle:								
ved i större stycken ..	m ³	1 093	52	—	—	4 423	867	6 435
andra slag	»	10	3 097	—	—	43 542	26	46 675
Flytande bränsle:								
bensin	ton	0	49	1	—	28	110	188
motorbrännolja och								
eldningsolja: nr 1 o. 2	»	373	2 034	1 104	29	16 844	39 798	60 182
nr 3 ..	»	668	9 500	2 409	—	1 128	75 469	89 174
nr 4 ..	»	1 701	99	—	—	131 969	171 529	305 298
nr 5 ..	»	17	—	—	—	32 753	25 575	58 345
fotogen	»	0	1	2 015	—	202	2 595	4 813
tjäroljor (brännolja)	»	—	—	—	—	—	—	—
Masugns- och koksugns- gas	1 000 m ³	1 499 096	—	6 265	—	93 641	635 583	2 234 585
Summa bränsle med reduktion till stenkol ²	ton	1 114 484	98 080	53 132	869	295 326	475 651	2 037 542

¹ Inkl. järnpulver. — ² Eldningsolja nr 2 redovisas 1961 till en mindre del tillsammans med nr 3.

² Masugns- o. koksugns gas ingå ej. Angående reduktionstal se not till tab. III: 10.

Ugnar och bränsleslag	Bränsleslag	Total bränsle- förbrukning ¹	Medelförbrukning av bränsle per ton tillverkat tackjärn
Blästermasugnar:			
med träkol	träkol	1 195 260 hl	49,36 hl
» koks	koks	952 088 ton	635 kg
Elektromasugnar:			
med träkol och elenergi	träkol	642 375 hl	18,65 hl
	elenergi	71 561 000 kWh	2 077 kWh
» koks och koksstybb samt el- energi	koks	25 831 ton	
	koksstybb	31 656 »	
	elenergi	344 539 000 kWh	2 344 kWh

¹ Utom i tabelln redovisad åtgång av huvudsakliga bränsle- och reduktionsmedel har använts smärre kvantiteter andra bränsleslag, vilka finnas angivna i tabell IV: 13.

Tab. IV:14. Kvantitet av förbrukat träkol vid verk med framställning av järn och stål år 1961

(tidigare Tab. MM)

Län	Träkol av		Summa
	skogs- och stubbved	sågverksribb	
	hl		
Östergötlands län	—	530	530
Kronobergs län	59	—	59
Malmöhus län	1 600	—	1 600
Älvsborgs län	80½	—	80
Värmlands län	648 355	175	648 530
Örebro län	851 674	348 308	1 199 982
Västmanlands län	50 007	—	50 007
Kopparbergs län	6 995	—	6 995
Gävleborgs län	2 282	—	2 282
Norrbottnens län	—	—	—
Hela riket	1 561 052	349 013	1 910 065

i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Närmare uppgifter om åtgången av viktigare bränsle- och reduktionsmedel vid vissa slag av tackjärnstillverkning redovisas i tablån nederst på sidan 36. Förbrukningen av koks per ton tackjärn var 635 kg eller något mindre än 1960.

En specificering av järn- och stålverkens, ferrolegeringsverkens samt metallframställningsverkens förbrukning av elenergi (vid ugnsdrift) för framställning av tackjärn, järnsvamp, ferrolegeringar, göt och stål-gjutgods samt metaller åren 1960 och 1961 meddelas i tablån nedan. De här lämnade uppgifterna svarar sålunda — i

	1960 1 000 kWh	1961 1 000 kWh
Tackjärnssmältning i:		
elektrisk masugn....	427 304	416 100
annan elugn.....	9 277	9 141
Framställning av järnsvamp	95 143	102 921
Smältning av ferrolegeringar	827 569	918 978
Smältning av göt och stål-gjutgods.....	987 230	1 045 606
Elektrolys eller smältning av metaller	492 150	454 427
Summa	2 838 673	2 947 173

likhet med uppgifterna om förbrukningen av bränsle i IV:13 — mot den i denna berättelse redovisade produktionen av ifrågavarande produkter. Beträffande de skilda användningsområdena må bl. a. nämnas, att konsumtionen för smältning av göt och stål-gjutgods ökade med ca 6 %.

Smörjmedel och härdningsolja.

Av översikten på nästa sida framgår den totala förbrukningen (i kg) av smörjmedel och härdningsolja vid järn- och stålverk, andra järnframställningsverk, ferrolegeringsverk och metallframställningsverk. Uppgifterna innefattar även åtgången av smörjningsmedel för transportmedel använda för industridriften och avser kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskinens smörjsystem. I tablån lämnas även en mer specificerad redovisning över vid järn- och stålverk samt andra järnframställningsverk förbrukade kvantiteter smörjmedel och härdningsolja vid framställningen av järnverksprodukter d. v. s. exkl. manufaktur- och verkstadsprodukter.

Tab. IV: 15. Vid järn- och stålverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk använda motorer för omedelbar maskindrift 1957—1961. Effektiva hästkrafter (tidigare Tab. NN)

Grenar	1957	1958	1959	1960	1961
Järn- och stålverk	950 797	984 035	1 042 218	1 146 161	1 229 176
Andra järnframställningsverk	177 954	180 817	193 383	201 202	218 483
Ferrolegeringsverk	13 711	14 823	17 342	18 410	19 592
Metallframställningsverk	51 247	51 558	52 353	54 542	58 162
Summa	1 193 709	1 231 233	1 305 296	1 420 315	1 525 413

	Järn- och stålverk, andra järnframställningsverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk	Därav vid framställningen av järn och stål
Transformatoroljor ..	138 995	99 622
Skär- och gängoljor, även vattenlösliga ..	614 712	344 851
Motor- och biloljor ..	3 713 114	244 235
Maskin- och cylinderoljor		1 871 045
Andra smörjoljor		943 221
Fasta smörjoljor, fett.	697 295	634 945
Härdningsoljor	335 160	168 741

verk samt metallframställningsverk använda motorerna redovisas i tabell IV: 15. De i tabellen redovisade uppgifterna avser den sammanlagda effektiva hästkraftsstyrkan av motorer som under redogörelseåret använts för omedelbar fabriksdrift. Som tidigare nämnts återfinnes uppgifter om antalet effektiva hästkrafter för drivande av elgeneratorer numera endast under gruppen elverk i årsberättelsen Industri. Enligt tabell IV: 15 har den totala drivkraften för ifrågakvarande bergverksgrenar ökat från föregående år med 7 %. Under femårsperioden 1957—1961 har en ökning skett med ca 28 %.

IV. 4. Drivkraft

De vid järn- och stålverk, andra järnframställningsverk, ferrolegerings-

Tab. IV: 16. Förvaltningspersonal vid järn- och stålverk, ferrolegerings- samt metallframställningsverk (tidigare Tab. 00)

Grenar	Företagsledare	Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl	Kon-torsper-sonal		Kontorsbud, vaktmästare, telefonister o. d.		Social-vårdsper-sonal		Re-sande i fir-mans tjänst	Övrig för-sälj-ningsper-sonal	Summa
		Män	Män		Kv.	Män	Män	Kv.	Män	Kv.			
Järn- och stålverk ..	108	2 617	78	1 788	2 349	1 898	226	69	26	56	4	501	9 720
Andra järnframställningsverk	19	1 668	162	587	744	717	119	62	13	19	—	62	4 172
Ferrolegeringsverk ..	6	78	6	56	55	49	5	—	1	—	—	—	256
Metallframställningsverk	7	161	46	126	139	136	19	3	7	6	—	13	663
Summa: 1961	140	4 524	292	2 557	3 287	2 800	369	134	47	81	4	2 576	14 811
1960	118	4 020	266	2 336	2 822	2 241	311	141	38	68	3	3 498	12 862

¹ Därav 1 kvinna. — ² Därav 56 kvinnor. — ³ Därav 41 kvinnor. — ⁴ Därav 698 personer hänförliga till 4 huvudkontor, som fr. o. m. år 1961 ingår i statistiken.

Tab. IV:17. Antal bergverksarbetare med fördelning efter kön och ålder samt antal arbetstimmar inom järn- och stålverk, ferrolegerings- samt metallframställningsverk
(tidigare Tab. PP)

Grenar	Män		Kvinnor		Summa arbetare		Utgjorda arbetstimmar	
	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav under 18 år	Totalt	Därav av under-åriga
	1 000 timmar							
Järn- och stålverk	35 575	2 109	2 149	106	37 724	2 215	76 100	4 226
därav hjälparbetare o. d. . . .	8 217	..	1 042	..	9 259	..	18 561	..
Andra järnframställningsverk . .	9 074	462	701	6	9 775	468	19 873	849
därav hjälparbetare o. d. . . .	2 087	..	334	..	2 421	..	4 929	..
Ferrolegeringsverk	1 434	46	14	3	1 448	49	2 938	99
därav hjälparbetare o. d. . . .	439	..	11	..	450	..	900	..
Metallframställningsverk	1 600	24	76	3	1 676	27	3 304	51
därav hjälparbetare o. d. . . .	538	..	22	..	560	..	1 162	..
Summa: 1961	47 683	2 641	2 940	118	50 623	2 759	102 215	5 225
1960	45 762	2 317	2 341	82	48 103	2 399	98 595	4 678

IV.5. Förvaltnings- och arbetarpersonal

Tabell IV: 16 på sidan 38 anger antalet sysselsatta män och kvinnor inom olika kategorier av förvaltningspersonal och deras fördelning på järn- och stålverk, andra järnframställningsverk, ferrolegeringsverk samt metallframställningsverk år 1961. En närmare redogörelse för sammansättningen av de olika kategorierna återfinnes i industriberättelsen, till vilken hänvisas. Den vid berörda bergverk anställda förvaltningspersonalen ökade i antal med 15,1 % från föregående år. Den starka uppgången förklaras i viss mån av att 698 personer hänförliga till 4 huvudkontor fr. o. m. 1961 ingår i statistiken.

Uppgifter om antalet arbetare, fördelade efter kön och ålder, och antalet utgjorda arbetstimmar vid järn- och stålverken samt metallframställningsverken har sammanställts i tabell IV:17. Såsom hjälparbetare har redovisats maskinister och eldare, lager- och trans-

portarbetare, arbetare för reguljära underhålls- och reparationsarbeten, vaktpersonal, fast anställda städerskor m. fl.

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar och vilka därför endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, churu tillverknin-garna av bergverksprodukter — även-som däremot svarande förbrukning av råvaror, bränsle och elenergi — vid ifrågavarande företag ingår i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 426 manliga arbetare med ett sammanlagt antal arbetstimmar av 904 081. Av dessa arbetare har som hjälparbetare uppgivits 112 män och 235 022 timmar.

TABELLAVDELNING

Tab. 1. Uppfordringen ur järnmalmgruvorna år 1961

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål ¹	Driftstid	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
			Dagar	T o n	
	<i>Stockholms län</i>				
	Häverö kommun				
1	Herrängs Gruf AB: Herrängsfältet.....	5	230	5 490	—
	<i>Uppsala län</i>				
	Dannemora kommun				
2	AB Dannemora Gruvor: Dannemora gruvors odalutmål	1	263	571 372	—
	Olands kommun				
3	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Ramhällsfältet	4	251	133 035	—
	<i>Södermanlands län</i>				
	Floda kommun				
4	Boxholms AB: Stavsfältet	2	281	37 673	—
	Sköldinge kommun				
5	Boxholms AB: Kantorps gruvfält	4	281	150 800	—
	Svärta kommun				
6	Herrängs Gruf AB: Förola gruva	1	180	26 095	—
	<i>Jönköpings län</i>				
	Månsarps kommun				
7	AB Smålands Taberg: Smålands Tabergs gruvfält	(1)	—	—	—
	<i>Värmlands län</i>				
	Värmlandsbergs kommun				
8	Uddeholms AB: Finnmosse gruvor	2	250	21 350	—
9	Långbansfältet	(1)	3	—	—
10	Nordmarks gruvor	2	250	18 010	—
11	Persbergs odalfält	1	300	161 025	—
12	Tabergs gruvor	1	250	34 873	—
	<i>Örebro län</i>				
	Hällefors köping				
13	Hällefors Bruks AB: Sirsjöbergsfältet	(1)	280	—	—
	Linde kommun				
14	Trafik AB Grängesberg—Oxelösund: Nybergsfältet	4—	4—	6 777	—
15	Stripa Gruf AB: Stripa odalfält	9	274	476 590	3 177
	Ljusnarsbergs kommun				
16	Bastkärns Gruf AB: Bastkärnsfältet	4	281	104 947	—
	Mossgruvornas Gruf AB: Sköttgruve- och Mossgruvefälten	6	234	⁶ 139 768	—
17	Ställbergs Grufve AB: Haggruvefältet	4	283	188 419	—
18	Polhemsgruvan	1	283	27 599	—
19	Ställbergsfältet	6	283	192 047	—
20	AB Svartviks Grufvor: Svartviks gruvor ...	(3)	110	—	—

¹ Med malmfångst arbetade; siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. —⁴ Utmål och driftstid redovisas i tabell 3. — ⁵ Genom våtmekanisk sovring. — ⁶ Mullmalm med magnetit och

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm ² (26.01.110 2)			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm (26.01.110 1)		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
T o n	1000 kr	T o n	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	³ 3 628	—	1
³ { 111 611 185 720	5 245 5 869	— —	51,4 40	0,003 0,004	0,11 0,22	2,38 3,33	³ 108 042	—	2
—	—	—	—	—	—	—	³ 102 031	—	3
—	—	—	—	—	—	—	30 919	—	4
³ 722	38	—	52,6	0,02	0,1	—	145 067	—	5
³ { 13 301 6 612	346 145	— —	47,2 42,1	0,02 0,023	0,32 0,31	1,75 1,56	—	—	6
48	1	48	31	0,04	0,022	0,26	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	³ 18 898	844	8
—	—	—	—	—	—	—	3	3	9
—	—	—	—	—	—	—	³ 12 815	—	10
³ 721	37	—	52,6	0,013	0,005	0,15	³ 116 367	—	11
—	—	—	—	—	—	—	³ 23 698	—	12
—	—	—	—	—	—	—	³ 1 000	1 000	13
—	—	—	—	—	—	—	³ 5 746	—	14
³ { 156 113 20 885	5 560 620	— —	52,1 48,3	0,008 0,012	0,008 0,004	— —	³ 199 302	57 359	15
³ 17 383	930	977	51,1	0,007	0,3	4,02	³ 57 290	6 090	16
—	—	—	—	—	—	—	³ 100 236	—	17
³ 76 829	2 660	3 736	47,29	0,008	0,083	3,46	—	—	18
³ 10 264	356	—	47,29	0,008	1,083	3,46	—	—	19
³ 72 907	3 660	562	51,45	0,007	0,027	5,36	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	³ 5 700	5 700	21

¹ Inklusive plock-, vask- samt magnetiskt och våtmeekaniskt sovråd malm. — ² Genom magnetisk sovring. — siderit.

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalmegruvorna

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål	Driftstid	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
			Dagar	T o n	
	Örebro län (forts.)				
	Noraskogs kommun				
	Pershytte Grufvebolag: Pershyttefältet:				
1	Nedre fältet.....	3	279	135 508	—
2	Övre fältet.....	1	279	49 200	—
3	AB Stjernfors-Ställdalen: Ösjöbergsfältet ...	7	266	67 539	—
4	Stribergs Grufve AB: Dalkarlsbergs odalfält m fl	(6)	168	—	—
5	Stribergs gruvfält	9	279	229 972	—
	Ramsbergs kommun				
	Trafik AB Grängesberg—Oxelösund:				
6	Blanka odalfält	1	236	6 889	—
7	Stråssa odalgruva	1	236	1 059 150	174 631
	Tysslinge kommun				
8	Ställbergs Grufva AB: Klara gruvor	1	269	21 460	—
	Västmanlands län				
	Fagersta stad				
9	Fagersta Bruks AB: Semlafältet	3	258	102 935	—
	Norbergs köping				
	Norbergs Grufförvaltning: Getbacks- och Rö-				
10	bergsfälten	5	300	2 980	—
11	Klackbergs- o. Kol-	8	300	65 395	—
12	ningbergsfälten .	19	300	{ 236 961	{ 230 503
13	Morbergsfältet				
14	Norrbergsfältet ...	5	259	192 367	—
15	AB Statsgruvor: Eskilsbacksfältet	2	259	73 398	—
16	Mimersfältet	4	282	33 802	—
17	Surahammars Bruks AB: Kallmorbergsfältet.	2	282	—	—
	Risbergsfältet.....				
	Skinnskattebergs kommun				
	Riddarhytte AB:				
18	Källfallsfältet	3	240	70 483	—
19	Morbergsfältet	3	239	35 853	—
20	Riddarhytte odalut-	1	268	151 001	—
	mål				
	Kopparbergs län				
	Grangärde kommun				
	Trafik AB Grängesberg—				
	Oxelösund:	Grängesbergs ex-			
21	portfält	38	270	2 913 768	—
	Stora Kopparbergs Bergs-	18	244	445 340	—
22	lags AB: Risbergsfältet.....				

¹ Genom magnetisk sovring. — ² Genom våtmeکانisk sovring — ³ Genom kombinerad sovring. — ⁴ Därav sovring 77 917 ton. — ⁵ Därav genom kombinerad sovring 972 374 ton. — ⁶ Mullmalm, genom kombinerad sovring.

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14
Erhållen direkt användbar malm (26.01.110 2)			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm (26.01.110 1)	
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton	
35 230	846	—	40,2	0,025	0,01	—	80 978	—
{ 14 895	357	—	43,3	0,022	0,009	—		
{ 27 300	819	—	47,3	0,022	0,009	—		
—	—	—	—	—	—	—	¹ 28 501	—
—	—	—	—	—	—	—	33 418	33 418
² 123 870	3 940	—	50,6	0,011	0,006	—	² 30 510	—
—	—	—	—	—	—	—	¹² 139	—
—	—	—	—	—	—	—	⁸ 895 748	—
—	—	—	—	—	—	—	¹ 1 244	611
—	—	—	—	—	—	—	¹⁷ 2 712	—
¹ 43 353	1 431	—	42,5	0,005	0,147	4,08	595	—
³ 119 096	2 925	—	47,1	0,02	0,005	—		
—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	188 795	—
{ 4 345 }	460	—	{ 46	0,02	0,03	0,08 }	74 269	871
{ 16 582 }	—	—	{ 43,5	0,02	0,03	0,12 }	12 400	—
⁵ 4 998	400	—	62,56	0,003	0,078	—	⁶ 78 184	—
—	—	—	—	—	—	—	⁵ 127 288	—
⁷ 1 443 050	54 028	—	59,1	0,98	0,006	0,18	—	—
⁸ 508 582	22 352	—	63,4	0,66	0,008	0,17		
⁹ 4 033	268	—	70,7	0,139	0,003	0,16		
⁹ 44 875	2 979	—	71,2	0,011	0,002	0,16		
—	—	—	—	—	—	—	424 625	—

genom kombinerad sovring. 373 314 ton. — ⁵ Sovring genom handskrädning. — ⁶ Därav genom magnetisk ring. — ⁹ Defosforerad mullmalm, genom kombinerad sovring.

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalsgruvorna

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål	Driftstid Dagar	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
	Kopparbergs län (forts.)				
	Gustafs kommun				
1	Ulfshytte Jernverks AB: Hästhagbergs- och Tallbottengruvorna	2	245	6 860	---
	Hedemora landskommun				
2	Fagersta Bruks AB: Smältarmossgruvan	2	258	98 119	---
3	Hofors Bruk: Haggruvefältet	1	242	4 393	---
4	AB Statsgruvor: Intrångets gruvor..	6	265	207 510	---
	Ludvika landskommun				
5	L. Hedin: Klenshyttegruvan	1	245	20 018	---
	AB Statsgruvor: Håksberg-, Ickorrbotten- och Källbottenfälten	32	265	666 856	---
6		1	244	39 396	---
7	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Blöthbergfältet	6	242	380 584	---
8	Norrbärke kommun				
9	Avesta Jernverks AB: Kärrgruvefältet	4	276	54 950	---
10	Norra och Södra Nybergfälten	2	276	68 309	---
11	AB Statsgruvor: Stollbergfältet	5	5	5	---
	Stora Skedvi kommun				
12	Forsbo Gruv AB: Forsbogruvan	1	280	117 430	---
	Stora Tuna kommun				
13	Idkerbergets Gruf AB: Idkerbergfältet ...	4	262	611 058	---
14	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Tuna Hästbergfältet	5	245	194 536	100 140
	Svärdsjö kommun				
15	Stora Kopparbergs Bergslags AB: Vintjärnsfältet	6	257	98 161	---
	Säters stad				
16	Bispbergs AB: Bispbergfältet	5	239	78 332	---
	Vika kommun				
17	Kopparbergs Gruf AB: Hällsjögruvan	1	180	3 200	---
	Gävleborgs län				
	Hofors kommun				
18	Hofors Bruk: Nyängsfältet	2	242	28 117	---
19	Storstrecksfältet ...	3	242	17 010	---
	Torsåkers kommun				
20	Hofors Bruk: Storbergfältet	3	242	25 027	---
21	Vingesbackefältet ..	1	242	257 097	---
22	Sandvikens Jernverks AB: Bodåsfältet	4	238	57 860	---

¹ Genom magnetisk sovring. — ² Därav genom magnetisk sovring 350 ton. — ³ Malmen höll även 0,09 % malm redovisas i tabell 3. — ⁴ Därav genom magnetisk sovring 4 570 ton.

Extraction from iron ore mines

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm (26.01.110 2)			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm (26.01.110 1)		
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp	
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton		
—	—	—	—	—	—	—	¹ 5 208	—	1
—	—	—	—	—	—	—	¹ 74 709	—	2
—	—	—	—	—	—	—	² 525	—	3
¹ 49 382	1 682	—	² 54,5	0,02	0,77	—	¹ 75 147	—	4
¹ 11 116	571	—	53,42	0,82	..	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	¹ 483 311	—	6
—	—	—	—	—	—	—	39 396	—	7
¹ 15 186	653	—	56,6	0,48	..	—	⁴ 351 034	—	8
¹ 29 547	1 200	—	52	0,007	1,4	—	¹ 43 380	—	9
3 129	118	3 129	42	..	..	12	—	—	10
276	20	—	65,5	0,003	0,104	—	—	—	11
¹ 36 507	1 841	—	62	0,005	0,433	—	—	—	12
30 397	1 510	—	68,9	0,003	0,143	—	—	—	12
184	6	—	51,1	0,004	3,015	—	—	—	13
¹ 304 954	11 960	—	62,2	0,8	0,012	0,13	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	¹ 259 842	—	14
¹ 7 279	164	—	44	..	..	..	¹ 75 960	2 142	15
⁶ 4 587	367	—	64	0,01	0,01	—	66 064	2 188	16
¹ 2 400	48	1 800	43	0,05	0,09	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	¹ 15 433	—	18
—	—	—	—	—	—	—	¹ 5 784	—	19
—	—	—	—	—	—	—	¹ 473	—	20
—	—	—	—	—	—	—	¹ 145 062	—	21
—	—	—	—	—	—	—	¹ 18 454	—	22

koppar. — ⁴ Genom kombinerad sovring. — ⁵ Utmål, driftstid och den totala kvantiteten utfraktat berg och

Tab. 1 (forts.). Uppfordringen ur järnmalmstgruvorna

	1	2	3	4	5
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Antal utmål	Driftstid	Total kvantitet utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
			Dagar	T o n	
	<i>Västernorrlands län</i>				
1	Nätra kommun Höganäs-Billesholms AB: Ulvö gruva	1	114	600	—
	<i>Norrbottnens län</i>				
2	Gällivare kommun Bergverks AB Freja: Koskullskulle malmfält	3	243	884 750	—
3	Luossavaara—Kiiruna- vaara AB: Gällivare malmfält .	51	243	5 317 490	—
4	Kiruna stad Luossavaara—Kiiruna- vaara AB: Kiirunavaara malmfält	52	275	11 415 358	5 340 130
5	Luossavaara malmfält	10	275	758 032	508 634
6	Tuolluvaara Gruv AB: Tuolluvaara malmfält	9	298	739 312	—
	Hela riket	6 405	—	30 561 132	6 357 215

¹ Genom magnetisk sovring. — ² Mullmalm. — ³ Därav genom magnetisk sovring 9 336 196 ton. — ⁴ Därav fångst ur äldre varp.

Extraction from iron ore mines

6		7	8	9	10	11	12	13		14
Erhållen direkt användbar malm (26.01.110 2)			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm (26.01.110 1)			
Totalt		Därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	Totalt	Därav ur äldre varp		
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Ton			
---	---	---	---	---	---	---	100	---		
¹ { 543 343 8 903 9 309 }	28 207	---	{ 63,4 63,8 61,5 }	{ 0,039 0,3 0,58 }	{ 0,042 0,039 0,039 }	{ --- --- --- }	¹ 128 405	---		
¹ { 835 424 871 2 731 816 }	119 449	---	{ 63,4 63,8 61,5 }	{ 0,039 0,3 0,58 }	{ 0,042 0,039 0,039 }	{ --- --- --- }	¹ 676 174	---		
³ { ² 4 078 698 986 926 382 838 931 512 366 8 237 805 575 773 777 }	514 016	{ --- --- --- 4 875 114 664 106 321 --- 2 690 }	{ 68,1 67,4 66,2 65 60,9 59,2 32,4 55,1 }	{ 0,045 0,065 0,19 0,38 0,79 1,64 2,57 2,75 }	{ 0,02 0,048 0,047 0,039 0,042 0,042 --- 0,132 }	{ 0,07 0,07 0,07 0,08 0,08 0,07 --- 0,07 }	---	---		
⁴ { 23 518 83 916 79 467 252 404 130 352 6 847 229 952 }	34 565	---	{ 64,8 63,7 63,4 60,4 58,3 55,3 41,1 }	{ 0,058 0,17 0,3 0,27 0,68 2,91 4,19 }	{ 0,035 0,031 0,027 0,032 0,032 0,018 0,027 }	{ 0,05 0,05 0,05 0,07 0,07 0,04 0,07 }	---	---		
⁵ { 47 881 64 717 84 005 89 568 92 892 46 703 14 498 }	31 363	---	{ 68,6 67,24 67,25 66,55 65,7 64,85 63,64 }	{ 0,035 0,046 0,083 0,051 0,23 0,625 1,05 }	{ 0,005 0,004 0,006 0,005 0,005 0,005 0,006 }	{ 0,03 0,04 0,03 0,04 0,04 0,03 0,03 }	⁵ 160 474	42 763		
20 516 966	864 012	238 802	---	---	---	---	6 048 716	152 989		

genom magnetisk sovring 522 157 ton. — ⁵ Genom kombinerad sovring. — ⁶ Dessutom 12 utmål med malm

Tab. 2. Anrikning av järnmalm år 1961

Slag av anrikningsverk: f = flotationsverk; m = magnetiskt verk; v = våtanrikningsverk; mv = kom-

	1	2	3	4	5
	Län, ägarens namn samt verkets namn och belägenhet	Slag av anrikningsverk	Driftstid	I n g å e n d e r å g o d s	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt
			Timmar		Ton
	<i>Stockholms län</i>				
	Häverö kommun				
	Herrängs Gruf AB:				
1	Herräng	m	495	Herrängsfältet	3 360
	<i>Uppsala län</i>				
	Dannemora kommun				
	AB Dannemora Gruvor:				
2	Dannemora	mv	6 200	Dannemora gruvors odalutmål ...	104 451
	Olands kommun				
	St. Kopparbergs Bergslags AB: Ramhäll...	m	2 816	Ramhällsfältet	102 031
	<i>Södermanlands län</i>				
	Sköldinge kommun				
	Boxholms AB: Kantorp.	mv	4 838	(Kantorps gruvfält	145 067
4				(Stavsfältet	34 709
	<i>Värmlands län</i>				
	Värmlandsbergs kommun				
	Uddeholms AB:				
5	Långban	v	24	Långbansfältet	3
6	Persberg	m	5 455	Persbergs odalfält	116 367
				{Finnmosse gruvor	18 898
7	Taberg	mv	4 202	{Nordmarks gruvor	12 815
				{Tabergs gruvor	23 698
	<i>Örebro län</i>				
	Kopparbergs köping				
	Bolidens Gruf AB:				
	Saxberget (Ljusnarsberg) ⁵	mf	⁶ (6 931)	Ljusnarsbergs gruvfält.....	⁶ (29 047)
8					
	Linde kommun				
	Stripa Gruf AB:				
9	Stripa	s	5 617	Stripa odalfält.....	199 065
	Ljusnarsbergs kommun				
	Bastkärns Gruf AB:				
10	Bastkärn	m	3 103	Bastkärnsfältet.....	57 290

¹ Rågodset höll även 2,7 % mangan. — ² Rågodset höll även 1,6 % mangan och 18 % kalciumoxid. —
 — ³ Verket huvudsakligen använt för framställning av slig av annan malm än järnmalm. — ⁴ Ej inräknat i
 guld och 19 gram silver per ton. — ⁵ Sligen höll även 0,1 % bly, 0,03 % koppar och 0,07 % zink samt 0,1

Dressing of iron ore

binerat magnetiskt och vätanrikningsverk; mf = magnetiskt och flotationsverk; s = suspensionsanrikning.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
				E r h å l l e n f ä r d i g v a r a (s l i g) (26.01.120 1)						
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Genomsnittshalt av				
	järn	fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel	man- gan	
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Procent				
—	28	0,006	0,034	1 815	118	64,18	0,002	0,007	0,197	1
—	137	0,004	0,22	58 222	2 445	59,6	0,002	0,18	1,88	2
—	29,3	0,02	0,31	38 970	2 137	3 61,8	0,01	0,15	0,57	3
—	28,4	0,04	0,1	67 335	3 386	60,2	0,017	0,076	0,009	4
—	30,7	0,04	0,1							
3	30	0,017	0,012	2	0	62	0,011	0,005	0,8	5
—	33,8	0,009	0,006	44 234	2 933	4 66,1	0,005	0,005	—	6
844	40	0,019	0,05	31 838	1 592	61,6	0,005	0,045	0,28	7
—										
6 (508)	21,1	..	6,5	4 521	112	64,6	..	3,9	—	8
57 359	37,9	0,01	0,01	89 052	4 140	63,2	0,008	0,033	—	9
6 090	39,6	..	..	33 485	1 658	58,89	..	0,31	2,75	10

* Sligen höll även 3,75 % kalciumoxid. — 4 Sligen höll även 1,5 % kalciumoxid och 1,6 % magnesiumoxid. summan för hela riket. — 7 Rågodset höll även 0,79 % koppar, 2,37 % zink och 2,3 % bly samt 0,3 gram gram guld och 2 gram silver per ton.

Tab. 2 (forts.). Anrikning av järnmalm

	1	2	3	4	5
	Län, ägarens namn samt verkets namn och belägenhet	Slag av anrikningsverk	Driftstid	I n g å e n d e r å g o d s	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt
			Timmar		Ton
	Örebro län (forts.)				
1	Mossgruvornas Gruv AB: Mossgruvan (Sköttgruvan)	m	3 237	Sköttgruve- och Mossgruvefälten . .	100 236
2	Noraskogs kommun Pershytte Grufvebolag: Pershyttan	mv	6 073	{ Pershyttefältet: Nedre fältet Övre fältet	80 553 425
3	AB Stjernfors-Ställdalen: Bredsjö ¹	m	3 771	{ Sirsjöbergsfältet Svartviks gruvor Ösjöbergsfältet	2 550 4 406 27 553
4	Stribergs Grufve AB: Striberg	s	2 405	Stribergs gruvfält	30 510
5	Åsboberg	m	1 292	{ Dalkarlsbergs odalfält Klacka odalfält Lönnskulls-Lönnäsgruvorna Mogruvan Skofittorpsgruvorna Stora Hultagruvorna Övriga gruvor	4 530 8 702 5 742 12 468 986 990 578
6	Ramsbergs kommun Trafik AB Grängesberg —Oxelösund: Stråssa . .	mv	3 791	{ Blanka odalfält Nybergsfältet Stråssa odalgruva	2 139 6 573 895 748
	Västmanlands län				
7	Fagersta stad Fagersta Bruks AB: Rudgruvan	mv	2 851	Semlafältet	72 712
8	Norbergs köping Norbergs Grufförvaltning: Bålsjö	mv	6 287	Getbacks-, Morbergs- och Norrbergs- fälten	598 335
9	AB Statsgruvor: Mimer	mvf	7 545	Eskilsbacks- och Mimersfälten . . .	209 078
10	Surahammars Bruks AB: Kallmora	mvf	6 100	{ Kallmorbergsfältet Risbergsfältet	74 619 5 943
11	Skinnskattebergs kommun Riddarhytte AB: Bäcke- gruvan ³	mf	5 688	{ Morbergsfältet Riddarhytte odalutmål	267 127 288
12	Källfallet	m	3 763	Källfalls- och Morbergsfälten	77 917
	Kopparbergs län				
13	Grangärde kommun Bolidens Gruv AB: Saxberget ⁶	mf	⁹ (6 931)	Saxbergsfältet	⁹ (95 207)
14	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Bergslags- schaktet	f	4 473	Risbergsfältet	424 625

¹ Uppgiften omfattar även rågods anrikat vid Sikfors. — ² Sligen höll även 0,01 % koppar. — ³ Verket även 0,071 % koppar. — ⁴ Rågodset höll även 0,022 % koppar. — ⁵ Sligen höll även 0,004 % koppar. — ⁶ Verket för hela riket. — ⁷ Rågodset höll även 0,82 % koppar, 6,38 % zink och 2,46 % bly samt 0,5 gram guld och gram silver per ton.

Dressing of iron ore

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
				Erhållen färdig vara (slig) (26.01.120 1)							
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Genomsnittshalt av					
	järn	fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel	man- gan		
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Procent					
—	39,2	..	..	46 862	2 812	65,1	0,009	0,033	0,9	1	
—	34,5	0,025	0,01	21 300	1 014	64,4	0,015	0,025	—	2	
—	41,9	0,022	0,009	8 700	414	64,4	0,008	0,005	—		
2 550	..	..	..	17 164	1 155	66	0,004	0,05	—	3	
4 406	..	..	..								
—	46	0,01	0,06	1 174 7 151 1 004 1 899	47 307 76 60	59,4 60,7 66,6 50,6	0,018 0,012 0,008 0,011	0,005 0,03 0,037 0,006	—	4	
—	36,4	0,014	0,005								
4 530	28,1	..	0,35								
8 702	28,9	..	0,007								
5 742	35	..	1,269	9 453	420	66,6	0,016	0,024	—	5	
12 468	34,2	0,02	0,071								
986	22,5	..	0,484								
990	24,7	..	0,015								
—	45,2	..	0,046								
—	32	..	..	384 757	18 407	2 61,8	0,007	0,03	0,12	6	
—											
—											
—	31	..	..	21 166	978	60,8	0,005	0,06	—	7	
17 800	33,8	0,025	0,011	210 039	11 209	63,5	0,01	0,015	—	8	
—	35	..	..	71 724 8 000 1 108	3 763	60,7 63,5 67,7	0,016 0,015 0,005		— — —	9	
871	30,2	0,02	0,03	1 299	96	65,7	0,009	0,02	—		
—	40,1	0,02	0,04	29 867	2 210	59,4	0,009	0,01	—	10	
—	32	0,01	2,45	41 874	2 177	5 64,5	0,004	2,26	—	11	
—											
—	31,4	0,004	0,275	30 129	1 518	7 62,1	0,003	0,071	—	12	
—	10 11,2	..	6,5	2 522	62	11 62,9	..	5,99	—	13	
—	43,2	0,75	0,002	283 386	11 160	61,1	0,45	0,003	—	14	

även använt för framställning av kopparmalmsslåg. — ⁴ Rågodset höll även 0,79 % koppar. — ⁵ Sligen höll
ket huvudsakligen använt för framställning av slig av annan malm än järnmalm. — ⁶ Ej inräknat i summan
59 gram silver per ton. — ¹¹ Sligen höll även 0,13 % bly, 0,05 % koppar och 0,14 % zink samt 0,1 gram guld och 7

Tab. 2 (forts.). Anrikning av järnmalm

	1	2	3	4	5
	Län, ägarens namn samt verkets namn och belägenhet	Slag av anrikningsverk	Driftstid Timmar	I n g å e n d e r å g o d s Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt Ton
	Kopparbergs län (forts.) Gustafs kommun				
1	Ulfshytte Jernverks AB: Hästhagberg	m	675	{Hästhagbergsgruvan Tallbottengruvan	2 532 2 888
	Hedemora landskommun				
2	Fagersta Bruks AB: Smältarmossgruvan ..	m	1 958	Smältarmossgruvan	74 709
3	AB Statsgruvor: Intrånget	m	4 505	Intrångets gruvor	75 147
	Ludvika landskommun				
4	AB Statsgruvor:Håksberg	mvf	6 180	{Håksberg-, Ickorrbotten- och Käll- bottenfälten Sörviksfältet	483 311 39 396
5	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Blötberget ..	mv	4 577	Blötbergsfältet	351 634
	Norrbärke kommun				
6	Avesta Jernverks AB: Nyberget	m	5 945	{Kärrgruvefältet Norra och Södra Nybergsfälten ..	9 690 33 690
7	AB Statsgruvor: Stoll- berg ³	mf	⁴ (7 765)	Stollbergsfältet	⁴ (80 552)
	Stora Tuna kommun:				
8	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Tuna Hästberg	m	3 838	Tuna Hästbergsfältet	259 842
	Svärdsjö kommun				
9	St. Kopparbergs Bergs- lags AB: Vintjärn ...	m	4 696	Vintjärnsfältet	75 960
10	Säters stad Bispbergs AB: Bispberg	mv	3 909	Bispbergsfältet	65 322
	Gävleborgs län				
	Hofors och Torsåkers kommuner				
11	Hofors Bruk: Långnäs	mf	4 272	{Nyängs-, Storbergs-, Storstrecks- och Vingesbackefälten}	169 261
	Torsåkers kommun				
12	Sandvikens Jernverks AB: Bodås ⁸	mf	5 954	{Bodåsfältet Forsbogruvan Riddarhytte odalutmål Vintjärnsfältet	18 454 41 289 1 463 1 855
	Norrbottens län				
	Gällivare kommun				
13	Luossavaara—Kiiruna- vaara AB: Vitåfors (Malmberget)	mv	4 492	{Gällivare malmfält Koskullskulle malmfält	928 840 85 050
	Kiruna stad				
14	Tuolluvaara Gruv AB: Tuolluvaara Järn- svampverk	mv	3 595	Tuolluvaara malmfält	160 474
15	Hela riket	—	144 622		6 474 034

¹ Sligen höll även 1,26 % manganoxid. — ² Sligen höll även 0,02 % koppar. — ³ Verket huvudsakligen
⁴ Rågodset höll även 2,06 % zink och 4,87 % bly. — ⁵ Sligen höll även 0,31 % zink och 0,32 % bly. — ⁶ Rå-
— ⁷ Apatitslig.

Dressing of iron ore

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
				Erhållen färdig vara (slig) (26.01.120 1)						
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Totalt		Genomsnittshalt av				
	järn	fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel	man- gan	
Ton	Procent			Ton	1000 kr	Procent				
—	40	0,005	0,5	3 210	161	65	0,006	0,15	—	1
—	50	0,022	1,3							
—	41,2	..	..	46 039	2 175	61,5	0,008	2,9	—	2
—	37,2	0,027	0,97	{ 24 413 14 196 }	2 437	{ 67 69,1 }	{ 0,007 0,006 }	{ 1,17 1,11 }	—	3
— } —	34,3	0,078	0,04	233 173	10 057	61,8	0,044	0,018	0,018	4
—	40	0,6	..	189 184	7 708	62	0,31	..	—	5
—	44	0,007	1,4	16 745	1 200	69,3	0,002	0,4	—	6
—	35	0,007	0,1							
⁴ (56)	⁵ 19,8	..	..	16 200	641	⁶ 62,9	0,005	2,16	2,28	7
—	⁷ 24,1	..	..	81 900	3 554	41	0,02	0,2	5	8
2 142	42	0,029	0,016	36 772	1 776	67,1	0,007	0,001	0,32	9
2 188	35	0,01	0,06	21 408	1 070	61,5	0,007	0,06	—	10
—	42,4	0,008	1,19	{ 55 798 31 570 }	{ 3 906 2 304 }	{ 67,6 68,6 }	{ 0,003 0,003 }	{ 2,12 1,74 }	{ 0,21 0,19 }	11
—	44	..	1,9	50 286	3 218	68,3	..	0,26	—	12
—	61	..	0,5							
—	65	..	1,7							
—	65	..	0,1							
226 290 } —	45,5	1,006	0,106	{ 61 890 313 016 224 127 9 77 }	32 526	{ 71,3 71,2 67 2,3 }	{ 0,011 0,012 0,092 16,1 }	{ 0,012 0,006 0,03 .. }	— — — —	13
42 763	43	0,269	0,006	86 005	5 194	70,32	0,033	0,004	0,03	14
396 724	—	—	—	3 076 061	154 333	—	—	—	—	15

använt för framställning av slig av annan malm än järnmalm. — ⁴ Ej inräknat i summan för hela riket. — godset höll även 4,6 % mangan. — ⁵ Verket även använt för framställning av kopparmalms- och svavelkisslig.

Tab. 3. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor år 1961

	1	2	3	4	5	6
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Malmens art	Antal utmål ¹	Drifts- tid	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dagbrott
				Dagar	Ton	
	Örebro län					
1	Hammars kommun Bolaget Vieille Montagne: Åmme- bergsfältet	Zink- och blymalm	3	242	222 566	—
2	Kopparbergs köping Bolidens Gruv AB: Ljusnarsbergs gruvfält	Koppar-, bly-, zink- och järnmalm	1	241	31 024	—
3	Linde kommun Trafik AB Grängesberg—Oxelö- sund: Nybergsfältet	Manganmalm	2	236	18 185	—
4	Ljusnarsbergs kommun Berglund & Co: Yxsjöbergsfältet	Volfram- och kop- parmalm	5	278	111 085	—
	Västmanlands län					
5	Sala stad Avesta Jernverks AB: Bronäs- gruvan	Bly- och silvermalm	1	250	24 004	—
	Kopparbergs län					
6	Falu stad Stora Kopparbergs Bergslags AB: Falu gruva	Zink-, koppar- och blymalm samt svavelkis	1	269	107 054	103 124
7	Grängärde kommun Bolidens Gruv AB: Saxbergsfältet	Zink-, koppar-, bly- och järnmalm	2	266	114 989	—
8	Hedemora landskommun Bolidens Gruv AB: Garpenbergs odalfält	Bly-, zink- och kop- parmalm	2	258	266 502	—
9	Idre kommun Bolidens Gruv AB: Vassbogruvan	Blymalm	2	241	171 002	—
10	Norrbärke kommun AB Statsgruvor: Stollbergsfältet .	Bly-, zink- och järn- malm	18	242	92 293	—
11	Svärdsjö kommun Bolidens Gruv AB: Svärdsjö gruvor	Zink-, bly- och kop- parmalm	3	250	62 763	—

¹ Med malmfångst arbetade. — ² Inklusive stuff- och plockmalm o. d. — ³ Malmen höll även 16,3 %

Extraction from other mines than iron ore mines

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Erhållen direkt användbar malm ²			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av						Erhållen anrikningsmalm		Erhållet gråberg	
Totalt		Därav ur äldre varp	koppar	mangan	svavel	andra	guld	silver	Totalt	Därav ur äldre varp	inom fyndigheten	utom fyndigheten
Ton	1000 kr	Ton	Procent					Gram per ton	Ton		Ton	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	180 830	25 815	43 337	24 214
—	—	—	—	—	—	—	—	—	29 747	508	1 785	—
16 662	545	—	—	16,1	0,14	3—	—	—	—	—	1 523	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	101 905	3 164	—	12 344
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19 621	—	4 383	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	149 238	7 563	68 503	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	94 307	—	20 682	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	251 967	—	3 432	11 103
—	—	—	—	—	—	—	—	—	160 343	—	10 659	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	80 552	56	—	11 797
—	—	—	—	—	—	—	—	—	52 700	—	2 110	7 953

järn och 0,064 % fosfor.

Tab. 3 (forts.). Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor

	1	2	3	4	5	6
	Ägarens namn samt gruvfältets (gruvans) namn och belägenhet	Malmens art	Antal utmål	Drifts- tid	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dagbrott
				Dagar	Ton	
	Kopparbergs län (forts.)					
	Vika kommun					
1	Bolidens Gruv AB: Kalvbäcksfältet	Koppar-, bly- och zinkmalm	2	250	19 509	—
	Gävleborgs län					
	Hofors kommun					
2	Hofors Bruk: Storstrecksfältet ..	Bly- och zinkmalm	1	242	4 624	—
	Västerbottens län					
	Jörns kommun					
3	Bolidens Gruv AB: Renströmsgruvan	Koppar-, zink- och blymalm samt svavelkis	2	265	171 640	—
	Lycksele landskommun					
4	Bolidens Gruv AB: Kristine- bergs gruvfält	Koppar- och zink- malm samt svavel- kis	9	252	180 118	50 194
5	Rävlidenfältet	Koppar-, zink- och blymalm samt sva- velkis	6	252	234 267	—
	Malå kommun					
6	Bolidens Gruv AB: Adakfältet	Kopparmalm	12	244	267 439	—
7	Rudtjebäcksfältet	Koppar- och zink- malm samt svavelkis	6	244	246 391	—
	Skellefteå landskommun					
8	Bolidens Gruv AB: Bolidens gruvfält	Koppar- och guld- malm	4	235	166 088	—
9	Långselegruvan	Zink-, koppar- och blymalm samtsva- velkis	4	241	275 443	—
	Norrbottnens län					
	Arjeplogs kommun					
10	Bolidens Gruv AB: Laisvalls- gruvan	Blymalm	9	249	986 238	—
		Hela riket	95	—	3 774 224	153 318

Extraction from other mines than iron ore mines

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Erhållen direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av						Erhållen anrikningsmalm		Erhållet gråberg	
Totalt		Därav ur äldre varp	koppar	mangan	svavel	andra	guld	silver	Totalt	Därav ur äldre varp	inom fyndigheten	utom fyndigheten
Ton	1000 kr	Ton	Procent				Gram per ton		Ton		Ton	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 958	—	538	1 023
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 819	—	—	805
—	—	—	—	—	—	—	—	—	159 171	—	12 469	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	190 511	—	—	39 801
—	—	—	—	—	—	—	—	—	222 105	—	1 160	11 002
—	—	—	—	—	—	—	—	—	255 288	—	—	12 151
—	—	—	—	—	—	—	—	—	243 418	—	—	2 973
—	—	—	—	—	—	—	—	—	162 807	—	4 281	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	252 399	—	4 269	18 775
—	—	—	—	—	—	—	—	—	863 751	—	21 830	100 657
16 662	545	—	—	—	—	—	—	—	4 068 385	37 106	200 961	254 598

Tab. 4. Sintring av järnmalm år 1961 *Sintering of iron ore*

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och verkets namn	Drifttid	A n v ä n t r å g o d s				Tillverkad sinter ¹ (26.01.130)	
		Slig	Krossad stycke- malm	Glöd- spån o. d.	Slagg, kalk m. m.		
	Timmar	Ton				Ton	1 000 kr
<i>Stockholms län</i>							
Herräng.....	8 160	61 437	—	—	—	62 716	5 330
<i>Uppsala län</i>							
Söderfors	4 384	11 274	—	—	—	11 185	1 070
<i>Södermanlands län</i>							
Oxelösund.....	8 760	415 036	—	23 623	74 719	466 465	29 517
Kantorps.....	2 619	30 330	—	—	—	30 330	1 985
<i>Värmlands län</i>							
Hagfors	6 910	45 645	8 324	—	3 228	51 829	3 887
Persberg	7 672	41 183	—	—	—	42 630	3 462
<i>Örebro län</i>							
Hällefors.....	7 296	43 651	—	—	—	39 787	4 351
Guldsmedshyttan....	6 653	48 054	3 496	—	5 458	53 324	3 466
Bredsjö	6 500	27 996	—	—	—	27 946	2 236
Hasselfors	1 983	8 608	—	—	—	7 947	683
<i>Västmanlands län</i>							
Fagersta	8 256	211 602	12 768	—	39 943	235 546	18 373
Spännarhyttan	6 883	70 725	—	—	9 636	74 429	6 922
Källfallet	3 225	17 546	2 212	—	2 161	20 849	1 328
Bäcke-gruvan	5 095	43 724	—	—	—	43 724	2 668
<i>Kopparbergs län</i>							
Domnarvet	7 347	847 648	2 113	18 495	183 705	988 520	79 082
Falu Kopparverk....	8 376	22 235	—	—	² 19 190	41 425	2 900
<i>Gävleborgs län</i>							
Hofors	14 472	211 428	—	249	22 190	215 955	21 596
Bodås	7 529	51 822	—	—	—	51 484	5 564
<i>Norrbottnens län</i>							
Vitåfors	6 605	314 116	—	—	—	314 856	20 447
Norrbottnens Järnverk	8 100	1 296	587 647	1 202	106 566	679 431	47 560
Hela riket	136 825	2 525 356	616 560	43 569	466 796	³3 460 378	²262 427

¹ Utöver i tabellen redovisade kvantiteter sinter, erhållna med huvudsakligen slig och järnmalm som utgångsmaterial, har vid två kopparverk av purple-ore framställts 84 192 ton briketter och 24 848 ton sinter med ett värde av 6 710 784 kr. Se vidare sidan 12.

² Kisbränder.

³ Därav 528 244 ton kulsinter med ett värde av 40 806 897 kr.

Tab. 5. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1961

Extraction from coal mines

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Stenkolsgruvans namn och belägenhet	Drifts- tid	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera)	Erhållna produkter								
			Stenkol				Eldfast lera		Klinkerlera		
			A-kol	B-kol	C-kol	Totalt					
	Dagar	Ton	Ton	Ton	1 000 kr	Ton	1 000 kr	Ton	1 000 kr		
Kristianstads län											
Åstorps köping											
Nyvång (Ormastorp)	236	186 300	58 200	67 423	16 822	142 445	3 483	4 997	94	—	—
Malmöhus län											
Höganäs stad											
Höganäs	236	136 989	740	—	28 880	29 620	215	910	11	4 959	55
Jonstorps kommun											
Rögla	233	8 501	—	—	—	—	—	8 501	128	—	—
Bjuvs köping m. fl. kommuner											
Bjuv och Gunnarstorp	237	153 230	—	10 120	3 930	14 050	212	121 830	2 303	—	—
Billesholms kommun											
Billesholms smågruvor ²	245	11 326	—	—	642	642	4	9 964	188	—	—
Ekeby m. fl. kommuner											
Skromberga	237	63 397	—	11 661	—	11 661	69	—	—	45 168	497
Ekeby kommun											
Haberga 3	280	12 714	—	—	1 800	1 800	38	10 914	229	—	—
Östra Färs kommun											
Fyleverken	34	³ 498	—	—	188	188	5	310	16	—	—
Röddingeberg	135	235	—	—	32	32	0	203	12	—	—
Hela riket	—	473 190	58 940	89 204	52 294	200 438	4 026	157 629	2 981	50 127	552

¹ Därav i dagbrott 4 959 ton klinkerlera. — ² Avser 2 gruvor, som brutits av enskilda företagare. — ³ I dagbrott.

Tab. 6. Stenindustrins och kalkbrukens avsalvproduktion, fördelad på län

Production for sale in quarries and stone manufacturing plants, by county

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Sandsten, kvartsit och flinta		Fältspat	Kvarts	Kalksten, dolomit och marmor				Osläckt och släckt kalk	För jordförbättring levererad kalk m. m. ²
	Blocksten o. krossad sten ¹	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten, krossad o. malen sten	Arbetad sten	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag			Omalen	Råsten och krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		
								Kalksten	Marmor						
													Ton		
Stockholms stad	149 310	—	574	—	37	—	16	—	—	—	—	56	575	—	—
Stockholms län	361 778	—	1 039	—	—	—	—	16 560	—	481 054	—	90	517	—	—
Uppsala län	250 280	—	72	—	3	—	—	—	—	160	—	38	47	—	—
Södermanlands län	6 407	—	228	—	37	—	—	—	—	589 349	—	409	5 808	65 228	7 451
Östergötlands län	293 239	—	362	55	35	12 969	—	805	3 025	12 493	—	2 417	5 776	1 989	1 989
Jönköpings län	207 808	11	518	254 766	250	—	0	—	—	57	—	34	28	—	—
Kronobergs län	—	—	1 021	10 058	3 523	—	—	—	—	—	—	38	294	—	—
Kalmar län	2 382	12	4 285	3 966	2 539	—	—	—	—	311 055	—	3 408	—	21 640	—
Gotlands län	—	—	192	—	—	—	208	—	—	1 110 442	23 826	402	—	2 329	—
Blekinge län	122 444	792	1 501	13 627	1 752	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	513 939	120	3 285	26 466	2 679	110	—	3 700	—	2 263	46 611	311	34	6 661	35 745
Malmöhus län	969 965	—	716	78 966	449	566 579	23	—	42 394	1 553 678	5 866	681	957	87 646	4 777
Hallands län	82 134	3	1 568	—	109	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—
Göteborgs och Bohus län	1 010 509	5 976	17 605	4 088	444	—	—	1 724	—	20	—	604	1 340	—	—
Älvsborgs län	³ 110 834	—	541	250	175	55 633	—	193	95 883	—	—	24	5	56 215	15 519
Skaraborgs län	⁴ 180	—	1 355	277 553	609	31 524	—	—	—	1 659 102	11 875	768	77	40 903	15 721
Värmlands län	29 642	310	580	—	36	—	—	—	—	25 159	—	107	—	41 929	—
Örebro län	316 482	—	285	—	26	—	—	1 419	131	151 610	—	395	2 568	142 354	24 100
Västmanlands län	257 927	—	51	10 102	—	—	—	3 607	—	44 019	28 901	—	—	26 047	7 544
Kopparbergs län	525 406	—	355	—	12	—	21	—	4 700	60 892	105 780	—	—	207 555	1 009
Gävleborgs län	140 095	—	127	—	40	240	2	—	4 187	—	—	30	31	—	—
Västernorrlands län	23 205	—	155	—	15	—	—	—	2 479	—	—	13	14	98 409	—
Jämtlands län	—	—	25	—	—	—	—	—	6 170	7 877	—	2 185	—	9 545	—
Västerbottens län	—	16	394	—	10	—	—	—	—	289	—	—	—	19 580	5 409
Norrbottnens län	227 150	—	89	—	—	—	—	3 005	4 253	13 566	—	—	—	57 665	—
Hela riket: 1961	5 601 116	7 240	36 923	679 897	12 780	667 055	270	31 013	163 222	6 023 085	222 859	12 010	18 083	885 695	119 264
1960	5 100 283	15 090	29 171	595 497	11 981	475 116	329	30 466	140 619	5 506 944	235 934	11 613	16 771	846 831	110 208

¹ Inkl. makadam från järnmalms- och andra gruvor.

² Här ingår all vid resp. läns kalkbruk framställd och för jordförbättring avsedd kalk levererad under året (inkl. mjölkalk, kalkmargel och kalkstensmjöl).

³ År 1960 redovisades 116 321 ton.

År 1960 redovisades 110 ton.

Tab. 7. Bergverkens¹ produktion år 1961 av varor fördelade i huvuddrag enligt SITC-Revised² samt i detalj enligt tulltaxa med statistisk varuförteckning³ (Bryssel-nomenklaturens systematik).

Production of different commodities within the metall and mining industries, principally distributed according to the SITC-Revised in detail according to »Tulltaxa med statistisk varuförteckning» (Customs Tariffs with a statistical Commodity List), based upon the Brussels Nomenclature.

7.1. Avsaluproduktionen av obearbetade mineral och bergarter (27), kalk (661.1) samt bearbetad monument- och byggnadssten (661.1)

Production for sale of crude minerals (27), lime (661.1) and building- and monumental stone, worked (661.3)

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
a. Obearbetade mineral- och bergarter (27)			
25.02.000	Svavelkis och andra naturliga järnsulfider, orostade (274.2.0)	438 243	23 301
25.06	Kvarts, annan än naturlig sand; kvartsit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till råblock (276.5.1):		
100	omalen:		
	— kvarts:		
1	— råblock	64 179	1 986
2	— flis och krossad sten	99 043	1 673
	— kvartsit:		
3	— råblock	24 714	304
4	— flis och krossad sten (slipsand)	595 973	5 442
900	andra slag:		
1	— kvarts	14 062	1 239
2	— kvartsit	1 525	85
25.07	Lera (kaolin, bentonit o.d.), andalusit, cyanit och sillimanit, även brända, med undantag av expanderande leror, hänförliga till nr 68.07; mullit; chamotte och dinas (276.2.1)		
110	kaolin:		
1	— rå	25 860	336
2	— slammad	1 188	82
190	annan eldfast lera	157 629	2 981
200	blekjord, annan än bentonit	—	—
901	bentonit	—	—
909	andra slag:		
1	— klinkerlera	50 127	551
2	— andra slag	..	..
25.08	Krita (276.9.1):		
100	obearbetad	—	—
200	malen eller slammad	16 061	1 965

¹ Se textavdelningen sidan 1 f.f.

² Numren inom parentes anger varuavdelningar, varugrupper, varuundergrupper eller varuposter enligt Standard International Trade Classification (SITC Rev.).

³ De sjuställiga sifferkoderna längst till vänster utgör statistiska nummer (stat. nr) enligt Tulltaxa med statistisk varuförteckning. I vissa fall har ytterligare uppdelning skett av varunummer i nämnda förteckning, vilket i sifferkoden anges genom en åttonde siffra.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
25.12	Diatomacéhaltiga fossilmjöl och andra liknande kiseldioxidhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur, trippel, diatomit o.d.), med en vikt per dm³ av högst 1 kg, även brända (275.2.2):		
100	kiselgur:		
1	— rå	250	35
2	— bränd	414	302
900	andra slag	..	..
25.14.000	Skiffer, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (273.1.1):		
	alunskiffer:		
1	— till oljedestillation	—	—
2	— till bränsle	—	—
3	— till andra ändamål	14 755	33
4	lerskiffer	9 000	502
	glimmerskiffer:		
6	— för byggnadsändamål, tak, markbeläggning o.d.	1 931	109
7	— för krossning	—	—
25.15	Marmor, kalktuff (travertin) och annan monument- eller byggnadskalksten med en vikt per dm³ av 2,5 kg eller däröver samt alabaster, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (273.1.2):		
100	marmor	17 964	2 613
900	andra slag:		
1	— kalksten (till stenhuggerier o.d.)	28 053	2 216
2	— andra slag	—	—
25.16	Granit, porfyr, basalt, sandsten och annan monument- eller byggnadssten, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (273.1.3):		
100	granit och gnejs	23 808	2 195
900	andra slag:		
1	— s.k. svarta eller gröna graniter (diabas m.m.)	54 861	9 168
2	— sandsten	31 764	245
3	— porfyr	—	—
9	— andra	2 130	113
25.17	Flinta; makadam, tjärnakadam och annan krossad sten, grus och småsten av sådant slag, som vanligen användes för vägbyggen, banbyggen e.d. eller vid framställning av betong; singel; krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 eller 25.16 (273.4.0):		
100	flinta	60	2
200	krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15:		
1	— av marmor	28 643	1 138
2	— av kalksten	60 192	332
900	andra slag:		
	— makadam, singel, krosskorn o.d. (inkl. s.k. skrotsten):		
1	— av granit eller gnejs ¹	5 577 308	37 464
2	— av s.k. svarta eller gröna graniter ²	625 036	4 979
3	— av sandsten	13 019	398
4	— av andra stenarter	—	—
5	— tjärnakadam o.d.	..	..

¹ Därav s.k. skrotsten 123 315 ton med ett värde av 928 tkr.

² Därav s.k. skrotsten 9 251 ton med ett värde av 103 tkr. År 1960 redovisades 1 548 ton skrotsten med ett värde av 30 tkr.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
25.18.000	Dolomit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock; bränd dolomit; stammassa av dolomit (t.ex. tjärdolomit) (276.2.3):		
1	råsten för bränning	49 944	744
2	bränd dolomit	51 975	6 452
3	flis och krossad sten	5 943	160
9	andra slag	---	---
25.21	Kalksten med huvudsaklig användning för framställning av kalk eller cement eller för metallurgiskt ändamål (273.2.2):		
100	omalen:		
1	— för cementtillverkning	4 487 392	12 723
2	— för kalkbränning	389 643	3 292
3	— för andra industriella ändamål	955 311	8 743
900	andra slag:		
1	— kalkmärgel (för cementtillverkning m.m.)	628 960	1 036
	— kalkstensmjöl:		
2	— — för cementtillverkning	24 771	606
3	— — för jordförbättring	42 453	861
4	— — för foderändamål	23 826	735
9	— — för andra ändamål	131 809	2 785
25.26.000	Glimmer, även kluven; glimmeravfall (276.5.2):		
	omalen	---	---
	malen	50	16
25.27	Talk (naturlig steatit härunder inbegripen), även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (276.9.5):		
100	omalen	701	201
900	andra slag	14 966	1 194
25.31	Fältspat, leucit, nefelin och nefelinsyenit; flusspat (276.5.4):		
100	flusspat	3 213	600
900	andra slag:		
	— fältspat:		
	— — omalen:		
1	— — — prima	5 586	358
2	— — — sekunda	1 566	70
3	— — — andra kvaliteter	23 861	645
4	— — malen	25 751	2 539
9	— andra	..	..
	b. Kalk (661.1) samt arbetad byggnads- och monumentsten (661.3) o. d.		
25.22	Kalk, osläckt eller släckt, samt hydraulisk kalk¹ (661.1.0):		
100	osläckt kalk:		
	— periodisk bränning	(hl 1 064 875) 83 802	2 689
	— kontinuerlig bränning ²	(hl 6 605 829) 692 546	48 024

¹ Rymd- och viktuppgifterna avser samma kvantiteter.

² I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabriker, och sockerbruk med 1 901 306 hl, 163 186 ton och 11 958 000 kr. Den senare siffran är delvis uppskattad. Dessutom har vid sulfatmassefabriker osläckt kalk utvunnits genom ombränning av kalkmesa. Beträffande denna produktion hänvisas till Industrierättelsen.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
900	andra slag:		
	— periodisk bränning (hl 186 226)	14 328	1 119
	— kontinuerlig bränning (hl 1 289 349)	95 019	8 193
68.01	Gatsten, kantsten och trottoarsten av naturlig sten (annan än skiffer) (661.3.1):		
100	gatsten:		
	— av granit eller gnejs:		
1	— — storgatsten	5 029	416
2	— — smågatsten	2 211	168
3	— av s.k. svarta eller gröna graniter	410	82
200	kantsten och trottoarsten:		
	— av granit eller gnejs:		
1	— — endast tuktad	89 086	10 259
2	— — mera bearbetad	14 786	2 661
3	— av s.k. svarta eller gröna graniter	1	1
68.02	Varor av naturlig monument- eller byggnadssten (mosaikbitar härunder inbegripna), ej hänförliga till nr 68.01 eller till kap. 69 (661.3.2):		
	opolerade och oslipade ¹ :		
110	— av granit eller gnejs:		
	— — byggnadssten:		
1	— — — huggen (tjocksten)	13 432	4 024
2	— — — sågad	2 995	2 152
3	— — — gravvårdar och gravramar	3 494	3 945
9	— — — andra arbeten	3 474	690
120	— av marmor eller belgisk granit:		
1	— — byggnadssten	358	410
2	— — möbelmarmor och andra arbeten	52	59
190	— av andra stenarter:		
	— — av s.k. svarta eller gröna graniter:		
1	— — — byggnadssten	549	324
2	— — — gravvårdar och gravramar	1 764	1 754
3	— — — andra arbeten	466	293
	— — av kalksten:		
4	— — — byggnadssten	6 524	1 680
5	— — — andra arbeten	4 409	636
6	— — av täljsten	2 ..	2 ..
	— — av sandsten:		
7	— — — byggnadssten	3 ..	3 ..
8	— — — andra arbeten (utom slipstenar o.d.)	11	6
9	— — av andra stenarter	708	159
	polerade eller slipade:		
210	— av granit eller gnejs:		
	— — byggnadssten:		
1	— — — huggen (tjocksten)	1 106	694
2	— — — sågad	960	785
3	— — — gravvårdar och gravramar	7 734	10 923
9	— — — andra arbeten	445	790
220	— av marmor eller belgisk granit:		
1	— — byggnadssten	19 155	16 589
2	— — möbelmarmor och andra arbeten	653	1 025

¹ Även blåstrade.² Redovisas som nr 68.02.290 6.³ Redovisas som nr 68.02.290 7.

Stat. nr	Varuslag	Ton	Saluvärde 1 000 kr
290	— av andra stenarter:		
	— — av s.k. svarta eller gröna graniter:		
1	— — — byggnadssten	1 021	898
2	— — — gravvårdar och gravramar	5 892	8 980
3	— — — andra arbeten	463	448
	— — av kalksten:		
4	— — — byggnadssten (även hyvlad eller skulpterad)	27 782	8 549
5	— — — andra arbeten	1 711	1 145
6	— — — av täljsten	1 169	314
	— — av sandsten:		
7	— — — byggnadssten	37	33
8	— — — andra arbeten	..	..
9	— — — av andra stenarter	...	...

68.03 Bearbetad skiffer och varor av skiffer, naturlig eller konstgjord (661.3.3):

100	opolerade och oslipade:		
1	— takskiffer (ler- och glimmerskiffer)	615	337
2	— byggnadssten	2 387	1 421
9	— andra arbeten	2 333	419
200	polerade eller slipade	2 ..	2 ..

7. 2. Produktionen av malmer (28) inklusive guldmalmer (991.1)

Production of ores, auriferous ore included

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
a. Malmer andra än guldmalmer (28)				
26.01	Malm, även anrikad; svavelkis och andra naturliga järnsulfider, rostade:			
	järnmalmer (281.3.0)			
110	— styckemalm:			
1	— — anrikningsmalm	³ 6 048 716	118 749	2 707
2	— — direkt användbar malm	⁴ 20 516 966	20 516 966	864 012
120	— mull, slig och koncentrat:			
1	— — slig	3 076 061	2 495 230	120 403
2	— — annat	⁵ ..	⁵ ..	⁵ ..
130	— briketter och sinter	3 460 378	3 460 378	262 427
200	svavelkis och magnetkis, rostade (281.4.0):			
1	— purple ore och kisbränder ⁶	75 393	205	20
2	— briketter av purple ore och kisbränder ..	84 192	84 192	5 220
3	— sinter av purple ore och kisbränder ...	24 848	24 848	1 491

¹ År 1960 redovisades 180 ton med ett värde av 358 tkr.

² Se nr 68.03.100 1/9.

³ Se tabell 1.

⁴ Omfattar även till stat. nr 26.01.120 2 hänförliga varor.

⁵ Ingår i stat. nr 26.01.110 2.

⁶ Endast vid metallframställningsverk redovisad produktion.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
250	kopparmalmer (283.1.1):			
1	— anrikningsmalm	1..	1..	1..
2	— direkt användbar malm	—	—	—
3	— slig.	75 304	75 304	54 558
300	nickelmalmer (283.2.1)	—	—	—
350	aluminiummalmer (283.3.0)	—	—	—
400	blymalmer (283.4.0):			
1	— anrikningsmalm	1..	23 440	378
2	— direkt användbar malm	—	—	—
3	— slig.	87 372	87 372	43 934
450	zinkmalmer (283.5.0):			
1	— anrikningsmalm	1..	1..	1..
2	— direkt användbar malm	—	—	—
3	— slig.	142 523	142 523	32 915
500	tennmalmer (283.6.0)	—	—	—
550	wolframmalmer (283.9.2):			
1	— anrikningsmalm	1..	1..	1..
2	— direkt användbar malm	—	—	—
3	— slig.	372	372	4 305
600	krommalmer (283.9.1)	—	—	—
710				
o. 790	manganmalmer (283.7.0):			
1	— anrikningsmalm	—	—	—
2	— direkt användbar malm	16 662	16 662	545
3	— slig.	—	—	—
810	silvermalmer och malmer för utvinning av platina eller platinametaller (285.0.1)	..	..	..
910	uran- och toriummalmer (286.0.0)	..	..	..
921	molybdenmalmer (283.9.3)	—	—	—
922	titanmalmer (283.9.3)	—	—	—
923	vanadin- tantal- oah zirkoniummalmer (283. 9.3)	—	—	—
990	andra slag (283.9.9)	..	..	1 501
b. Guldmalm (991.1)				
930	guldmalmer (991.1.0):			
1	— anrikningsmalm	1..	1..	1..
2	— direkt användbar malm	—	—	—
3	— slig.	52 129	52 129	829

7.3. Tillverkningen av tackjärn, spegeljärn, järnsvamp och ferrolegeringar (671)

Production of pig iron, sponge iron and ferroalloys

Spegeljärn och tackjärn (671.1/2)

73.01	Tackjärn, spegeljärn härunder inbegripet (671.1/2):			
	tackjärn exklusive vid framställningen fallet skrot:			
	101 1	träkolstäckjärn (671.2.0) (exkl. skrot) ...	58 662	23 143
	—	annat tackjärn (671.2.0) (exkl. skrot):		9 938
— — kiselhalt: mer än 1,5 %:				
103 1 — — fosforhalt: mer än 0,1 % (gjuteri- tackjärn)				
43 642 36 983 10 650				
105 1 — — fosforhalt: högst 0,1 % (gjuteri- hematit)				
75 820 65 419 19 811				

¹ Se tabell 3.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
109	— — kiselhalt: högst 1,5 %:			
1	— — — martintackjärn	682 647	225 642	67 633
2	— — — thomastackjärn (inkl. kaldo) ...	899 417	—	—
500	1 spegeljärn (671.1.0)	—	—	—
	Summa tackjärn exkl. skrot ¹	1 760 188	351 187	108 032
101 5/				
500 5	vid framställningen av tackjärn fallet skrot ...	25 720	1 284	51

Granulerat och pulveriserat järn och stål, järnsvamp (671.3)

73.04.000	Granulerat järn och stål, även krossat eller sorterat (671.3.1)	..	..	..
73.05	Pulveriserat järn och stål; järnsvamp:			
500	järnsvamp, även pulveriserad (671.3.3)	155 625	79 837	34 579
100	andra slag (671.3.2)	..	..	..

Ferromangan (671.4) och andra ferrolegeringar (671.5)

73.02	Ferrolegeringar² (671.4/5):			
	ferromangan (671.4.0):			
	kolhalt:			
101	— högst 2,5 %	5 959	5 780	10 464
105	— mer än 2,5 %	17 624	17 439	12 085
	kiseljärn (ferrokisel) (671.5.0):			
	kiselhalt:			
201	— högst 15 %	307	307	127
205	— mer än 15 % men icke mer än 60 %	12 405	11 757	6 711
209	— mer än 60 %	18 992	13 585	13 096
	kiselmanganjärn (ferrokiselmangan) (671.5.0):			
	kiselhalt:			
301	— högst 15 %	207	207	104
305	— mer än 15 %	11 785	3 624	3 214
	ferrokrom (671.5.0):			
	kolhalt:			
401	— högst 0,2 %	42 474	42 474	92 907
402	— mer än 0,2 % men icke mer än 4 %	710	710	1 534
403	— mer än 4 %	8 211	8 211	10 944
405	ferrokiselkrom (671.5.0)	12 579	2 038	3 079
500	ferrotitan (671.5.0)	—	—	—
600	ferrowolfram (671.5.0)	562	562	6 519
700	ferromolybden (671.5.0)	1 789	1 789	26 235
800	ferrovanadin (671.5.0)	350	350	7 909
900	andra ferrolegeringar (671.5.0):			
1	— kisel-, kiselmangan- och manganbriketter	1 107	1 107	963
2	— andra	16	10	282

¹ Vid vissa företag är redovisningsperioderna förlagda så, att en mindre avvikelse från kalenderåret uppkommer. Enligt beräkning inom Jernkontoret utgjorde den till kalenderåret omräknade produktionen 1 761 000 ton.

² S.k. kiselmetall klassificeras i den tillämpade nomenklaturen under stat. nr. 28.04.800 kisel, sålunda icke som ferrolegering. Produktionen därav utgjorde 4 348 ton.

7. 4. Tillverkningen av vällmetall, göt och stånggjutgods

Production of wrought iron, steel ingots and steel castings

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
Smältstycken och råskenor (672.1) ¹				
73.06.100 ²	Smältstycken och råskenor ej av legerat eller kolrikt stål (672.1.0)	1 354	1 272	1 349
Göt och formlösa stycken (inkl. stränggjutet stål) (672.3)				
73.06.600	Göt (ej av legerat eller kolrikt stål) (672.3.1)	2 583 012	55 039	22 539
73.15 ³	Göt och formlösa stycken (elektrolytjärn) av legerat eller kolrikt stål:			
020	— av olegerat kolrikt stål (672.3.2)	168 159	3 747	1 532
041	— av rostfritt stål (672.3.3)	185 229	10 185	22 796
045	— av annat legerat stål (672.3.3):			
1	— — verktygsstål (exkl. snabbstål)	69 554	6 789	4 428
2	— — snabbstål	9 967	10	32
3	— — seg- och säthärdningsstål samt fjäderstål	176 719	15 870	8 691
4	— — automatstål	14 455	2	1
5	— — annat legerat stål, inkl. kullagerstål	285 349	5 105	3 709
	Summa göt och formlösa stycken	43 491 444	96 747	63 728
Stånggjutgods (679.2)				
73.40.300	Stånggjutgods, obearbetat (vikt efter skrotning): (679.2.0):			
	höglegerat:			
1	— manganstål	7 571	5 355	13 084
2	— övrigt stål	4 563	3 668	31 314
3	låglegerat	2 604	2 004	6 545
5	olegerat	23 632	11 425	33 502
	Summa stånggjutgods	538 370	22 452	84 445
	Summa vällmetall, göt och stånggjutgods	63 531 168	120 471	149 522

Skrot fallet vid produktionen (282)

73.03.900	5 Skrot fallet vid produktionen av göt och stånggjutgods (282.0.0)	198 409	626	70
-----------	--	---------	-----	----

¹ Framställda medelst lancashiremetod.

² Inklusive motsvarande stat. nr inom positionen 73.15. Legerat och kolrikt stål. Se även textavdelningen.

³ Inklusive stat. nr 73.06.700 formlösa stycken ej av legerat eller kolrikt stål.

⁴ Därav 1 685 611 ton till vidare bearbetning i varmt tillstånd. Vid vissa företag är redovisningsperioderna förlagda så, att en mindre avvikelse från kalenderåret uppkommer. Enligt en beräkning inom Jernkontoret utgjorde den till kalenderår omräknade produktionen 3 493 900 ton.

⁵ Produktionen av götstål för framställning av stånggjutgods utgjorde 64 000 ton.

⁶ Produktionen av götstål med i not 4 ovan nämnda korrekationer utgjorde 3 557 900 ton.

7.5. Produktionen av smidda, valsade och dragna produkter av järn och stål (672/679)

Production of forged, rolled and drawn products of iron and steel

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
Halvfärdiga produkter och ämnen ² (672.5/7)				
73.07¹	Blooms, billets, slabs och platiner av järn eller stål; ämnen av järn eller stål, grovt tillformade genom smidning (672.5.1):			
100	blooms, billets, slabs och platiner (för avsalu)	..	267 587	153 968
500	ämnen, grovt tillformade genom smidning ...	..	..	..
73.08^{1,000}	Plåtämnen av järn eller stål, i ringar eller rullar (672.7.1)	28 884	5 429	5 904
Stång, valstråd och profilstång (inkl. spont-pålar) (673)				
73.10¹	Stång, annan än profilstång, av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd, kallbearbetad, eller kalibrerad, valstråd härunder inbegripen; ihålligt bergborrstål:			
	varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:			
110	— valstråd (673.1.1)	246 339	³ 212 283	192 115
	— armeringsjärn (673.2.1):			
120	— — kamjärn	253 633	247 259	168 345
130	— — annat	39 947	33 845	22 520
	— andra slag (673.2.1):			
291	— — ihålligt bergborrstål	13 095	4 623	10 889
293	— — runda tubämnerna, avsedda att varm-bearbetas (för avsalu)	..	83 203	50 099
	— — annan stång:			
295	— — — upprullad i ringar	34 685	28 493	24 067
	— — — andra slag:			
	— — — vikt per löpmeter:			
297	— — — — 10 kg eller däröver:			
1	— — — — valsad	171 892	136 088	157 696
2	— — — — smidd	4..	4..	4..
299	— — — — mindre än 10 kg:			
1	— — — — valsad	197 553	160 382	165 252
2	— — — — smidd	⁵ 16 273	⁵ 12 112	⁵ 34 108
300	kallbearbetade eller kalibrerade, icke överdragna med metall (673.2.1)	55 387	54 245	80 086

¹ Inkl. motsvarande stat. nr inom pos. 73.15 Legerat stål och kolrikt stål. Se även textavd.

² Ej rörämnerna. Hålade rörämnerna anges under pos. 73.18 och massiva tubämnerna under pos. 73.10.

³ År 1960 redovisades 224 750 ton med ett värde av 199 369 tkr.

⁴ Ingår i nr 73.10.299 2.

⁵ Innefattar även nr 73.10.297 2.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
73.11¹	Profilstång av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd eller kallbearbetad; spontpålar av järn eller stål, även borrarade och sammanfogade:			
	varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:			
110	— spontpålar (673.4.1)	—	—	—
120	— bredflänsig I-balk (673.4.1)	—	—	—
	— andra slag:			
	— — höjd 80 mm eller däröver:			
	— — — I- och U-stång:			
	— — — vikt per löpmeter:			
160	— — — 60 kg eller däröver	1 142	1 133	614
170	— — — mindre än 60 kg	41 064	40 273	22 968
	— — — annan:			
	— — — vikt per löpmeter:			
180	— — — 60 kg eller däröver	—	—	—
190	— — — mindre än 60 kg	603	570	362
	— — höjd: mindre än 80 mm:			
	— — — vikt per löpmeter:			
210	— — — 60 kg eller däröver	371	331	357
251	— — — mindre än 60 kg men icke mindre än 10 kg	55 537	54 810	35 787
259	— — — mindre än 10 kg	47 869	42 294	29 131
300	kallbearbetade, icke överdragna med metall (673.5.1)	—	—	—

Universaljärn och -stål samt plåt (674)

73.09¹	Universaljärn och universalstål (674.1.4):			
	bredd:			
001	mer än 500 mm	—	—	—
005	500 mm eller därunder	51 426	48 867	41 091
73.13¹	Plåt av järn eller stål, varm- eller kallvalsad:			
	varmvalsad, icke överdragen med metall:			
	tjocklek:			
111	— 9 mm eller däröver (674.1.1)	312 679	295 048	202 488
115	— mindre än 9 mm men icke mindre än 4,76 mm (674.1.1)	63 331	59 198	70 925
130	— mindre än 4,76 mm men icke mindre än 3 mm (674.2.1)	56 781	45 271	76 485
150	— mindre än 3 mm men icke mindre än 0,6 mm (674.3.1)	91 817	80 580	94 788
170/190	— mindre än 0,6 mm (674.3.1)	35 846	32 480	37 519
	Summa varmvalsad plåt	560 454	512 477	482 205
	därav av rostfritt stål	42 774	23 580	142 855
310/390	kallvalsad icke överdragen med metall (674.2/3)	32 581	29 917	147 920
	därav av rostfritt stål	24 002	22 131	129 845

¹ Inkl. motsvarande stat. nr inom pos. 73.15 Legerat stål och kolrikt stål. Se även textavdelningen.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
----------	----------	------------------------------------	------------------------------------	-----------------------

Band (675)**73.12¹ Band av järn eller stål, varm- eller kallvalsad: (675.0.1)**

varmvalsad, icke överdraget med metall:

— tjocklek: 3 mm eller däröver:

bredd:

111 — — mer än 250 mm 31 014 25 245 17 898

115 — — 250 mm eller därunder 50 517 36 464 29 457

— tjocklek: mindre än 3 mm:

bredd:

121 — — mer än 250 mm 5 074 2 741 2 428

125 — — 250 mm eller därunder 59 471 41 500 39 068

301/305 kallvalsad, icke överdraget med metall¹ 65 503 61 519 194 001**Räler och banbyggnadsmateriel (676)****73.16 Banbyggnadsmateriel av järn eller stål för järnvägar eller spårvägar, nämligen räler, mot-räler, växeltungor, korsningsspetsar, spårkorsningar, spårväxlar, växelstag, kuggskenor, sliprar, rälskarvjärn, underläggsplattor, klämplattor samt spårhållare och spårplattor:**

räler (676.1.0):

vikt per löpmeter:

110 — 15 kg eller däröver 60 962 60 208 36 639

150 — mindre än 15 kg 173 173 120

901 skarvjärn och underläggsplattor (676.2.0) 23 526 23 467 23 608

909 andra slag (676.2.0) — — —

Tråd utom valstråd² (677)**73.14¹ Tråd av järn eller stål, även med överdrag men utan elektrisk isolering (677.0.1):²**

101/109 icke överdragen med metall 44 585 34 082 105 542

— därav rostfritt stål 5 428 4 893 53 613

501/509 överdragen med metall 4 316 1 612 2 794

Rör, sömlösa³ (678.2)

Primärproduktion av sömlösa rör 184 619

73.18 Rör av järn eller stål, ej hänförliga till nr 73.17 eller 73.19, hålade rörämnen härunder inbegripna

icke kallbearbetade, icke överdragna med metall (varmbearbetade rör avsedda för kallbearbetning ingår ej):

— sömlösa rör (678.2.0):

211/212 — — handelsrör (t.ex. gas-, vatten-, ång- och värmeledningsrör) 4 20 286 4 20 286 4 21 704

213 — — kullagerrör och andra ämnesrör 52 225 52 212 73 846

¹ Inklusive motsvarande stat. nr inom position 73.15 legerat stål och kolrikt stål. Se även textavdelningen.² Endast vid järnverk kallbearbetad produkt.³ Beträffande svetsade o.d. rör se berättelsen om industri.⁴ Omfattar även till stat. nr 73.18.411 hörande varor.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
215/219	— — andra slag	39 161	39 147	87 265
	kallbearbetade, icke överdragna med metall ¹ :			
	— sömlösa rör (678.2.0):			
411	— handelsrör (t.ex. gas-, vatten-, ång- och — värmeledningsrör)	2 ..	2 ..	2 ..
412	— — kullagerrör och andra ämnesrör	23 979	23 979	45 172
415/419	— — andra slag	21 466	19 408	113 108

Smidda varor ej vidare bearbetade (679.3)

73.40	Andra varor av järn eller stål:			
400	smidda varor, ej vidare bearbetade (679.3.0):			
1	— valsad ring	16 474	15 576	25 214
2	— övrigt	73 713	36 063	93 100

Skrot fallet vid produktionen (282)

73.03.900 6	Skrot fallet vid produktionen av varmbearbe- tade produkter	905 456	27 016	5 524
7	Kassation av äldre göt och ämnen	50 676	3 056	856

7.6. Produktion av metaller utom järn och stål (68) men inklusive guld och guldlegeringar [991.2 (1)].

Production of metals except iron and steel but gold and goldalloys included.

a. Metaller utom järn och stål³ (68)

71.05	Silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver härunder inbegripet, obearbetade, ävensom halvfabrikat därav (681.1.1):			
101				
o. 102	obearbetade: av egen råvara (kg)	121 294	121 294	18 801
	av inlämnad råvara »	4 490	4 490	85
74.01	Kopparskärsten; koppar, obearbetad, även raffinerad, samt avfall och skrot av koppar:			
100	kopparskärsten (283.1.2)	—	—	—
	obearbetad koppar (682.1.2):			
	— olegerad:			
210	— — raffinerad:			
	— — — elektrolytkoppar:			
1	— — — av egen eller inköpt råvara .	29 351	29 351	97 416
3	— — — av inlämnad råvara	7 255	7 255	4 883
290	— — annan (t. ex. blisterkoppar och cementkoppar)	1 925	1 925	5 427
76.01	Aluminium, obearbetat, samt avfall och skrot av aluminium:			
	obearbetat (684.1.0)			
100	— olegerat:			
1	— — framställt genom elektrolys	16 350	9 151	23 745

¹ Endast vid järnverk kallbearbetad produkt.

² Ingår i stat. nr 73.18. 211/212.

³ Produktion vid metallframställningsverk.

Stat. nr	Varuslag	Hela årstill- verkningen Ton	Därav avsett till avsalu Ton	Saluvärde 1 000 kr
2	— — framställt genom omsmältning	694	694	1 756
200	— legerat	7 492	6 850	18 540
78.01	Bly, även silverhaltigt, obearbetat, samt avfall och skrot av bly:			
	obearbetat (685.1.0):			
100	— olegerat:			
1	— — raffinadbly	39 022	34 837	31 178
2	— — bly ur omsmält blyskrot	—	—	—
	— legerat:			
210	— — lagermetaller	1—	1—	1—
220	— — stilmetaller	1—	1—	1—
290	— — andra slag	689	689	687

b. Guld och guldlegeringar obearbetade² [991.2 (1)]

71.07	Guld och guldregleringar, platerat guld här- under inbegripet, obearbetade, ävensom halv- fabrikat därav:			
101				
o. 102	obearbetade (991.2.1): av egen råvara (kg)	3 861	3 861	22 687
	av inlämnad råvara »	1 481	1 481	191

Definitioner till positionerna i tab. 7. 5.

Blooms och Billets (nr 73.07):

halvfärdiga produkter med kvadratisk eller rektangulärt tvärsnitt, med en tväryta av mer än 1 225 mm² och med en tjocklek överstigande en fjärdedel av bredden.

Slabs och platinor (73.07):

halvfärdiga produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av minst 150 mm och en tjocklek av minst 6 mm, icke överstigande en fjärdedel av bredden.

Plåtämnen i ringar eller rullar (nr 73.08):

halvfärdiga varmvalsade produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en tjocklek av minst 1,5 mm och en bredd av mer än 500 mm, i ringar eller rullar med en styckevikt av minst 500 kg.

Universaljärn och universalstål (nr 73.09):

produkter med rektangulärt tvärsnitt, varmvalsade i längdriktningen i slutna spår eller i universalvalsverk, med en tjocklek av mer än 5 mm men icke mer än 100 mm och med en bredd av mer än 150 mm men icke mer än 1 200 mm.

Band (nr 73.12):

valsade produkter med klippta eller oklippta kanter, med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av högst 500 mm och med en tjocklek av högst 6 mm, icke överstigande en tiondel av bredden, i raka längder eller i ringar, även tillplattade.

Plåt (nr 73.13):

valsade produkter (ej utgörande sådana plåtämnen i ringar eller rullar, som avses i anm. här ovan) med en tjocklek av högst 125 mm

och, i fråga om produkter av kvadratisk eller rektangulär form, med en bredd av mer än 500 mm.

Till nr 73.13 hänföres bl. a. tillskuren plåt av annan form än kvadratisk eller rektangulär samt plåt, perforerad, korrugerad, räfflad, pole-rad eller försedd med överdrag, under förutsätt-ning att plåten icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdig artikel eller av till annat nummer hänförlig vara.

Tråd (nr 73.14):

kalldragna massiva produkter, oavsett tvärsnit-tets form, med ett största tvärmått av högst 13 mm; vid tillämpning av nr 73.26 och 73.27 anses såsom tråd även valsade produkter av samma dimen-sion.

Stång, annan än profilstång (nr 73.10):

massiva produkter, som icke helt motsvarar någon av definitionerna här ovan och som har tvärsnitt i form av cirkel, cirkelsegment, oval, likbent triangel, kvadrat, rektangel, regelbunden sex- eller åttahörning eller parallelltrapets med de icke parallella sidorna lika långa.

Ihåligt bergborrstål (nr 73.10):

ihålig stång, oavsett tvärsnittets form, lämpad för tillverkning av bergborrar, med ett största yttre tvärmått av mer än 15 mm men icke mer än 50 mm och med det största inre tvärmåttet icke överstigande en tredjedel av det största yttre. Ihålig stång av annan beskaffenhet hänföres till nr 73.18.

¹ Beträffande produktion ur skrot se »Industri 1961».

² Produktion vid metallframställningsverk.

Tab. 8. Drivkraft för omedelbar maskindrift¹⁾ ²⁾ använd inom bergverken, fördelad på län åren 1959—1961*Motors directly for driving machinery used in metal and mining industries, by county*

Län	1959		1960		1961	
	Olje- och gas- motorer	Elek- triska motorer	Olje- och gas- motorer	Elek- triska motorer	Olje- och gas- motorer	Elek- triska motorer
	Effektiva hästkrafter					
Stockholms stad	—	2 153	—	623	—	626
Stockholms län	45	5 220	—	7 129	—	7 615
Uppsala län	36	48 430	36	48 303	36	48 740
Södermanlands län	—	60 673	—	98 272	—	127 873
Östergötlands län	442	22 441	402	24 398	485	25 950
Jönköpings län	436	2 422	364	2 291	466	3 389
Kronobergs län	—	2 282	—	2 785	—	2 967
Kalmar län	436	5 051	414	4 491	419	4 388
Gotlands län	1 880	8 069	1 850	8 412	1 769	9 256
Blekinge län	404	10 755	402	11 413	356	11 987
Kristianstads län	892	10 662	927	9 954	951	10 513
Malmöhus län	284	32 030	571	24 429	484	24 311
Hallands län	—	11 531	—	12 520	—	11 964
Göteborgs och Bohus län	780	11 850	774	9 375	696	9 535
Älvsborgs län	85	15 483	85	16 839	85	18 243
Skaraborgs län	910	7 348	910	6 569	265	7 218
Värmlands län	156	155 754	150	160 224	80	162 849
Örebro län	305	318 638	305	313 401	36	333 095
Västmanlands län	706	173 551	170	178 501	170	183 674
Kopparbergs län	246	388 635	246	416 710	671	461 159
Gävleborgs län	7	244 996	7	251 152	7	255 927
Västernorrlands län	—	3 671	—	3 960	—	3 795
Jämtlands län	53	2 372	35	2 229	—	2 359
Västerbottens län	231	112 717	533	115 575	538	121 871
Norrbottens län	1 747	258 503	928	300 574	1 151	300 956
Hela riket	10 081	1 915 237	9 109	2 030 129	8 665	2 150 260

¹ Beträffande uppgifter angående drivkraft för elektrisk generatordrift se texten på sidan 7.² Därutöver har år 1961 redovisats 500 effektiva hästkrafter avseende vattenturbin.

Tab. 9. Bergverksanläggningarna och de vid dem sysselsatta arbetarna, fördelade på län

Establishments and workers in metal and mining industries, by county

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län	Arbetare vid							Antal arbets- ställen
	järn- malms- gru- vor	andra malm- gru- vor	kol- gru- vor	järn- och stålverk, andra järnfram- ställ- nings- o. ferrolege- ringsverk	me- tall- fram- ställ- nings- verk	sten- indu- striella an- lägg- ningar	samtliga bergverk	
Stockholms stad	8	—	—	23	—	44	75	5
Stockholms län	76	—	—	89	—	114	279	12
Uppsala län	186	—	—	1 432	—	8	1 626	7
Södermanlands län	238	—	—	2 496	—	342	3 076	19
Östergötlands län	—	—	—	2 066	—	354	2 420	20
Jönköpings län	—	—	—	—	—	158	158	11
Kronobergs län	—	—	—	54	—	189	243	11
Kalmar län	23	—	—	—	32	389	444	23
Gotlands län	—	—	—	—	—	271	271	12
Blekinge län	—	—	—	842	—	218	1 060	20
Kristianstads län	—	—	260	—	—	565	825	29
Malmöhus län	43	—	267	103	26	532	971	29
Hallands län	—	—	—	448	—	82	530	10
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	37	—	1 205	1 242	56
Älvsborgs län	—	—	—	1 106	—	112	1 218	13
Skaraborgs län	—	—	—	158	—	341	499	19
Värmlands län	229	—	—	5 564	—	130	5 923	21
Örebro län	1 233	487	—	8 572	—	1 190	11 482	47
Västmanlands län	969	25	—	6 546	—	160	7 700	20
Kopparbergs län	2 161	611	—	8 377	68	260	11 477	42
Gävleborgs län	268	3	—	8 780	—	9	9 060	8
Västernorrlands län	4	—	—	45	274	3	326	4
Jämtlands län	—	—	—	—	—	183	183	7
Västerbottens län	—	1 197	—	—	1 276	88	2 561	17
Norrbottnens län	5 247	249	—	2 209	—	44	7 749	11
Hela riket: 1961	10 685	2 572	527	48 947	1 676	6 991	71 398	473
1960	10 742	2 604	564	46 480	1 623	6 993	69 006	474